

I

(Seadusandlikud aktid)

DIREKTIIVID

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2014/23/EL,

26. veebruar 2014,

kontsessioonilepingute sõlmimise kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 53 lõiget 1, artiklit 62 ja artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Liidu tasandil kontsessioonilepingute sõlmimise selgete eeskirjade puudumine tekitab õiguskindlusetust, takistab teenuste vaba osutamist ja põhjustab moonutusi

siseturu toimimisel. Seetõttu ei saa ettevõtjad, eriti väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd), kasutada siseturul oma õigusi ja jäävad ilma olulistest äri võimalustest ning ametiasutused ei pruugi leida parimat kasutust avaliku sektori rahale, nii et liidu kodanikud saaksid kasu kvaliteetsetest teenustest parima hinnaga. Kontsessioonide andmise sobilik, tasakaalustatud ja paindlik õigusraamistik tagaks kõigile Euroopa Liidu ettevõtjatele tulemusliku ja mittediskrimineeriva juurdepääsu turule ja õiguskindluse, soodustades avaliku sektori investeringuid taristusse ja kodanike jaoks strateegilisesse teenustesse. Selline õigusraamistik tagaks ühtlasi suurema õiguskindluse ettevõtjatele ja võiks olla riigihangete rahvusvahelise turu edasise avamise aluseks ja vahendiks ning edendada rahvusvahelist kaubandust. Erilist tähelepanu tuleks pöörata sellele, kuidas parandada VKEde juurdepääsuvõimalusi liidu kontsessiooniturgudele.

(2) Kontsessioonide andmisele kohaldatava õigusraamistiku eeskirjad peaksid olema selged ja lihtsad. Nendes peaks selgelt kajastuma kontsessioonide eripära võrreldes riigihankelepingutega ning nendega ei tohiks kaasnedagi liigset bürokraatiat.

(3) Riigihanked täidavad väga olulist rolli strateegias „Euroopa 2020”, mis on esitatud komisjoni 3. märtsi 2010. aasta teatises „Euroopa 2020. aastal. Aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia” (edaspidi „strateegia „Euroopa 2020”), kuna need on üks turupõhistest vahenditest aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu saavutamiseks, tagades, et avaliku sektori rahalisi vahendeid kasutatakse kõige tõhusamalt. Selles kontekstis on kontsessioonilepingud olulised vahendid taristute ja strateegiliste teenuste pikaajalises struktuurses arendamises, toetades konkurentsi arenemist siseturul, võimaldades saada kasu erasektori oskusteadmistest ning aidates kaasa tõhususe tagamisele ning innovatsioonile.

⁽¹⁾ ELT C 191, 29.6.2012, lk 84.

⁽²⁾ ELT C 391, 18.12.2012, lk 49.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2014. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 11. veebruari 2014. aasta otsus.

- (4) Avaliku sektori ehitustööde kontsessioonide andmist reguleeriti seni Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2004/18/EÜ, ⁽¹⁾ samal ajal kui piiriülest huvi pakkuvate teenuste kontsessioonide andmisele laienevad pelgalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) põhimõtted, eriti kaupade vaba liikumise, asutamisevabaduse ja teenuste osutamise vabaduse põhimõtted, samuti nendest tulenevad põhimõtted, nagu võrdse kohtlemise, mittediskrimineerimise, vastastikuse tunnustamise, proportsionaalsuse ja läbipaistvuse põhimõte. Esineb õiguskindlusetuse oht, mis on seotud kõnealuste põhimõtete erineva tõlgendamisega liikmesriikide seadusandjate poolt, ning oht, et eri liikmesriikide õigusaktide vahel on suured erinevused. Sellise ohu olemasolu kinnitab Euroopa Liidu Kohtu ulatuslik praktika, milles on kontsessioonilepingute sõlmimise teatavaid aspekte käsitletud siiski üksnes osaliselt.

On vaja, et kohaldataks ELi toimimise lepingu põhimõtteid ühetaoliselt kõigis liikmesriikides ja kaotataks erinevused nende põhimõtete tõlgendamisel liidu tasandil, et kõrvaldada praegused siseturu moonutused. See soodustaks avaliku sektori kulutõhusust, lihtsustaks VKEde võrdset juurdepääsu ja õiglast osalemist kontsessioonilepingute sõlmimisel nii kohalikul kui ka liidu tasandil ning toetaks avaliku sektori jätkusuutlike poliitiliste eesmärkide saavutamist.

- (5) Käesoleva direktiiviga tunnustatakse ja kinnitatakse liikmesriikide ja ametiasutuste õigust otsustada, milline haldusmeetod on tööde tegemise ja teenuste osutamise puhul kõige kohasem. Eelkõige ei tohi käesoleva direktiiviga mis tahes viisil piirata liikmesriikide ja ametiasutuste vabadust pakkuda ehitustöid või teenuseid üldsusele otse või delegeerida neid allhanke korras kolmandatele isikutele. Avaliku sektori poliitiliste eesmärkide taotlemiseks peaks liikmesriikidele ja ametiasutustele jääma vabadus määrata kooskõlas liidu õigusega osutatavate teenuste omadused, sealhulgas teenuste kvaliteedile või hinnale seatavad tingimused.
- (6) Tuleks meenutada, et liikmesriigid on vabad otsustama kooskõlas ELi toimimise lepingu võrdse kohtlemise, mittediskrimineerimise, läbipaistvuse ja isikute vaba liikumise põhimõtetega, kuidas korraldada teenuste osutamist kas üldist majandushuvi pakkuvate teenuste või majandushuvi mittepakkuvate üldhuviteenuste osutamisenä või korraga mõlemat liiki teenuste osutamisenä. Samuti tuleks meenutada, et käesolev direktiiv ei piira riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste vabadust määrata oma riikliku poliitika eesmärkide täitmiseks kooskõlas liidu õigusega kindlaks üldist majandushuvi

pakkuvad teenused, nende ulatus ja osutatavate teenuste omadused, sealhulgas tingimused teenuse kvaliteedile. Samuti ei tohiks käesolev direktiiv piirata siseriiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste õigust osutada, tellida ja rahastada üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 14 ning ELi toimimise lepingule ja Euroopa Liidu lepingule (edaspidi „ELi leping“) lisatud protokolliga nr 26. Lisaks ei käsitle käesolev direktiiv üldist majandushuvi pakkuvate teenuste rahastamist ega liikmesriikide poolt liidu konkurentsieeskirjade kohaselt antava abi süsteeme, eelkõige sotsiaalvaldkonnas. On asjakohane selgitada, et majandushuvi mittepakkuvad üldhuviteenused ei peaks kuuluma käesoleva direktiivi kohaldamisalasse.

- (7) Samuti on asjakohane meenutada, et käesolev direktiiv ei tohiks mõjutada liikmesriikide sotsiaalkindlustust käsitlevaid õigusakte. Samuti ei tohiks see käsitleda avalik-õiguslikele või eraõiguslikele isikutele reserveeritud üldist majandushuvi pakkuvate teenuste liberaliseerimist ega teenuseid osutavate avalik-õiguslike isikute erastamist.
- (8) Teatavale maksumusele vastavate või seda ületavate kontsessioonide puhul on asjakohane näha ette selliste lepingute sõlmimise riiklike menetluste teatav minimaalne koordineerimine, mis põhineks ELi toimimise lepingu põhimõtetel, et tagada kontsessioonide avatus konkurentstile ja piisav õiguskindlus. Kõnealused koordineerivad sätteid ei peaks minema kaugemale sellest, mida on vaja eespool nimetatud eesmärkide saavutamiseks ning teatava paindlikkuse tagamiseks. Liikmesriikidel peaks olema lubatud kõnealuseid sätteid täiendada ja edasi arendada, kui nad peavad seda asjakohaseks, eelkõige selleks, et paremini tagada eespool sätestatud põhimõtete järgimine.
- (9) Tuleks selgitada, et ettevõtjate rühmad, sealhulgas juhul, kui nad on koondunud kokku ajutise ühenduse kujul, võivad osaleda kontsessiooni andmise menetluses, ilma et nad peaksid võtma teatava õigusliku vormi. Sellisel määral, mis on vajalik näiteks juhtudel, kui on nõutav solidaarvastutus, võib sellisele rühmale kontsessiooni andmisel nõuda teatavat vormi. Samuti tuleks selgitada, et avaliku sektori hankijatel või võrgustiku sektori hankijatel peaks olema võimalik sõnaselgelt sätestada, kuidas ettevõtjate rühmad peavad vastama majandusliku ja finantsseisundiga seotud nõuetele või tehnilise ja kutsealase suutlikkusega seotud kriteeriumidele, mida nõutakse omal käel osalevatelt ettevõtjatel. Kontsessioonilepingute täitmise ettevõtjate rühmade poolt võib kaasa tuua vajaduse seada tingimused, mida ei ole kehtestatud eraldiseisvate osalejate suhtes. Kõnealused tingimused, mis peaksid olema objektiivsetel alustel põhjendatavad ning proportsionaalsed, võivad näiteks sisaldada kontsessiooni andmise menetluse läbiviimiseks ühise esindaja või juhtiva partneri nimetamist või nende ülesehituse kohta teabe nõudmist.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiiv 2004/18/EÜ ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta (ELT L 134, 30.4.2004, lk 114).

- (10) Samuti tuleks kehtestada teatavad koordineerivad sätted ehitustööde ja teenuste kontsessioonidele energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris, pidades silmas, et ametiasutused võivad mõjutada nimetatud sektorites tegutsevaid üksusi, ning võttes arvesse kõnealuste turgude suletust, tulenevalt liikmesriikide antud eri- või ainuõigustest seoses kõnealuseid teenuseid pakkuvate võrkude varustamise, pakkumise ja opereerimisega.
- (11) Kontsessioonid on rahaliste huvidega seotud lepingud, mille kohaselt üks või mitu avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijat usaldavad ehitustööde tegemise või teenuste osutamise ja korraldamise ühele või mitmele ettevõtjale. Selliste lepingute eesmärk on hankida ehitustööd või teenused kontsessiooni abil, kui tasu seisneb õiguses ekspluateerida neid ehitisi või teenuseid või sellises õiguses koos tasuga. Selliste lepingutega võib kaasneda, kuid ei pea tingimata kaasnema omandiõiguse üleminek avaliku sektori hankijatele või võrgustiku sektori hankijale, kuid avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijad saavad alati kõnealustest ehitistest ja teenustest tulenevaid hüvesid.
- (12) Käesoleva direktiivi puhul tuleks täpsustada, et käesoleva direktiivi kohaldamisalasse ei jää mõne tegevuse pelk rahastamine, eelkõige toetuste kaudu, mis on sageli seotud kohustusega hüvitada saadud summad, kui neid ei kasutata eesmärgipäraselt.
- (13) Peale selle ei tuleks kontsessioonideks pidada korda, mille puhul kõikidel teatavatel tingimustel täitvatel ettevõtjatel on ilma valikumenetluseta õigus täita teatavat ülesannet, sealhulgas tarbijavalikul põhinevad süsteemid või teenuste vautšerite süsteemid, isegi kui tegemist on ametiasutuse ja ettevõtja vahelise juriidilise kokkuleppega. Selliste süsteemide aluseks on tavaliselt ametiasutuse otsus, milles määratakse kindlaks läbipaistvad ja mittediskrimineerivad tingimused ettevõtjate püsivaks juurdepääsuks eriteenuste, näiteks sotsiaalteenuste osutamisele, võimaldades tarbijal selliste ettevõtjate vahel valida.
- (14) Lisaks ei tuleks pidada kontsessioonideks liikmesriikide teatavaid toiminguid, nagu selliste tegevuslubade või litsentside andmine, millega riik või ametiasutus kehtestab majandustegevuse tingimused, sealhulgas tingimus tegeleda teatava tegevusalaga, tavaliselt ettevõtja taotlusel ning mitte avaliku sektori hankija või võrgustiku sektori hankija algatusel, ning mille puhul ettevõtjale jääb vabadus ehitustööde tegemisest või teenuste osutamisest loobuda. Liikmesriikide nimetatud toimingutele võidakse kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi
- 2006/123/EÜ⁽¹⁾ konkreetseid sätteid. Vastupidi liikmesriikide nimetatud toimingutele nähakse kontsessioonilepingutega ette vastastikku siduvad kohustused, kui ehitustööde tegemise ja teenuste osutamise suhtes kohaldatakse avaliku sektori hankija või võrgustiku sektori hankija poolt kindlaks määratud spetsiifilisi nõudeid, mida saab õiguslikult maksuma panna.
- (15) Lisaks ei tuleks käesoleva direktiivi tähenduses kontsessioonideks pidada teatavaid lepinguid, mille esemeks on ettevõtja õigus kasutada era- või avaliku õiguse alusel teatavat avalikku ala või avalikke vahendeid, nagu maa või mis tahes avalik vara, eelkõige mere-, sisesadamate või lennujaamasektoris, mille puhul riik või avaliku sektori hankija või võrgustiku sektori hankija kehtestab üksnes üldised kasutustingimused, korraldamata konkreetsete ehitustööde tegemiseks või teenuste osutamiseks hanget. See on nii tavaliselt avaliku ala või maa rendi lepingute puhul, mis üldjuhul sisaldavad tingimusi, mis käsitlevad vara rendilevõtja valdusesse minemist ja vara kasutamise eesmärki, rendileandja ja rendilevõtja kohustusi seoses vara hooldamisega, rendilepingu kestust ja valduse loovutamist rendileandjale, rendilevõtja makstavat renti ja kaasnevaid tasusid.
- (16) Lisaks ei tuleks käesoleva direktiivi tähenduses kontsessioonideks pidada trasside rajamise õigust andvaid lepinguid, mille esemeks on avaliku sektori kinnisasja kasutamine püsiliinide või võrkude pakkumiseks või opereerimiseks üldsusele teenuse osutamise eesmärgil niivõrd, kui võrd nende lepingutega ei kehtestata kohustust tarnida asju või osutada teenuseid avaliku sektori hankijale või võrgustiku sektori hankijale endale või lõppkasutajatele.
- (17) Käesolev direktiiv ei peaks laienema lepingutele, mis ei näe ette maksete tegemist ettevõtjale ning mille puhul ettevõtjat tasustatakse reguleeritud tariifide alusel, mis arvutatakse nii, et kõik ettevõtja poolt teenuse osutamiseks kantud kulutused ja tehtud investeeringud oleksid kaetud.
- (18) Kontsessiooni ja riigihankalepingu mõistete tõlgendamise raskused on põhjustanud sidusrühmadele jätkuvat õiguskindlustust ning Euroopa Liidu Kohus on pidanud selles küsimuses langetama arvukalt otsuseid. Seepärast tuleks kontsessiooni mõistet täpsustada, viidates eelkõige äririski mõistele. Kontsessiooni põhiomadusega – õigusega kasutada ehitisi või osutada teenuseid – kaasneb kontsessioonääri jaoks alati majanduslikku laadi äririsk, et ehitise või teenuste ekspluateerimisega seotud investeeringud või seotud kulud ei tasu end tavapäraste tegevustingimuste korral ära, kuigi osa riskist jääb avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija kanda. Kontsessiooni andmise erisätete kohaldamine ei oleks põhjendatud, kui avaliku

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul (ELT L 376, 27.12.2006, lk 36).

sektori hankija või võrgustiku sektori hankija vabastaks ettevõtja mis tahes võimalikust kahjust, tagades talle miinimumtulu, mis on ettevõtja poolt lepingu täitmisega seoses tehtud investeeringute ja kantud kuludega võrdne või nendest suurem. Samal ajal tuleks teha selgeks, et teatavad kokkulepped, mille puhul kulud kannab üksnes avaliku sektori hankija või võrgustiku sektori hankija, peaksid kvalifitseeruma kontsessioonideks, kui ettevõtja poolt seoses ehitustööde tegemise või teenuse osutamisega tehtud investeeringute ja kantud kulude tasateenimine sõltub tegelikult nõudlusest teenuse või vara järele või nende pakkumisest.

(19) Kui valdkondlike õigusaktidega kaotatakse risk, nähakse kontsessioonäärile ette tagatise, et lepingu täitmisega seotud investeeringud ja kulud kaetakse, ei loeta sellist lepingut kontsessiooniks käesoleva direktiivi tähenduses. Asjaolu, et risk on juba algselt piiratud, ei tohiks välistada võimalust, et nimetatud leping kvalifitseerub kontsessiooniks. See võib kehtida näiteks reguleeritud tariifidega sektorites või juhtumitel, kus äririsk on piiratud lepinguliste suhete korra kaudu, millega nähakse ette osaline hüvitamine, sealhulgas hüvitamine kontsessiooni ennetähtaegse lõpetamise korral kas avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijale omistatavatel põhjustel või vääramatu jõu tõttu.

(20) Äririsk peaks tulenema asjaoludest, mis ei ole osapoolte kontrolli all. Sellised riskid, mis on seotud halva juhtimise, ettevõtja poolt lepinguliste kohustuste täitmata jätmisega või vääramatu jõu juhuga, ei ole kontsessiooniks klassifitseerimise seisukohast otsustavad, kuna need riskid on omased igale lepingule, olgu selleks siis riigihankileping või kontsessioonileping. Äririskina tuleks mõista turul ettenägematute olukordade esinemise riski, milleks võib olla kas nõudluse või pakkumisega seotud risk või nii nõudluse kui ka pakkumise mõlemaga seotud risk. Nõudlusega seotud riski tuleks mõista kui riski seoses tegeliku nõudlusega lepingu esemeks oleva ehitustöö või teenuse järele. Pakkumisega seotud riski tuleks mõista kui riski seoses lepingu esemeks oleva ehitustöö tegemise või teenuse osutamisega, eelkõige riski, et teenuste pakkumine ei vasta nõudlusele. Selleks et äririski hinnata, peaks järjepideval ja ühtsel viisil võtma arvesse kontsessionääri kogu investeeringu, kulude ja tulu nüüdispuhasväärtust.

(21) Euroopa Liidu Kohus on mõistet „avalik-õiguslik isik” oma praktikas korduvalt analüüsinud. Kohtu selgitused on seega võtmeks selle kontseptsiooni täielikuks mõistmiseks. Nende selgituste kohaselt ei tuleks isikut, kes tegutseb tavapärestes turutingimustes, püüab teenida kasumit ja kannab oma tegevusega seotud kahju, käsitada avalik-õigusliku isikuna, sest üldist huvi pakkuvaid vajadusi, mille rahuldamiseks see asutus on loodud või mille rahuldamine on tehtud talle ülesandeks, võib pidada olemuselt tööstuslikuks või äriliseks. Samamoodi on kohus uurinud asjaomase isiku rahastamise allikatega seonduvaid asjaolusid ning muu hulgas on selgitatud, et rahastamine „suuremas osas” osutab suuremale osale kui pool ning et selline rahastamine võib hõlmata kasutajate tehtavaid makseid, mis kehtestatakse, mille suurus arvutatakse ja mis kogutakse vastavalt avaliku õiguse normidele.

(22) Oleks tarvis määratleda mõisted „ainuõigus” ja „eriõigus”, sest need on hädavajalikud käesoleva direktiivi kohaldamisala ning võrgustiku sektori hankijate määratlemiseks. Tuleks selgitada, et nende üksuste suhtes, mis ei ole artikli 7 lõike 1 punkti a tähenduses võrgustiku sektori hankijad ega avalik-õiguslikud äriühingud, kohaldatakse direktiivi sätteid üksnes niivõrd, kui võrd nad teostavad ühte selliste õigustega hõlmatud tegevust. Kuid neid ei käsitata võrgustiku sektori hankijatena, kui nimetatud õigused on antud objektiivsetel kriteeriumidel põhineva menetluse käigus eelkõige liidu õigusaktide kohaselt ja mille puhul on tagatud piisav avaldamine. Kõnealuste õigusaktide hulka peaksid kuuluma Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/73/EÜ, ⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/72/EÜ, ⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/67/EÜ, ⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 94/22/EÜ ⁽⁴⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1370/2007 ⁽⁵⁾. Tuleks samuti

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/73/EÜ, mis käsitleb maagaasi siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/55/EÜ (ELT L 211, 14.8.2009, lk 94).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/72/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/54/EÜ (ELT L 211, 14.8.2009, lk 55).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 1997. aasta direktiiv 97/67/EÜ ühenduse postiteenuste siseturu arengut ja teenuse kvaliteedi parandamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (EÜT L 15, 21.1.1998, lk 14).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 1994. aasta direktiiv 94/22/EÜ sisivesinike geoloogilise luure, uurimise ja tootmise lubade andmis- ning kasutamistingimuste kohta (EÜT L 164, 30.6.1994, lk 3).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1370/2007, mis käsitleb avaliku reisijateveoteenuse osutamist raudteel ja maanteel ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 1191/69 ja (EMÜ) nr 1107/70 (ELT L 315, 3.12.2007, lk 1).

selgitada, et see õigusaktide loetelu ei ole täielik ning et mis tahes vormis õigused, mis on antud muude objektiivsetel kriteeriumidel põhinevate menetluste käigus ja mille puhul on tagatud piisav avaldamine, ei ole asjakohased käesoleva direktiiviga hõlmatud võrgustiku sektori hankijate kindlaksmääramisel.

- (23) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada ainult selliste kontsessioonilepingute puhul, mille maksumus vastab teatavale piirmäärale või ületab seda, et muuta selget piiriülest huvi pakkuvad kontsessioonid nähtavaks ettevõtjatele, kes asuvad teises liikmesriigis kui avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijad. Seega on vaja sätestada kontsessioonilepingu eeldatava maksumuse arvutamise meetod ning see peaks olema ehitustööde ja teenuste kontsessioonide puhul sama, sest mõlemad lepingud hõlmavad sageli nii ehitustöid kui ka teenuseid. Arvutuses tuleks viidata kontsessioonäri kogukäible seoses kontsessiooni esemeks olevate ehitustööde ja teenustega, nagu seda hindab avaliku sektori hankija või võrgustiku sektori hankija lepingu kestuse ajal, võtmata arvesse käibemaksu.
- (24) Selleks et tagada turu tegelik avamine ja õiglane tasakaal kontsessiooni andmise eeskirjade kohaldamisel energiatehnika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris, on vaja, et hõlmatud ettevõtjad oleksid määratletud mingil muul alusel kui nende juriidiline staatus. Seepärast tuleks tagada, et avalikus sektoris ja erasektoris tegutsevate võrgustiku sektori hankijate võrdne kohtlemine ei oleks ohus. ELi toimimise lepingu artikli 345 kohaselt on vaja ka tagada, et ei mõjutataks omandi õiguslikku režiimi liikmesriikides. Sel põhjusel tuleks mõnda eespool nimetatud tegevust sooritava ettevõtja poolt selliste tegevuste teostamiseks antud kontsessioonide suhtes kohaldada konkreetseid ja ühetaolisi eeskirju, ükskõik kas tegemist on riigi, kohaliku või piirkondliku omavalitsuse, avalik-õigusliku isiku, avalik-õigusliku äriühingu või muu üksusega, kelle suhtes kehtib eri- või ainuõigus. Ettevõtjaid, kes siseriikliku õiguse kohaselt vastutavad mõne II lisa osutatud tegevusega seotud teenuse osutamise eest, tuleks käsitleda neid tegevusi teostavatena.
- (25) Tuleks selgitada, et asjakohane tegevus lennujaamade sektoris hõlmab samuti reisijatele pakutavaid teenuseid, mis aitavad kaasa lennujaamade sujuvale toimimisele ning mida hästi toimivalt ja moodsalt lennujaamalt eeldatakse, näiteks kauplused, toitlustusasutused ning autoparklad.
- (26) Osa ettevõtjaid tegelevad aktiivselt nii soojus- kui ka jahutusenergia tootmise, edastamise või jaotamisega. Võib esineda teatavat ebakindlust selles, milliseid eeskirju kohaldatakse soojusenergiaga ja milliseid jahutusenergiaga seotud tegevustele. Seega tuleks selgitada, et soojusenergia

edastamine ja/või jaotamine on tegevus, mis on hõlmatud II lisaga, ning seega kohaldatakse soojusenergiasektoris tegutsevatele ettevõtjatele käesoleva direktiivi neid eeskirju, mida kohaldatakse võrgustiku sektori hankijatele niivõrd, kui võrd nimetatud ettevõtjaid saab käsitleda võrgustiku sektori hankijatena. Teiselt poolt kohaldatakse jahutusenergiasektoris tegutsevatele ettevõtjatele käesoleva direktiivi eeskirju, mida kohaldatakse avaliku sektori hankijatele niivõrd, kui võrd nimetatud ettevõtjaid saab käsitleda avaliku sektori hankijatena. Lõpuks tuleks selgitada, et nii soojus- kui ka jahutusenergiasektoris sõlmimiseks antavad kontsessioonid tuleb läbi vaadata seoses mitmete tegevuste sooritamiseks kohaldatavate lepingute eeskirjadega, et teha kindlaks, milliseid hankeeeskirju kontsessioonide andmisel kasutada, kui neid üldse kasutada.

- (27) Enne, kui kavandada käesoleva direktiivi kohaldamisalasse muudatusi seoses jahutusenergiasektoriga, tuleks analüüsida nimetatud sektori olukorda, et saada piisavalt teavet, eelkõige konkurentsiolekord, piiriüleste hangete osakaalu ja sidusrühmade seisukohtade kohta. Võttes arvesse, et käesoleva direktiivi kohaldamine nimetatud sektorile võib avaldada märkimisväärset mõju seoses turu avamisega, tuleks nimetatud analüüs teha direktiivi mõju hindamise ajal.
- (28) Tuleks selgitada, et II lisa punktide 1 ja 2 kohaldamisel hõlmab „tarnimine” tootmist, hulgimüüki ja jaemüüki. Gaasi tootmine ammutamise teel kuulub siiski nimetatud lisa punkti 6 kohaldamisalasse.
- (29) Segalepingute korral tuleks kohaldatavad eeskirjad määrata kindlaks lepingu põhieseme alusel, kui lepingu eri osad ei ole objektiivselt eraldatavad. Seetõttu tuleks selgelt sätestada, kuidas avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijad peaksid määrama kindlaks, kas eri osad on eraldatavad või mitte. Sellise selgitamise puhul tuleks lähtuda Euroopa Liidu Kohtu asjaomasest praktikast. Eraldatavus tuleks kindlaks määrata iga üksikjuhtumi korral, kui avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija väljendatud või eeldatav soov käsitada segalepingu eri aspekte eraldamatuna ei ole piisav, kuid sellele peaksid lisanduma objektiivsed tõendid, mille alusel saab seda soovi tõendada ja teha kindlaks vajadus sõlmida üks leping. Selline tõendatud vajadus sõlmida üks leping võiks näiteks esineda ühe sellise hoone ehitamise korral, mille üht osa hakkab kasutama asjaomane avaliku sektori hankija otse ning teist osa hakatakse haldama kontsessiooni alusel, näiteks avaliku parkimisteenuse pakkumiseks. Tuleks selgitada, et ühe lepingu sõlmimise vajadus võib tuleneda nii tehnilist laadi kui ka majanduslikest põhjustest.

- (30) Eraldatavate osadega segalepingute korral on avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijatel alati vabadus sõlmida eraldi lepinguid segalepingu eraldi osade kohta. Sellisel juhul tuleks iga eraldi osa suhtes kohaldatavad sätted määrata kindlaks üksnes lähtuvalt selle konkreetse lepingu omadustest. Teiselt poolt, kui avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijad otsustavad sõlmida lepingu, mis sisaldab nii kontsessiooni- kui ka muid elemente, siis olenemata elementide maksumusest ja nende suhtes tavaliselt kohaldatavast õiguskorrast, tuleks märkida, milliseid eeskirju sellistel puhkudel kohaldatakse. Segalepingute jaoks, mis sisaldavad kaitse- või julgeolekuaspekte või teatavaid ELi toimimise lepingu kohaldamisalasse mittekuuluvaid osi, tuleks kehtestada erisätted.
- (31) Võrgustiku sektori hankijad võivad kontsessioone anda selliste eri tegevuste nõuete täitmiseks, millele laieneb erinev õiguskord. Tuleks selgitada, et õiguskord, mida rakendatakse eri tegevusi hõlmava üksikkontsessiooni puhul, peaks lähtuma eeskirjadest, mida kohaldatakse lepingu põhiesemena mõeldud tegevuse suhtes. Kontsessiooni põhiesemena mõeldud tegevuse kindlaksmääramine võib põhineda konkreetse kontsessiooni nõuete analüüsil, mille koostab võrgustiku sektori hankija, et hinnata kontsessiooni maksumust ja koostada kontsessiooni andmise dokumendid. Mõnel juhul võib olla objektiivselt võimatu kindlaks määrata, milline on kontsessiooni põhiesemena mõeldud tegevus. Tuleks märkida, milliseid eeskirju sellistel puhkudel kohaldada.
- (32) Teatud juhtudel võib konkreetne avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija, kelleks on kas riik, kohalik või piirkondlik omavalitsus või avalik-õiguslik isik või nende ühendus, olla konkreetse teenuse ainus osutaja, mille jaoks tal on ainuõigus siseriiklike seaduste ja määruste ning avaldatud haldusnormide alusel, mis on kooskõlas ELi toimimise lepinguga. Tuleks selgelt sätestada, et sellistes olukordades võib käesolevas põhjenduses nimetatud avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija või nende ühendus anda kontsessioone sellistele isikutele ilma käesolevat direktiivi kohaldamata.
- (33) Samuti on asjakohane jätta käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja teatavad teenuste kontsessioonid, mis antakse ettevõtjatele, kui need antakse tulenevalt ainuõigusest, mis kõnealusel ettevõtjal on siseriikliku õigusnormi või avaldatud haldusnormi kohaselt ning mis on antud vastavalt ELi asutamislepingule ja liidu õigusaktidele, milles sätestatakse turulepääsu ühiseeskirjad, mida kohaldatakse II lisas osutatud tegevustele, kuna selline ainuõigus muudab võimatuks järgida konkurentsipõhist kontsessioonimenetlust. Erandina ja ilma et see mõjutaks õiguslikke tagajärgi, mis kaasnevad käesoleva direktiivi kohaldamisalast üldise väljajätmisega, tuleks artikli 10 lõike 1 teises lõigus osutatud kontsessioonide suhtes kohaldada kohustust avaldada kontsessiooni andmise teade, et tagada minimaalne läbipaistvus, v.a juhul, kui läbipaistvustingimused on ette nähtud valdkondlike õigusaktidega. Läbipaistvuse suurendamiseks peaks liikmesriik, kui ta annab ettevõtjale ainuõiguse II lisas osutatud tegevuse teostamiseks, teavitama sellest komisjoni.
- (34) Käesoleva direktiivi kohaldamisel tuleks mõisteid „oluline julgeolekuhuvi“, „kaitseotstarbeline varustus“, „tundlik varustus“, „tundlikud ehitustööd“ ja „tundlikud teenused“ mõista nii, nagu need on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/81/EÜ⁽¹⁾.
- (35) Käesolev direktiiv ei tohiks piirata liikmesriikide vabadust otsustada kooskõlas liidu õigusega, millisel viisil peaks toimuma hasartmängude ja kihlvedude korraldamine ja kontroll nende üle, sealhulgas tegevuslubade kasutamisega. On asjakohane jätta käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja kontsessioonid, mis on seotud loteriidega, mille käitamise on liikmesriigid andnud ettevõtjale ainuõiguse alusel, mis anti teavitusega menetlusega vastavalt siseriiklikele õigusnormidele ja avaldatud haldusnormidele kooskõlas ELi asutamislepinguga. Selline kohaldamisalast väljajätmine on õigustatud, sest ainuõiguse andmine ühele ettevõtjale ei võimalda konkurentsipõhise menetluse kohaldamist, samuti peab liikmesriikidele jääma võimalus reguleerida hasartmängusektorit riiklikul tasandil, sest neil on kohustus tagada avalik ja sotsiaalne kord.
- (36) Käesolevat direktiivi ei tuleks kohaldada teatavate päästeteenuste suhtes, mida osutavad mittetulunduslikud organisatsioonid ja ühendused, kuna nende organisatsioonide eripära oleks raske säilitada juhul, kui teenuseosutajaid tuleks valida vastavalt käesolevas direktiivis sätestatud menetlustele. Siiski ei tohiks see väljajätmine minna hädavajalikust kaugemale. Seega tuleks selgelt sätestada, et patsiendi kiirabiautoga vedamise teenust ei tohiks kohaldamisalast välja jätta. Samuti on sellega seoses vaja selgitada, et ühtse riigihangete klassifikaatori (CPV) grupp 601 „Maismaatransporditeenused“ ei hõlma kiirabiteenuseid, mis kuuluvad CPV klassi 8514. Seega tuleks selgitada, et CPV koodi 85143000-3 alla kuuluvate teenuste suhtes, mis seisnevad üksnes patsiendi kiirabiautoga vedamise teenuses, tuleks kohaldada sotsiaal- ja teistele eriteenustele kohaldatavat erikorda (lihtsustatud kord). Sellest tulenevalt peaks kiirabiteenuste osutamiseks sõlmitavate segakontsessioonilepingute suhtes üldiselt kohaldama lihtsustatud korda, kui patsiendi kiirabiautoga vedamise teenuse maksumus on suurem kui muude kiirabiteenuste maksumus.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/81/EÜ, millega kooskõlastatakse teatavate kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas ostjate poolt sõlmitavate ehitustööde ning asjade ja teenuste riigihanketingute sõlmimise kord ja muudetakse direktiivi 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ (ELT L 216, 20.8.2009, lk 76).

- (37) On asjakohane meelde tuletada, et käesolevat direktiivi kohaldatakse üksnes liikmesriikide avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijate suhtes. Sellest tulenevalt ei kohaldata üldiselt selle sätteid erakondade suhtes, kuna nad ei ole ei avaliku sektori ega ka võrgustiku sektori hankijad. Siiski võib mõnes liikmesriigis olla erakondi, mis on hõlmatud avalik-õigusliku isiku mõistega. Teatavad valimiskampaania käigus osutatavad teenused (näiteks propagandafilmi ja -videote tootmine) on aga nii lahutamatu seotud teenuseosutaja poliitiliste vaadetega, et tavaliselt valitakse teenuseosutajad viisil, mida ei saa kontsessiooneeskirjadega reguleerida. Lõpuks tuleks meelde tuletada, et Euroopa poliitiliste erakondade ja Euroopa poliitiliste sihtasutuste põhikirja ja rahastamise suhtes kohaldatakse muid eeskirju kui neid, mis on sätestatud käesolevas direktiivis.
- (38) Mitmed võrgustiku sektori hankijad on koondunud majanduskontserni, mis võib koosneda mitmest eraldi-seisvast ettevõtjast; sageli on igal ettevõtjal kontserni tervikkontekstis eri roll. Seetõttu on asjakohane jätta käesoleva direktiivi kohaldamisest välja teatavad teenuste ja ehitustööde kontsessioonid, mis antakse sidusettevõtjale, kelle põhitegevuseks on selliste teenuste osutamine või ehitustööde tegemine kontsernile, millesse ta kuulub, mitte nende pakkumine turul. Samuti on asjakohane jätta välja teatavad teenuste ja ehitustööde kontsessioonid, mis võrgustiku sektori hankija annab ühissetevõttele, mille on loonud mitu võrgustiku sektori hankijat käesoleva direktiiviga hõlmatud tegevusteks, kui võrgustiku sektori hankija ise on selle ühissetevõtte osa. Samuti on vaja tagada, et see väljajätmine ei moonutaks konkurentsi nende ettevõtjate või ühissetevõtete kasuks, mis on seotud võrgustiku sektori hankijatega; on vaja ette näha asjakohased eeskirjad, eriti seoses maksimaalsete piirmääradega, mille ulatuses ettevõtjad võivad saada oma käibe turult ja mille ületamisel nad kaotavad võimaluse saada kontsessioon hanget välja kuulutamata, seoses ühissetevõtete koosseisuga ja nende ühissetevõtete ning neid moodustanud võrgustiku sektori hankijate vaheliste sidemetega stabiilsusega.
- (39) Ettevõtjaid tuleks käsitada seotuna, kui asjaomase võrgustiku sektori hankija ja ettevõtja vahel on otsene või kaudne valitsev mõju või kui mõlemad on mõne teise ettevõtja valitseva mõju all; selles osas ei tohiks iseenesest olla oluline eraõigusliku isiku osalus. Tõendamine, kas ettevõtja on konkreetse võrgustiku sektori hankijaga seotud või mitte, peaks toimuma võimalikult lihtsalt. Sellest tulenevalt ja võttes arvesse, et sellise otsese või kaudse valitseva mõju võimalik olemasolu peab olema juba tõendatud, et otsustada, kas asjaomaste ettevõtjate ja hankijate raamatupidamise aastaaruanded tuleks konsolideerida, tuleks ettevõtjaid käsitada seotuna juhul, kui nende raamatupidamise aastaaruanded on konsolideeritud. Konsolideeritud raamatupidamise aruandeid käsitlevaid liidu õigusakte ei kohaldata siiski teatavatel juhtudel, näiteks asjaomase ettevõtja suuruse tõttu või seetõttu, et teatavad nõuded nende õigusliku vormi suhtes ei ole täidetud. Sellistel juhtumitel, mil Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL⁽¹⁾ ei kohaldata, on vaja analüüsida, kas otsene või kaudne valitsev mõju on olemas, võttes arvesse omandiõigust, rahalist osalust või nimetatud ettevõtjaid reguleerivaid eeskirju.
- (40) Veemajanduse kontsessioonide suhtes kohaldatakse sageli spetsiifilist ja keerukat korda, mis nõuab eritähelpanu, võttes arvesse vee tähtsust avaliku hüvena, millel on põhiväärtus liidu kodanike jaoks. Sellise korra erijooned õigustavad veemajandussektori väljajätmist käesoleva direktiivi kohaldamisalast. Väljajätmine hõlmab ehitustööde ja teenuste kontsessioone selliste püsivõrkude pakkumiseks või käitamiseks, mille eesmärk on pakkuda elanikkonnale joogivee tootmise, transpordi või jaotamisega seotud teenust või tarnida joogivett sellistesse võrkudesse. Reovee ärajuhtimise ja töötlemise ning vesiehitusprojektide, niisutuse või maakuivendusega (tingimusel, et joogiveetarne moodustab üle 20 % nimetatud projektide või niisutus- või kuivendustööde käigus saadava vee kogumahust) seotud kontsessioonid tuleks samuti välja jätta niivõrd, kui need on seotud väljajäetud tegevusega.
- (41) Käesolevat direktiivi ei tuleks kohaldada võrgustiku sektori hankijate antud kontsessioonide suhtes, mis on ette nähtud II lisas osutatud tegevusalal tegutsemise lubamiseks, kui liikmesriigis on asjaomane tegevusala avatud vahetult konkurentile turudel, millele juurdepääs ei ole piiratud, nagu on sätestatud selleks ette nähtud menetlusega Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/25/EL⁽²⁾. Seetõttu on kohane säilitada menetlus, mida kohaldatakse kõigis käesoleva direktiiviga hõlmatud sektorites või selle osades ja mis võimaldaks võtta arvesse seda mõju, mida avaldab kas juba toimunud või tulevikus

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/25/EL, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihankeid (vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 243).

toimuv turu avamine konkurentsile. Selline menetlus peaks asjaomastele ettevõtjatele looma õiguskindluse ja kindlustama asjakohase otsustamiskorra, tagades lühikese aja jooksul liidu õiguse ühetaolise rakendamise selles valdkonnas. Õiguskindluse huvides tuleks sõnaselgelt sätestada, et jätkuvalt kohaldatakse kõiki Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/17/EÜ⁽¹⁾ artikli 30 alusel enne käesoleva direktiivi jõustumist vastu võetud otsuseid.

- (42) Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele ja seda ei kohaldata kontsessioonide andmise suhtes, mida korraldavad rahvusvahelised organisatsioonid oma nimel ja arvel. Tuleb siiski selgitada, mil määral tuleks käesolevat direktiivi kohaldada teatavate rahvusvaheliste eeskirjadega hõlmatud kontsessioonide andmise suhtes.
- (43) Kontsessioonide andmisel meediateenuse osutajale teatavate audiovisuaalmeedia ja raadioringhäälingu teenuste osutamiseks tuleks võtta arvesse kultuuriliselt ja sotsiaalselt olulisi aspekte, mis muudab kontsessioonide andmise eeskirjade kohaldamise asjakohatuks. Nimetatud põhjustel tuleks seetõttu teha erand teenuste kontsessioonide puhul, mida meediateenuste osutajad annavad väljaspool maja valmivate saadete ostmiseks, arendamiseks, tootmiseks ja kaastootmiseks ning muudeks ettevalmistavateks teenusteks, näiteks saadete tootmiseks vajalikud käsikirjad või esinemisega seotud teenused. Samuti tuleks selgitada, et seda väljajätmist kohaldatakse võrdselt nii ringhäälinguteenuste kui ka tellitavate meediateenuste (mittelineaarsed teenused) suhtes. Seda erandit ei tuleks aga kohaldada selliste saadete tootmiseks, kaastootmiseks ja edastamiseks vajaliku tehnilise varustuse tarnimise suhtes.
- (44) Käesolev direktiiv ei piira liikmesriikide õigust näha ette avalik-õigusliku ringhäälingu rahastamine niivõrd, kui võrd selline rahastamine tagatakse ringhäälinguorganisatsioonidele selleks, et nad saaksid täita avaliku teenuse osutamise ülesannet, nagu selle on neile andnud, määratlenud ja korraldanud iga liikmesriik kooskõlas ELi toimimise lepingule ja ELi lepingule lisatud liikmesriikide avalik-õiguslikku ringhäälingusüsteemi käsitleva protokolli nr 29.
- (45) Esineb märkimisväärset õiguskindlusetust selles suhtes, mil määral peaksid kontsessiooneeskirjad hõlmama avalik-õiguslike isikute vahel sõlmitud lepinguid. Euroopa

Liidu Kohtu asjaomast praktikat tõlgendavad liikmesriigid ja isegi avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijad erinevalt. Seepärast on vaja selgitada, millistel juhtudel ei kohaldata käesolevas direktiivis sätestatud eeskirju avalik-õiguslike isikute vahel sõlmitud lepingute suhtes. Seejuures tuleks lähtuda Euroopa Liidu Kohtu asjakohases praktikas kehtestatud põhimõtetest. Ainuüksi asjaolu, et mõlemad lepingupooled on ise ametiasutused, ei välista käesolevas direktiivis sätestatud eeskirjade kohaldamist. Käesolevas direktiivis sätestatud eeskirjade kohaldamine ei tohiks siiski mõjutada ametiasutuste vabadust täita neile antud avalike teenustega seotud ülesandeid, kasutades omaenda ressursse, mis hõlmab võimalust teha koostööd teiste ametiasutustega. Tuleks tagada, et kohaldamisalast välja jääv ametiasutustevaheline koostöö ei moonutaks konkurentsi eraettevõtjate suhtes olukorras, kus eraõiguslik teenuseosutaja seatakse tema konkurentide suhtes eelisolukorda.

- (46) Kontrollitavatele juriidilistele isikutele antavate kontsessioonide suhtes ei tuleks kohaldada käesolevas direktiivis sätestatud menetlusi, kui artikli 7 lõike 1 punktis a nimetatud avaliku sektori hankija või võrgustiku sektori hankija teostab asjaomase juriidilise isiku üle kontrolli, mis sarnaneb kontrolliga, mida ta teostab oma osakondade üle, tingimusel et kontrollitava juriidilise isiku tegevusest moodustab rohkem kui 80 % nende ülesannete täitmine, mida talle on andnud kontrolliv avaliku sektori hankija või võrgustiku sektori hankija või nimetatud avaliku sektori hankija või võrgustiku sektori hankija poolt kontrollitavad muud juriidilised isikud, olenemata sellest, kes on lepingu täitmise puhul kasusaaja. Erandit ei tuleks laiendada nendele olukordadele, kus eraettevõtjal on otsene osalus kontrollitava juriidilise isiku kapitalis, kuna sellisel juhul annaks kontsessiooni andmine ilma konkurentsipõhise menetluseta eraettevõtjale, kellel on kapitaliosalus kontrollitavas juriidilises isikus, põhjendamatult eelise oma konkurentide ees. Pidades silmas kohustusliku liikmesusega riigiasutuste, näiteks teatavate avalike teenuste haldamise või osutamise eest vastutavate organisatsioonide eripära, ei tuleks seda siiski kohaldada juhtudel, kus konkreetse eraettevõtja osalus kontrollitava juriidilise isiku kapitalis on kooskõlas aluslepingutega tehtud kohustuslikuks mõne siseriikliku seadusandliku sättega, tingimusel et selline osalus ei ole kontrolliv ega blokeeriv ning sellel ei ole kontrollitava juriidilise isiku otsuste üle otsustavat mõju. Samuti tuleks selgitada, et otsustavaks asjaoluks on ainult otsene erasektori osalus kontrollitavas juriidilises isikus.

Sellest tulenevalt, kui kontrollival avaliku sektori hankijal või võrgustiku sektori hankijal või kontrollivatel avaliku sektori hankijatel või võrgustiku sektori hankijatel on erakapitali osalus, ei välista see riigihankelepingute sõlmimist kontrollitava juriidilise isikuga ilma käesolevas direktiivis sätestatud menetlusi kohaldamata, kuna selline osalus ei mõjuta negatiivselt eraettevõtjatevahelist konkurentsi. Samuti tuleks selgitada, et sellised avaliku sektori

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiiv 2004/17/EÜ, millega kooskõlastatakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate ostjate hankemenetlused (ELT L 134, 30.4.2004, lk 1).

hankijad või võrgustiku sektori hankijad nagu avalik-õiguslikud isikud, kelles erakapital võib osaleda, peaksid saama kasutada horisontaalse koostöö erandit. Seetõttu, kui kõik muud horisontaalse koostööga seotud tingimused on täidetud, peaks horisontaalse koostöö erand laienema sellistele avaliku sektori hankijatele või võrgustiku sektori hankijatele, kui leping on sõlmitud ainult avaliku sektori hankijate või võrgustiku sektori hankijate vahel.

- (47) Artikli 7 lõike 1 punktis a nimetatud avaliku sektori hankijatel või võrgustiku sektori hankijatel peaks olema võimalik osutada oma avalikke teenuseid ühiselt koostöö korras, ilma et nad oleksid kohustatud kasutama mingit konkreetset õiguslikku vormi. Selline koostöö võib hõlmata igasugust tegevust, mis on seotud osalevatele asutustele antud või nende poolt võetud teenuste osutamise ülesannete ja kohustuste täitmisega, nagu kohalike või piirkondlike omavalitsuste kohustuslikud või vabatahtlikud ülesanded või teenused, mille osutamine on tehtud ülesandeks konkreetsetele avalik-õiguslikele isikutele. Erinevate osalevate asutuste või ettevõtjate osutatud teenused ei pea tingimata olema identsed, need võivad olla ka üksteist täiendavad. Avalike teenuste ühiseks osutamiseks sõlmitud lepingute suhtes ei tuleks kohaldada käesolevat direktiivi, tingimusel et need lepingud on sõlmitud ainult avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijate vahel, et sellise koostöö tegemisel juhindutakse üksnes avalike huvidega seotud kaalutlustest ning et mitte ühtegi eraõiguslikku teenuseosutajat ei seata tema konkurentide suhtes eelisolukorda.

Nende tingimuste täitmiseks peaks kõnealune koostöö tuginema koostöökontseptsioonile. Selline koostöö ei eelda, et kõik osalevad hankijad võtavad endale kohustuse täita peamisi lepingulisi kohustusi, juhul kui lisaks on olemas kohustused, mille täitmine aitab kaasa kõnealusele avalike teenuste osutamisele koostöö korras. Lisaks peaks sellise koostöö tegemisel, sealhulgas mis tahes rahaliste ülekannete tegemisel, osalevate avaliku sektori hankijate vahel juhinduma üksnes avaliku huviga seotud kaalutlustest.

- (48) Teatavatel juhtudel tegutseb juriidiline isik asjakohaste siseriiklike õigusnormide alusel määratud avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija instrumendi või tehnilise teenistusena ning on kohustatud täitma talle sellise avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija poolt antud korraldusi, ilma et tal oleks mõju oma ülesannete täitmise eest saadavale tasule. Pidades silmas sellise puhtalt haldussuhte mittelepingulist laadi, ei peaks sellised juhud olema hõlmatud kontsessiooni andmise menetlusega.
- (49) Tuleks selgitada, et mõistet „ettevõtja” tuleks tõlgendada laialt, nii et see hõlmaks selliseid isikuid ja/või üksusi, kes pakuvad turul ehitustööde tegemist, asju või teenuseid, olenemata õiguslikust vormist, mille nad on tegutsemi-

seks valinud. Seega peaks ettevõtja mõiste hõlmama äriühinguid, filiaale, tütarettevõtjaid, ühissettevõtteid, ühisteid, aktsiaseltse, era- või avalik-õiguslikke ülikoole ja muud liiki üksusi, olenemata sellest, kas nad on „juriidilised isikud” kõigil asjaoludel.

- (50) Selleks et tagada piisav eelteave teatava piirmääraga või seda ületava piirmääraga võrgustiku sektori hankijate ja avaliku sektori hankijate antavate ehitustööde ja teenuste kontsessioonide kohta, peaks enne selliste kontsessioonide andmist olema kohustuslik kontsessiooniteate avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas*.
- (51) Pidades silmas kahjustavat mõju konkurentidele, tuleks kontsessiooni andmist ilma eelneva avaldamiseta lubada ainult väga erandlikes olukordades. Sellised erandid peaksid piirduma juhtudega, kui on algusest peale selge, et avaldamine ei suurendaks konkurentsi, kuna objektiivselt on ainult üks ettevõtja, kes saab kontsessiooni täita. Olukord, mis ei võimalda kontsessiooni andmist ühelegi teisele ettevõtjale, ei tohiks olla tekitatud tulevast kontsessiooni andmise menetlust silmas pidades avaliku sektori hankija või võrgustiku sektori hankija enda poolt. Lisaks tuleks põhjalikult hinnata piisavate asendusvõimaluste olemasolu.
- (52) Turu sulgemise ja konkurentsi piiramise vältimiseks tuleks kontsessiooni kestust piirata. Lisaks põhjustavad väga pikaks ajaks antavad kontsessioonid tõenäoliselt turu suletust ning võivad seega takistada teenuste vaba liikumist ja asutamisevabaduse teostamist. Selline kestus võib siiski olla põhjendatud, kui see on hädavajalik selleks, et võimaldada kontsessioonääril teenida tasa kontsessiooni täitmiseks tehtavad investeeringud ja saada investeeritud kapitalilt tootlust. Seega kontsessioonide puhul, mis kestavad kauem kui viis aastat, tuleks kestust piirata ajavahemikuni, mis kontsessioonääril võiks tavapärastel kuludel ehitiste eksploateerimise või teenuste osutamisega seoses tehtud investeeringute tagasiteenimiseks tavapärastes tegevustingimustes, võttes arvesse investeeritud kapitali tootlust ning kontsessioonääril konkreetseid lepinguga taotletavaid eesmärke, et vastata näiteks kasutajale pakutava kvaliteedi või hinnaga seotud nõuetele. Eeldatava maksumuse määramine peab pidama paika kontsessiooni andmise ajal. Peaks olema võimalik hõlmata algseid ja täiendavaid investeeringuid, mida on peetud vajalikuks kontsessiooni täitmiseks, eelkõige kulutused taristule, autoriõigustele, patentidele, seadmetele, logistikale, tööjõule, töötajate koolitusele ja esmased kulud. Kontsessiooni maksimumkestus peaks olema kirjas kontsessiooni alusdokumentides, välja arvatud juhul, kui kestust kasutatakse pakkumiste hindamise kriteeriumina. Avaliku sektori hankijatel ja võrgustiku sektori hankijatel peaks alati olema võimalik anda kontsessiooni lühemaks perioodiks kui see, mis on vajalik investeeringu tasateenimiseks, kui sellega seotud kompensatsioon ei kõrvalda äririski.

- (53) On asjakohane jätta käesoleva direktiivi täies ulatuses kohaldamisest välja ainult need teenused, millel on piiratud piiriülene mõõde, näiteks teatavad sotsiaal-, tervishoiu- või haridusteenused. Selliseid teenuseid osutatakse konkreetsetes kontekstis, mis varieerub liikmesriikide erinevate kultuuritraditsioonide tõttu suuresti. Seepärast tuleks kehtestada nende teenuste kontsessioonide jaoks erikord, milles võetakse arvesse asjaolu, et neid teenuseid on hakatud alles hiljuti reguleerima. Kohustus avaldada eelteade ja kontsessiooni andmise teade kõigi selliste kontsessioonide puhul, mille maksumus vastab käesoleva direktiiviga kehtestatud piirmäärale või ületab seda, on asjakohane viis anda teavet võimalikele pakkujatele äri võimaluste kohta ja kõigile huvitatud isikutele sõlmitud lepingute arvu ja liigi kohta. Samuti peaksid liikmesriigid kehtestama asjakohased meetmed seoses kõnealuste teenuste kontsessioonilepingute sõlmimisega, et tagada läbipaistvuse ja ettevõtjate võrdse kohtlemise põhimõtete järgimine, võimaldades samas avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijatel anda teavet kõnealuste teenuste eripära kohta. Liikmesriigid peaksid tagama, et avaliku sektori hankijatel ja võrgustiku sektori hankijatel lubatakse võtta arvesse vajadust tagada innovatsioon ja kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 14 ja protokolliga 26 hea kvaliteet, ohutus ja vastuvõetav hind, võrdne kohtlemine ning üldise juurdepääsu ja kasutajate õiguste edendamine.
- (54) Arvestades kultuurikonteksti olulisust ja selliste teenuste tundlikkust, tuleks liikmesriikidele anda laialdased volitused teenuseosutajate valimise korraldamiseks viisil, mida nad peavad kõige sobivamaks. Käesolev direktiiv ei keela liikmesriikidel kohaldada teenuseosutaja valikul kvaliteedi erikriteeriume, näiteks Euroopa Liidu sotsiaalkaitsekomitee välja töötatud vabatahtlikkuse alusel rakendatavat sotsiaalteenuste Euroopa kvaliteediraamistikku. Liikmesriikidel ja/või ametiasutustel on vabadus valida, kas osutada neid teenuseid ise või korraldada sotsiaalteenuseid viisil, mis ei näe ette kontsessioonide andmist, näiteks neid teenuseid lihtsalt rahastades või andes ilma mingite piirangute või kvootideta litsentsid või load kõigile ettevõtjatele, kes vastavad avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijate varem kindlaks määratud tingimustele, eeldusel et selline süsteem tagab piisava avaldamise ning austab läbipaistvuse ja mittediskrimineerimise põhimõtteid.
- (55) Selleks et kontsessiooni andmise menetlusse asjakohaselt integreerida keskkonna-, sotsiaal- ja tööalased nõuded, on eriti oluline, et liikmesriigid ja avaliku sektori hankijad või võrgustiku sektori hankijad võtavad asjakohaseid meetmeid, mis tagavad nende kohustuste täitmise, mis on sätestatud keskkonna-, sotsiaal- ja tööõiguses, mida kohaldatakse kohas, kus hakatakse ehitustöid tegema või teenuseid osutama, ning mis tulenevad nii siseriiklikul kui ka liidu tasandil kehtivatest õigus- või haldusnormidest ning kollektiivlepingutest, tingimusel et sellised eeskirjad ja nende kohaldamine on kooskõlas liidu õigusega. Samuti tuleks kontsessiooni täitmise ajal täita kõikide liikmesriikide poolt ratifitseeritud ja käesolevas direktiivis loetletud rahvusvahelistest kokkulepetest tulenevaid kohustusi. Siiski ei tohiks see kuidagi takistada töötajate jaoks soodsamate töötingimuste kohaldamist. Asjaomaseid meetmeid tuleks kohaldada kooskõlas liidu õiguse aluspõhimõtetega, eelkõige võrdse kohtlemise tagamiseks. Kõnealuseid meetmeid tuleks kohaldada vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 96/71/EÜ⁽¹⁾ ning sellisel viisil, mis tagab võrdse kohtlemise ega diskrimineeri ei otseselt ega kaudselt muude liikmesriikide ettevõtjaid ega töötajaid.
- (56) Teenused tuleks lugeda osutatuks kohas, kus täidetakse nende eriomased kohustused. Kui teenuseid osutatakse distantsilt, näiteks kõnekeskuste osutatavad teenused, tuleks teenused lugeda osutatuks nende osutamise kohas, sõltumata sellest, kuhu ja millistele liikmesriikidele on asjaomased teenused suunatud.
- (57) Asjaomaseid kohustusi võiks kajastada kontsessiooni andmise kriteeriumites. Samuti peaks olema võimalik lisada klauslid, millega tagatakse kontsessioonide valdkonnas kollektiivlepingute järgimine kooskõlas liidu õigusega. Asjaomaste kohustuste täitmata jätmist võib käsitada asjaomase ettevõtja raske eksimusena, mille alusel võib kõnealuse ettevõtja kontsessiooni andmise menetlusest kõrvaldada.
- (58) Nende keskkonna-, sotsiaal- ja tööõigusalaste sätete järgimist tuleks kontrollida kontsessiooni andmise menetluse asjaomastes etappides, st kui kohaldatakse osalejate valikut ja lepingu sõlmimist reguleerivaid üldpõhimõtteid ja välistamiskriteeriume.
- (59) Käesolev direktiiv ei tohiks kuidagi takistada selliste meetmete kehtestamist või elluviimist, mis on vajalikud avaliku korra, kõlbluse, julgeoleku, tervishoiu, inimeste ja loomade elu, taimede kaitse või muude keskkonnametmete jaoks, ning eelkõige säästva arengu seisukohalt, kui need meetmed on kooskõlas ELi toimimise lepinguga.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 1996. aasta direktiiv 96/71/EÜ töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega (EÜT L 18, 21.1.1997, lk 1).

- (60) Selleks et tagada menetluse konfidentsiaalsus, ei tohiks avaliku sektori hankijad ja võrgustiku sektori hankijad ega ka ettevõtjad avaldada teavet, mis on klassifitseeritud kui konfidentsiaalne. Nimetatud kohustuste täitmata jätmise peaks kaasa tooma asjakohaste karistuste kohaldamise vastavalt sellele, kuidas ja kas see on sätestatud liikmesriigi tsiviil- või haldusõiguses.
- (61) Kelmuste ja pettuste ning eelistamise ja korrupsiooni vastu võitlemiseks ning huvide konfliktide ärahoidmiseks peaksid liikmesriigid võtma asjakohaseid meetmeid, et tagada kontsessiooni andmise menetluse läbipaistvus ja kõikide taotlejate ning pakkujate võrdne kohtlemine. Nimetatud meetmete eesmärk peaks olema eelkõige huvide konflikti ja muude tõsiste rikkumiste ärahoidmine.
- (62) Selleks et osalemistaotlusi ja pakkumusi saaksid esitada kõik huvitatud ettevõtjad, peavad avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijad pidama kinni selliste taotluste ja pakkumuste laekumise miinimumtähtajast.
- (63) Proportsionaalsete, mittediskrimineerivate ja õiglase kvalifitseerimise tingimuste valimine ja nende kohaldamine ettevõtjate suhtes on äärmiselt oluline selleks, et ettevõtjad saaksid kasutada kontsessioonidega seotud majanduslikke võimalusi. Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate osalemiseks võib olla eriti määrava tähtsusega taotleja võimalus toetuda muude üksuste suutlikkusele. Seepärast on asjakohane ette näha, et kvalifitseerimise tingimused oleksid seotud üksnes ettevõtjate kutsealase ja tehnilise suutlikkusega ning finants- ja majandusliku olukorraga ning seotud lepingu esemega, et need oleksid kontsessiooniteates kirjas ega välistaks, välja arvatud erandjuhtudel, ettevõtja võimalust tugineda teiste üksuste suutlikkusele, olenemata ettevõtja ja nende üksuste vahelistest juriidilistest suhetest, kui kõnealused teised ettevõtjad tõendavad avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijale, et nende käsutuses on vajalikud ressursid.
- (64) Lisaks peaks sotsiaalsete ja keskkonnaalaste kaalutluste parema integreerimise eesmärgil kontsessiooni andmise menetlusse olema avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijatel võimalik kasutada kontsessiooni andmise kriteeriumeid või kontsessiooni täitmise tingimusi, mis on seotud kontsessioonilepingu alusel tehtavate ehitustööde või osutatavate teenuste olelutsükli – alates tootes kasutatavate toorainete kaevandamisest kuni toote kõrvaldamiseni – mis tahes aspektidega ja selle kõigi etappidega, sealhulgas nende ehitustööde tegemise või teenuste osutamise või turustamise konkreetse protsessiga seotud teguritega või konkreetse protsessiga nende olelutsükli hilisemates etappides, isegi kui need tegurid ei ole nende oluliseks osaks. Sellist tööprotsessi või teenuste osutamist käsitlevate kriteeriumide ja tingimuste hulka kuulub näiteks nõue, et ostetud teenused osutatakse energiatõhusate masinatega. Vastavalt Euroopa Liidu Kohtu praktikale kuuluvad nende hulka ka kontsessiooni andmise kriteeriumid ja kontsessiooni täitmise tingimused, mis on seotud õiglase kaubanduse põhimõttele vastavate toodete tarnimise või kasutamise antud kontsessiooni täitmise käigus. Toote kauplemissuhte kriteeriumid ja tingimused võivad viidata näiteks nõudele maksta alltöövõtjatele teatav miinimumhind ja hinnalisa. Keskkonnakaitse kaalutlusi kätkevates kontsessiooni täitmise tingimustes võidakse käsitleda näiteks jäätmete koguse piiramist ja ressursitõhusust.
- (65) Tootmisprotsessi sotsiaalset aspekti puudutavaid kontsessiooni andmise või täitmise kriteeriumeid ja tingimusi tuleks kohaldada kooskõlas direktiiviga 96/71/EÜ, nagu seda on tõlgendanud Euroopa Liidu Kohus, ja neid ei tuleks valida ega kohaldada viisil, mis on otseselt või kaudselt diskrimineeriv liikmesriikide või selliste kolmandate riikide ettevõtjate suhtes, kes on Maailma Kaubandusorganisatsiooni riigihankeid käsitleva lepingu (GPA) osapool või nende vabakaubanduslepingute osapool, mille on sõlminud ka liit. Seega peaksid selliseid direktiiviga 96/71/EÜ reguleeritavaid põhilisi töötingimusi nagu miinimumpalk käsitlevad nõuded olema tasemel, mis on sätestatud siseriiklikus õiguses või kollektiivlepingutes, mida kohaldatakse liidu õiguse kohaselt nimetatud direktiivi raames. Kontsessiooni täitmise tingimuste eesmärk võib olla ka soodustada tööl meeste ja naiste võrdse kohtlemise edendamiseks võetavate meetmete rakendamist, naiste suuremat osalemist tööturul ning töö- ja pereelu ühildamist, keskkonnakaitset või loomade heaolu, tagada kooskõla Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) põhikonventsioonidega, ning võtta tööle suurem arv ebasoodsas olukorras olevaid isikuid, kui on ette nähtud siseriiklike õigusaktidega.
- (66) Kontsessiooni andmise kriteeriumides ja kontsessiooni täitmise tingimustes võib samuti käsitleda kontsessiooni täitmise protsessis osalevate töötajate tervise kaitset, ebasoodsas olukorras olevate isikute või haavatavate rühmade liikmete sotsiaalset integreerimist kontsessiooni täitma määratud töötajate hulka või asjaomase kontsessiooni puhul vajalike oskuste õpetamist, tingimused et need on seotud kontsessioonikohaste ehitustööde tegemisega või teenuste osutamisega. Näiteks võib nendes kriteeriumides ja tingimustes osutada muu hulgas pikka aega tööotsijaks olnud isikute töölevõtmisele, koolitusmeetmete võtmisele töötute või noorte jaoks antava kontsessiooni täitmise käigus. Tehnilistes kirjeldustes võivad avaliku sektori hankijad esitada selliseid sotsiaalalaseid nõudeid, mis otseselt iseloomustavad asjaomast toodet või teenust, nagu puudega inimeste ligipääsu võimalus või kõigi kasutajate ergastamine.

- (67) Avaliku sektori hankija ja võrgustiku sektori hankija koostatud tehnilised ja funktsionaalsed nõuded peavad võimaldama avada kontsessioonide andmise konkurent- sile. Nimetatud nõuetes tuleks kindlaks määrata kontses- siooniga hõlmatud ehitustööde ja/või teenuste nõutavad omadused ning nendes võidakse viidata tellitavate ehitus- tööde tegemise või teenuste osutamise konkreetsele prot- sessile, tingimusel et need on seotud kontsessiooni sisuga ning on proportsionaalsed selle väärtuse ja eesmärkide suhtes. Konkreetne ehitustööde tegemise või teenuste osutamise protsess võib hõlmata nõudeid, mis seonduvad puudega isikute juurdepääsu või keskkonnaohutuse tase- mega. Need tehnilised ja funktsionaalsed nõuded peaksid olema esitatud kontsessiooni alusdokumentides ning nende puhul tuleks järgida võrdse kohtlemise ja läbipaist- vuse põhimõtteid. Need tuleks koostada sellisel viisil, et see ei vähendaks kunstlikult konkurentsi, eelkõige teatavat ettevõtjat soosivate nõuetega, kirjeldades vastava ettevõtja poolt tavapärast pakutavate asjade, teenuste või ehitustööde põhiomadusi. Igal juhul peaks avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija võtma arvesse ehitustööde ja/või teenuste, sealhulgas nimetatud ehitus- tööde ja teenustega seotud asjade pakkumusi, mis vastavad võrdväärselt nõutavatele omadustele.
- (68) Kontsessioonid on tavaliselt pikaajalised keerukad kokku- lepped, millega kontsessioonäär võtab enda kanda vastutust ja riski, mida tavapärastel kannavad avaliku sektori hankija ja võrgustiku sektori hankija ja mis tava- liselt kuulub tema vastutusalasse. Seetõttu, pidades kinni käesolevast direktiivist ning läbipaistvuse ja võrdse koht- lemise põhimõtetest, peaks avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijatele jääma õigus kontsessioonääri valimise menetlus suuresti ise kindlaks määrata ja see korraldada. Võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse tagamiseks kogu kont- sessiooni andmise protsessi vältel on siiski otstarbekas näha ette kontsessiooni andmise protsessi jaoks teatavad põhitagatised, sealhulgas teave kontsessiooni liigi ja ulatuse kohta, taotlejate arvu piirangud, taotlejatele ja pakkujatele teabe levitamine ja asjakohaste dokumentide kättesaadavus. Samuti tuleb potentsiaalsete taotlejate ebaõiglase kohtlemise vältimiseks sätestada, et kontses- siooniteate esialgsetest tingimustest ei kaldutaks kõrvale.
- (69) Kontsessioone ei tohiks anda ettevõtjatele, kes on osalenud kuritegelikus ühenduses või kes on mõistetud süüdi korruptsioonis, liidu finantshuve kahjustavas kelmuses, terroriakti toimepanekus, rahapesus, terrorismi rahastamises või inimkaubanduses. Liikmesriikidel peaks siiski olema võimalik näha ette erandid nimetatud kohus- tuslikust kõrvaldamisest erakorralistel asjaoludel, kui üldiste huvidega seotud kaalukatel põhjustel on lepingu sõlmimine hädavajalik. Ka maksude või sotsiaalkindlus- tustmaksude tasumata jätmist tuleks karistada menetlusest kõrvaldamisega liidu tasandil.
- (70) Lisaks tuleks avaliku sektori ja võrgustiku sektori hanki- jatele anda võimalus menetlusest kõrvaldada ettevõtjaid, kes on osutunud ebausaldusväärseteks, näiteks kesk- konna- või sotsiaalsete kohustuste tõsise või korduva täitmata jätmise pärast, sealhulgas puudega inimeste juur- depääsu nõude eiramise pärast, või ametialaste eeskirjade muu raske rikkumise tõttu, näiteks konkurentsieskirjade või intellektuaalomandi õiguste rikkumine. Tuleks selgi- tada, et ametialaste eeskirjade raske rikkumine võib muuta ettevõtja aususe küsitavaks ning seega kontses- sioonilepingu sõlmimiseks sobimatuks, sõltumata sellest, kas asjaomasel ettevõtjal oleks muidu olemas lepingu täitmiseks vajalik tehniline ja majanduslik suutlikkus. Võttes arvesse, et avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija vastutab oma võimaliku eksliku otsuse tagajär- gede eest, peaks avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijatel olema samuti vabadus võtta seisukoht, et on raskelt eksitud ametialaste eeskirjade vastu, kui enne lõpliku ja siduva otsuse tegemist kohustusliku kõrvalda- mise aluse kohta saavad nad mis tahes asjakohasel viisil näidata, et ettevõtja on rikkunud oma kohustusi, seal- hulgas kohustust tasuda makse või sotsiaalkindlustusmak- seid, kui siseriiklikus õiguses ei ole sätestatud teisiti. Avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijatel peaks olema samuti võimalik kõrvaldada taotlejad ja pakkujad, kelle tegevus varasemate avaliku sektori või võrgustiku sektori kontsessioonide või muude lepingute täitmisel on osutanud märkimisväärsetele puudustele seoses oluliste nõuetega, näiteks ei ole suudetud kohustusi täita, tarnitud asja või osutatud teenusega seoses on esinenud olulisi puudusi, mistõttu ei ole olnud võimalik neid otstarbekohaselt kasutada, või on aset leidnud sobimatu käitumine, mis põhjustab tõsiseid kahtlusi ettevõtja usal- dusväärsuse suhtes. Liikmesriigi õiguses tuleks näha ette selliste kõrvaldamiste maksimaalne kestus.
- (71) Siiski tuleks võimaldada ettevõtjatele vastavusmeetmete võtmist kuriteo või väärteo tagajärgede heastamiseks ning edasiste rikkumiste tõhusaks ärahoidmiseks. Sellised meetmed võivad seisneda eelkõige personali- ja organisat- sioonilistes meetmetes, nagu igasuguste suhete lõpeta- mine väärteos osalenud isikute või organisatsioonidega, sobivad personali ümberkorraldamise meetmed, aruand- lus- ja kontrollisüsteemide rakendamine, sisekontrolli- üksuse loomine nõuetele vastavuse jälgimiseks ning orga- nisatsioonisiseste vastutus- ja hüvitamiseeskirjade vastuvõtmine. Kui sellised meetmed pakuvad piisavaid tagatise, ei tohiks kõnealust ettevõtjat enam eespool kirjel- datud põhjustel menetlusest kõrvaldada. Ettevõtjatel

peaks olema võimalus taotleda kontsessiooni andmise menetluses võimalikuks osalemiseks võetud meetmete läbivaatamist. Selle võimaluse kohaldamiseks täpsete materiaala ja menetlusõiguse normide sätestamine peaks olema liikmesriikide ülesanne. Eelkõige peaks liikmesriikidel olema vabadus otsustada, kas lubada asjakohased hindamised teha konkreetsetel avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijatel või usaldada see ülesanne teistele ametiasutustele kas keskvalitsuse tasandil või sellest madalamal tasandil.

- (72) On oluline, et pädevad riiklikud asutused, näiteks tööinspektioonid või keskkonnakaitseametid, tagavad oma vastutusala ja pädevuse piirides asjakohaste meetmetega keskkonna-, sotsiaal- ja tööõiguse valdkonnas alltöövõtjate poolt nendele kohalduvate kohustuste täitmise, mis on kehtestatud liidu või liikmesriikide õigusaktidega või kollektiivlepingutega või käesolevas direktiivis loetletud rahvusvaheliste keskkonna-, sotsiaal- ja tööõiguse sätetega, tingimusel et sellised eeskirjad ja nende kohaldamine on kooskõlas liidu õigusega. Samuti on vaja tagada mõningane läbipaistvus alltöövõtuhelases, kuna see annab avaliku sektori hankijatele ja võrgustiku sektori hankijatele teavet selle kohta, kes ehitusplatsidel viibivad, milliseid töid nende jaoks tehakse või millised ettevõtjad osutavad teenuseid hoonete, taristute või alade, näiteks linnavalitsuste, munitsipaalvõrkude, spordirajatiste, sadamate või kiirteede juures, mille eest avaliku sektori hankijad vastutavad või mille üle nad teostavad järelevalvet. Tuleks selgitada, et nõutava teabe esitamise kohustus on igal juhul kontsessioonääril, kas siis konkreetsete klauslite alusel, mida iga avaliku sektori hankija või võrgustiku sektori hankija kõikides kontsessiooni andmise menetlustes ette näeb, või kohustuste alusel, mis liikmesriigid panevad kontsessioonäärile üldiselt kohaldatavate sätetega.

Samuti tuleks selgitada, et alati, kui liikmesriigi õigus näeb ette alltöövõtjate ja kontsessioonääril solidaarvastutuse mehhanismi, tuleks kohaldada tingimusi, mis seonduvad nende kohaldatavate kohustuste täitmisega, mis on kehtestatud liidu või siseriiklike õigusaktidega või kollektiivlepingutega või käesolevas direktiivis loetletud rahvusvaheliste keskkonna-, sotsiaal- ja tööõiguse sätetega, tingimusel et sellised eeskirjad ja nende kohaldamine on kooskõlas liidu õigusega. Lisaks tuleks sõnaselgelt sätestada, et liikmesriikidel peaks olema võimalik minna kaugemale, näiteks laiendades läbipaistvusega seotud kohustusi, lubades või nõudes, et avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijad kontrolliksid, et alltöövõtjad ei ole üheski olukorras, mille puhul oleks õigustatud ettevõtjate kõrvaldamine. Kui selliseid meetmeid alltöövõtjate suhtes kohaldatakse, tuleks tagada sidusus kontsessioonääril suhtes kohaldatavate sätetega, nii et kohustusliku kõrvaldamise aluste olemasolule järgneks nõue, et kontsessioonäär peab asjaomast alltöövõtjat asendama. Kui sellisel kontrollimisel ilmnevad mittekohustusliku kõrvaldamise alused, tuleks selgitada, et avaliku

sektori hankijad või võrgustiku sektori hankijad saavad nõuda asendamist. Sellegipoolest tuleks sõnaselgelt sätestada ka see, et avaliku sektori hankijad või võrgustiku sektori hankijad võivad olla kohustatud nõudma asjaomase alltöövõtja asendamist, kui kontsessioonääril kõrvaldamine oleks sellisel juhul kohustuslik. Lisaks tuleks sõnaselgelt sätestada, et liikmesriigid võivad oma siseriikliku õiguse alusel kehtestada vastutuse kohta rangemad eeskirjad.

- (73) Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija peaks hindama pakkumusi ühe või mitme hindamiskriteeriumi alusel. Selleks et tagada läbipaistvus ja võrdne kohtlemine, peaksid kontsessiooni hindamise kriteeriumid alati vastama mõnele üldstandardile. Need standardid võivad osutada teguritele, mis ei ole üksnes majanduslikud, vaid millel on mõju pakkumuse maksumusele avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija seisukohast ja mis võimaldavad teha avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija jaoks kindlaks kogu majandusliku kasu. Kriteeriumid tuleks eelnevalt avaldada kõigile võimalikele taotlejatele või pakkujatele, need peaksid olema seotud lepingu sisuga ega tohiks anda avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijale piiramatut valikuvabadust. Hindamiskriteeriumidega peaks tagatama tegelik konkurents ja nendega peaksid kaasnema nõuded, mis lubavad pakkujate esitatud teavet ka tegelikult kontrollida. Kontsessiooni andmise kriteeriumidesse peaks olema võimalik lisada muu hulgas keskkonnakaitse, sotsiaalvaldkonna või innovatsiooniga seotud kriteeriume. Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijad peaksid samuti loetlema kontsessiooni andmise kriteeriumid tähtsuse vähenemise järjekorras, et tagada võimalike pakkujate võrdne kohtlemine, andes neile võimaluse olla pakkumuste ettevalmistamisel teadlik kõigist asjaoludest, mida tuleb arvesse võtta.

Erakordsetel asjaoludel, kui avaliku sektori hankija või võrgustiku sektori hankija saab pakkumuse, milles esitatakse erakordsel tasemel funktsionaalse toimega innovaatiline lahendus, mida hoolas avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija ei saanud ette näha, peaks avaliku sektori hankija või võrgustiku sektori hankija saama erandkorras muuta kontsessiooni andmise kriteeriumide järjekorda, et võtta arvesse nimetatud innovaatilise lahendusega kaasnevat uusi võimalusi, seda tingimusel, et sellise muudatusega on tagatud kõigi olemasolevate või võimalike pakkujate võrdne kohtlemine, saates välja uue pakkumuse kutse või avaldades vajaduse korral uue kontsessiooniteate.

- (74) Elektroonilised teabevahendid võivad kontsessioonide avaldamist oluliselt lihtsustada ning suurendada kontsessiooniprotsesside tõhusust, kiirust ja läbipaistvust. Neist võiksid kontsessiooni andmise menetlustes saada standardised side- ja teavitustahendid, sest need suurendavad oluliselt ettevõtjate võimalusi osaleda kontsessiooni andmise menetluses kogu siseturul.

- (75) Tavaliselt hõlmavad kontsessioonilepingud pikaajalist ja keerukat tehnilist ja finantskorda, mida mõjutavad sageli muutuvad asjaolud. Euroopa Liidu Kohtu asjaomast kohtupraktikat arvesse võttes on seetõttu vaja selgitada tingimusi, mille puhul kontsessiooni muutmine täitmise ajal nõuab uut kontsessiooni andmise menetlust. Uut kontsessioonimenetlust on vaja juhul, kui esialgsesse kontsessiooni tehakse olulisi muudatusi, eelkõige seoses lepingupoolte vastastikuste õiguste ja kohustustega, sealhulgas intellektuaalomandi õiguste jaotumisega. Sellised muudatused näitavad lepingupoolte kavatsust kontsessiooni olulised tingimused uuesti läbi rääkida. Eelkõige tuleb seda teha juhul, kui muudetud tingimused oleksid menetluse tulemusi mõjutanud, kui need oleksid esialgse menetluse ajal kehtinud. Kontsessiooni muutmine, mille tulemusena muutub lepingu maksumus vähesel määral teataval tasemel summani, peaks olema alati võimalik, ilma et oleks vaja korraldada uut kontsessiooni andmise menetlust. Sel eesmärgil ja õiguskindluse tagamiseks tuleks käesoleva direktiiviga näha ette minimaalne piirmäär, millest allapoole jäävate summade puhul ei ole uue menetluse korraldamine nõutud. Piirmäära ületavatesse kontsessioonidesse tehtavad muudatused peaksid olema võimalikud, ilma et oleks vaja korraldada uut kontsessiooni andmise menetlust, kui need muudatused vastavad teatud tingimustele. See võib olla nii näiteks muudatuste puhul, mis on osutunud vajalikuks, et rahuldada avaliku sektori hankijate või võrgustiku sektori hankijate taotlusi, mis on seotud julgeolekunõuetega, ning võttes arvesse selliste tegevuste eripära, näiteks mägisporti ja mägiturismiga seotud rajatiste käitamine, mille puhul võidakse õigusakte muuta, et käsitleda seotud ohte, ning kui need muudatused vastavad asjaomastele käesolevas direktiivis sätestatud tingimustele.
- (76) Avaliku sektori hankijaid ja võrgustiku sektori hankijaid võivad mõjutada välised asjaolud, mida nad kontsessiooni andmise ajal ei osanud ette näha, eelkõige juhul, kui kontsessiooni täitmine hõlmab pikemat ajavahemikku. Sellisel juhul on vaja teatavat paindlikkust, mis võimaldaks kontsessiooni selliste asjaoludega kohandada ilma uue kontsessiooni andmise menetluseta. Ettenägematute asjaolude all mõistetakse asjaolusid, mida avaliku sektori hankija või võrgustiku sektori hankija ei saanud esialgse lepingu sõlmimisele eelnenud põhjalikust ettevalmistustööst hoolimata ette näha, võttes arvesse olemasolevaid vahendeid, konkreetse projekti olemust ja omadusi, vastava valdkonna parimaid tavasid ning vajadust tagada mõistlik tasakaal lepingu sõlmimise ettevalmistamisele kulunud ressursside ja lepingu eeldatava maksumuse vahel. Selle all ei mõisteta siiski olukorda, kus muutmise tulemusena muutub kogu kontsessiooni olemus – kui näiteks tehtavad ehitustööd või osutatavad teenused asendatakse millegi muuga või kontsessiooni liiki oluliselt muudetakse –, sest sellisel juhul võib eeldada hüpoteetilist mõju esialgse menetluse tulemusel. Kontsessioonide puhul, mis on ette nähtud muudeks kui II lisas osutatud tegevusteks, ei või maksumuse suurendamine, mis ei too kaasa uut kontsessiooni andmise menetlust, ületada siiski 50 % esialgse kontsessiooni maksumusest. Mitme järjestikuse muudatuse korral tuleks seda piirangut kohaldada iga muudatuse väärtuse suhtes. Selliseid järjestikusi muudatusi ei tohiks teha selleks, et hoiduda kõrvale käesoleva direktiivi sätestet.
- (77) Kooskõlas võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtetega ei tohiks kontsessiooni uuesti välja kuulutamata asendada edukat pakkujat teise ettevõtjaga, näiteks kui kontsessioon lõpetatakse selle täitmisel esinenud puuduste tõttu. Siiski peaks kontsessiooni täitev edukas pakkuja, eelkõige juhul, kui kontsessioon on sõlmitud ettevõtjate rühmaga, olema võimeline läbima kontsessiooni täitmise ajal näiteks sisemiste ümberkorralduste, ülevõtmiste, ühinemiste ja omandamiste või maksejõuetuse tulemusena teatavaid struktuurimuutusi. Selliste struktuurimuutuste puhul ei peaks automaatselt nõudma uusi kontsessiooni andmise menetlusi asjaomase pakkuja täidetava kontsessiooni suhtes.
- (78) Avaliku sektori hankijatel ja võrgustiku sektori hankijatel peaks olema võimalus ette näha kontsessiooni muutmine läbivaatamis- või valikuklauslite alusel, kuid sellised klauslid ei tohiks anda neile piiramatut kaalutusõigust. Seepärast tuleks käesolevas direktiivis sätestada, mil määral võib esialgset kontsessiooni muuta. Sellest tulenevalt tuleks selgitada, et piisavalt selgelt sõnastatud läbivaatamis- või valikuklauslitega võib ette näha näiteks hindade indekseerimise või tagada seda, et teatava ajavahemiku jooksul tarnitavad sideseadmed on jätkuvalt sobivad ka muutuvate sideprotokollide või muude tehnoloogiliste muudatuste korral. Samuti peaks piisavalt selgesõnaliste klauslite korral olema võimalik ette näha kontsessiooni tehtavad kohandused, mille vajaduse on tinginud käitamise või hooldamise ajal ilmnunud tehnilised raskused. Samuti tuleks meelde tuletada, et kontsessioonid võiksid hõlmata näiteks nii tavapärast kui ka erakorralist hooldust, mis võib osutada vajalikuks avaliku teenuse jätkumise tagamiseks.
- (79) Avaliku sektori hankijad ja võrgustiku sektori hankijad võivad sattuda olukorda, kus on vaja täiendavaid ehitustöid või teenuseid. Sellistel juhtumitel, kui on täidetud käesolevas direktiivis sätestatud tingimused, tuleb pidada õigustatuks muudatuste tegemist esialgsesse kontsessiooni, ilma et korraldataks uut kontsessiooni andmise menetlust.

- (80) Avaliku sektori hankijad ja võrgustiku sektori hankijad seisavad vahel silmitsi asjaoludega, mis nõuavad kontsessiooni ennetähtaegset lõpetamist, et täita liidu kontsessioonialasest õigusest tulenevaid kohustusi. Seepärast peaksid liikmesriigid tagama, et avaliku sektori hankijatel ja võrgustiku sektori hankijatel on võimalik siseriikliku õigusega ette nähtud tingimuste kohaselt lõpetada kontsessioon selle kehtivusaja jooksul, kui see on liidu õigusega nõutav.
- (81) Taotlejatele ja pakkujatele kontsessioonide andmise menetluse käigus piisava kohtuliku kaitse tagamiseks ning käesoleva direktiivi ja ELi toimimise lepingu põhimõtete jõustamiseks tuleks nõukogu direktiivi 89/665/EMÜ⁽¹⁾ ning nõukogu direktiivi 92/13/EMÜ⁽²⁾ kohaldada nii avaliku sektori kui ka võrgustiku sektori hankijate antavate teenuste ja ehitustööde kontsessioonide suhtes. Seepärast tuleks direktiive 89/665/EMÜ ja 92/13/EMÜ vastavalt muuta.
- (82) Käesoleva direktiivi alusel isikuandmete töötlemise suhtes tuleks kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 95/46/EÜ⁽³⁾.
- (83) Liikmesriikidel nõutakse pidevat ja süstemaatilist kontsessioonilepingute sõlmimise eeskirjade rakendamise ja toimimise seiret, et tagada liidu õigusaktide tõhus ja ühetaoline kohaldamine.
- (84) Komisjon peaks hindama käesolevas direktiivis sätestatud piirmäärade ja artiklis 12 sätestatud erandi kohaldamisest tulenevat majanduslikku mõju siseturule, eelkõige selliseid tegureid nagu piiriülene lepingute sõlmimine, VKEde osalemine ja tehingute maksumus, võttes arvesse veemajandussektori ülesehituse eripära. Komisjon peaks selle kohta esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande 18. aprilliks 2019. Vastavalt GPA XXIV artikli lõikele 7 peetakse kõnealuse lepingu üle täiendavaid läbirääkimisi kolm aastat pärast selle jõustumist ja seejärel regulaarselt. Seda arvestades tuleks GPA läbirääkimistel vaadata samuti läbi piirmäärade asjakohasus, võttes arvesse inflatsiooni mõju ja tehingute maksumust. Kui see on võimalik ja asjakohane, peaks komisjon kaaluma ettepaneku tegemist suurendada järgmises läbirääkimistevoorus GPA alusel kohaldatavaid piirmäärasid. Nimeetatud piirmäärade muutmise korral peaks komisjoni aruandele järgnema vajaduse korral õigusakti ettepanek, millega muudetakse käesolevas direktiivis sätestatud piirmäärasid.
- (85) Kiirete tehniliste, majanduslike ja õiguslike muutuste arvessevõtmiseks peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et vaadata läbi III lisas sätestatud aktide loetelu, vaadata läbi piirmäärade arvutamise tehniline käik ja vaadata regulaarselt läbi ka piirmäär ise, muuta viiteid CPV nomenklatuurile ning kohandada X lisas loetletud õigusaktide nimekirja. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (86) Selleks et tagada käesoleva direktiivi rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisevolitused seoses teadete koostamise ja edastamise menetluse ning V, VII ja VIII lisas osutatud andmete saatmise ja avaldamisega. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁽⁴⁾. Rakendusaktide vastuvõtmisel tuleks kasutada nõuandemenetlust, kuna nimetatud aktidel puudub finantsmõju ning need ei mõjuta käesolevast direktiivist tulenevate kohustuste olemust ega ulatust. Kõnealused aktid täidavad üksnes halduseesmärki ning aitavad kaasa käesoleva direktiivi kohaldamisele.
- (87) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt teatavate kontsessioonimenetluste suhtes kohaldatavate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide kooskõlastamist, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

⁽¹⁾ Nõukogu 21. detsembri 1989. aasta direktiiv 89/665/EMÜ riiklike tarne- ja ehitustöölepingute sõlmimise läbivaatamise korra kohaldamisega seotud õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (EÜT L 395, 30.12.1989, lk 33).

⁽²⁾ Nõukogu 25. veebruari 1992. aasta direktiiv 92/13/EMÜ veevarustus-, energeetika-, transpordi- ja telekommunikatsioonisektoris tegutsevate üksuste hankemenetlusi käsitlevate ühenduse eeskirjade kohaldamisega seotud õigusnormide kooskõlastamise kohta (EÜT L 76, 23.3.1992, lk 14).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

(88) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta kohustuvad liikmesriigid lisama põhjendatud juhtudel ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi komponentide ja ülevõtvate siseriiklike

õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et selliste dokumentide edastamine on põhjendatud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIVI:

I JAOTIS REGULEERIMISESE JA KOHALDAMISALA, ÜLDPÕHIMÕTTED JA MÕISTED

I PEATÜKK Reguleerimise ja kohaldamisala, üldpõhimõtted ja mõisted

I JAGU REGULEERIMISESE JA KOHALDAMISALA, ÜLDPÕHIMÕTTED, MÕISTED JA PIIRMÄÄR

Artikkel 1 Reguleerimise ja kohaldamisala

Artikkel 2 Ametiasutuste vaba otsustamise põhimõte

Artikkel 3 Võrdse kohtlemise, mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõte

Artikkel 4 Vabadus määrata kindlaks üldist majandushuvi pakkuvad teenused

Artikkel 5 Mõisted

Artikkel 6 Avaliku sektori hankijad

Artikkel 7 Võrgustiku sektori hankijad

Artikkel 8 Piirmäär ja kontsessiooni eeldatava maksumuse arvutamise meetodid

Artikkel 9 Piirmäära läbivaatamine

II JAGU ERANDID

Artikkel 10 Avaliku sektori ja võrgustiku sektorite hankijate antud kontsessioonide suhtes kehtivad erandid

Artikkel 11 Erandid elektroonilise side valdkonnas

Artikkel 12 Erandid veemajandussektoris

Artikkel 13 Sidusettevõtjale antud kontsessioonid

Artikkel 14 Ühisettevõttele või ühisettevõttesse kuuluva võrgustiku sektori hankijale antud kontsessioonid

Artikkel 15 Võrgustiku sektori hankijate poolne teavitamine

Artikkel 16 Otseselt konkurentsile avatud tegevusalade väljaarvamine

Artikkel 17 Avaliku sektori üksuste vahelised kontsessioonid

III JAGU ÜLDSÄTTED

Artikkel 18 Kontsessiooni kestus

Artikkel 19 Sotsiaalteenused ja muud eriteenused

Artikkel 20 Segalepingud

Artikkel 21 Kaitse- või julgeolekuaspektiga seotud segahankelepingud

- Artikkel 22 Lepingud, mis hõlmavad nii II lisas osutatud tegevusalasid kui ka muid tegevusalasid
- Artikkel 23 Kontsessioonid, mis hõlmavad II lisas osutatud tegevusalasid ning kaitse- või julgeolekualaseid tegevusi
- IV JAGU ERIOLUKORRAD
- Artikkel 24 Reserveeritud kontsessioonid
- Artikkel 25 Teadus- ja arendusteenused
- II PEATÜKK Põhimõtted
- Artikkel 26 Ettevõtjad
- Artikkel 27 Nomenklatuurid
- Artikkel 28 Konfidentsiaalsus
- Artikkel 29 Teabevahetuse suhtes kohaldatavad eeskirjad
- II JAOTIS KONTSESSIOONIDE ANDMISE EESKIRJAD: ÜLDPÕHIMÕTTED JA MENETLUSLIKUD TAGATISED
- I PEATÜKK Üldpõhimõtted
- Artikkel 30 Üldpõhimõtted
- Artikkel 31 Kontsessiooniteated
- Artikkel 32 Kontsessiooni andmise teated
- Artikkel 33 Teadete avaldamise vorm ja viis
- Artikkel 34 Kontsessiooni alusdokumentide elektrooniline kättesaadavus
- Artikkel 35 Korruptsiooni vastu võitlemine ja huvide konfliktide ennetamine
- II PEATÜKK Menetluslikud tagatised
- Artikkel 36 Tehnilised ja funktsionaalsed nõuded
- Artikkel 37 Menetluslikud tagatised
- Artikkel 38 Taotlejate vahel valiku tegemine ja nende kvalitatiivne hindamine
- Artikkel 39 Kontsessiooni taotluste ja pakkumuste laekumise tähtajad
- Artikkel 40 Taotlejate ja pakkujate teavitamine
- Artikkel 41 Kontsessiooni andmise kriteeriumid
- III JAOTIS KONTSESSIOONI TÄITMISE EESKIRJAD
- Artikkel 42 Allhanked
- Artikkel 43 Lepingute muutmine nende kehtivusajal

Artikkel 44	Kontsessiooni lõpetamine
Artikkel 45	Seire ja aruandlus
IV JAOTIS	DIREKTIIVIDE 89/665/EMÜ JA 92/13/EMÜ MUUTMINE
Artikkel 46	Direktiivi 89/665/EMÜ muutmine
Artikkel 47	Direktiivi 92/13/EMÜ muutmine
V JAOTIS	DELEGEERITUD VOLITUSED, RAKENDUSVOLITUSED JA LÕPPSÄTTED
Artikkel 48	Delegeeritud volituste rakendamine
Artikkel 49	Kiirmenetlus
Artikkel 50	Komiteemenetlus
Artikkel 51	Ülevõtmine
Artikkel 52	Üleminekusätted
Artikkel 53	Seire ja aruandlus
Artikkel 54	Jõustumine
Artikkel 55	Adressaadid
LISAD	
I LISA	ARTIKLI 5 PUNKTIS 7 OSUTATUD TEGEVUSALADE LOETELU
II LISA	ARTIKLIS 7 OSUTATUD VÕRGUSTIKU SEKTORI HANKIJATE TEGEVUSALAD
III LISA	ARTIKLI 7 LÕIKE 2 PUNKTIS B OSUTATUD LIIDU ÕIGUSAKTIDE LOETELU
IV LISA	ARTIKLIS 19 OSUTATUD TEENUSED
V LISA	TEAVE, MIS AVALDATAKSE ARTIKLIS 31 OSUTATUD KONTSSESSIOONITEADETES
VI LISA	TEAVE, MIS AVALDATAKSE ARTIKLI 31 LÕIKES 3 OSUTATUD EELTEADETES SEoses SOTSIAALTEENUSTE JA MUUDE ERITEENUSTE KONTSSESSIOONIDEGA
VII LISA	TEAVE, MIS AVALDATAKSE ARTIKLIS 32 OSUTATUD KONTSSESSIOONI ANDMISE TEATES
VIII LISA	TEAVE, MIS AVALDATAKSE ARTIKLIS 32 OSUTATUD KONTSSESSIOONI ANDMISE TEATES SEoses SOTSIAALTEENUSTE JA MUUDE ERITEENUSTE KONTSSESSIOONIDEGA
IX LISA	AVALDAMISEGA SEOTUD TINGIMUSED
X LISA	ARTIKLI 30 LÕIKES 3 OSUTATUD RAHVUSVAHELISTE SOTSIAAL- JA KESKKONNAKONVENTSIONIDE LOETELU
XI LISA	TEAVE, MIS AVALDATAKSE TEATES KONTSSESSIOONI MUUTMISE KOHTA SELLE KEHTIVUSE AJAL VASTAVALT ARTIKLILE 43

I JAOTIS

REGULEERIMISESE JA KOHALDAMISALA, ÜLDPÕHIMÕTTED JA MÕISTED

I PEATÜKK

Reguleerimise ja kohaldamisala, üldpõhimõtted ja mõisted

I ja g u

Reguleerimise ja kohaldamisala, üldpõhimõtted, mõisted ja piirmäär

Artikkel 1

Reguleerimise ja kohaldamisala

1. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse eeskirjad avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijate korraldatavate hankemenetluste kohta selliste kontsessioonide andmiseks, mille maksumus ületab artiklis 8 sätestatud piirmäära.

2. Käesolevat direktiivi kohaldatakse ettevõtjatele ehitustööde või teenuste kontsessioonide andmisele, kui kontsessiooni andja on

a) avaliku sektori hankija või

b) võrgustiku sektori hankija, kui ehitustööd või teenused on ette nähtud ühel II lisas osutatud tegevusalal tegutsemiseks.

3. Käesoleva direktiivi kohaldamise suhtes kohaldatakse ELi toimimise lepingu artiklit 346.

4. Kokkuleppeid, otsuseid ja muid õiguslikke vahendeid, millega korraldatakse avaliku sektori hankijate või võrgustiku sektori hankijate või avaliku sektori hankijate või võrgustiku sektori hankijate ühenduste vahel võimu ja kohustuste üleandmist avalike ülesannete täitmiseks ning millega ei nähta ette lepinguliste kohustuste täitmise tasustamist, tuleks käsitada asjaomase liikmesriigi sisese asjakorraldusena ning käesolev direktiiv ei tohiks sellist olukorda kuidagi mõjutada.

Artikkel 2

Ametiasutuste vaba otsustamise põhimõte

1. Käesolevas direktiivis tunnustatakse riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste vaba otsustamise põhimõtet vastavalt siseriiklikele ja liidu õigusaktidele. Ametiasutustel on vabadus otsustada, kuidas kõige paremini korraldada ehitustööde tegemist ja teenuste osutamist, et tagada eeskätt avalike teenuste hea kvaliteet, ohutus ja vastuvõetav hind, võrdne kohtlemine ning avalike teenuste üldise kättesaadavuse ja kasutajate õiguste edendamine.

Nimetatud ametiasutused võivad otsustada täita avaliku huviga seotud ülesandeid oma vahendeid kasutades või koostöös teiste ametiasutustega või delegeerida ülesanded ettevõtjatele.

2. Käesolev direktiiv ei mõjuta omandi õiguslikku režiimi liikmesriikides. Käesoleva direktiiviga ei nõuta avalikke teenuseid osutavate riigi osalusega ettevõtjate erastamist.

Artikkel 3

Võrdse kohtlemise, mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõte

1. Avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijad kohtlevad ettevõtjaid võrdselt ja mittediskrimineerivalt ning tegutsevad läbipaistval ja proportsionaalsel viisil.

Kontsessiooni andmist, sealhulgas maksumuse hindamist, ei kavandata eesmärgiga jätta see käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja või sobimatul viisil soodustada või ebasoodsasse olukorda panna teatavaid ettevõtjaid või teatavaid ehitustöid, asju või teenuseid.

2. Avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijad seavad eesmärgiks tagada kontsessiooni andmise menetluse ja lepingu täitmise läbipaistvuse, täites samas artiklit 28.

Artikkel 4

Vabadus määrata kindlaks üldist majandushuvi pakkuvad teenused

1. Käesolev direktiiv ei mõjuta liikmesriikide vabadust määrata kooskõlas liidu õigusega kindlaks, milliseid teenuseid nad käsitavad üldist majandushuvi pakkuvate teenustena, kuidas selliste teenuste osutamist tuleks korraldada ja rahastada kooskõlas riigiabi eeskirjadega ning milliseid konkreetseid kohustusi nende suhtes tuleks kohaldada. Samuti ei mõjuta käesolev direktiiv viisi, kuidas liikmesriigid korraldavad oma sotsiaalkindlustussüsteeme.

2. Majandushuvi mittepakkuvad üldhuviteenused ei jää käesoleva direktiivi kohaldamisalasse.

Artikkel 5

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „kontsessioon” – ehitustööde või teenuste kontsessioon, nagu see on määratletud punktides a ja b:

- a) „ehitustööde kontsessioon” – kirjalik rahaliste huvidega seotud leping, millega üks või mitu avaliku sektori hankijat või võrgustiku sektori hankijat usaldavad tööde tegemise ühele või mitmele ettevõtjale, mille puhul tasu seisneb kas ainult õiguses eksploateerida neid lepingu esemeks olevaid ehitisi või sellises õiguses koos tasuga;
- b) „teenuste kontsessioon” – kirjalik rahaliste huvidega seotud leping, millega üks või mitu avaliku sektori hankijat või võrgustiku sektori hankijat usaldavad teenuste (välja arvatud punktis a osutatud ehitustööde tegemise) osutamise ja korraldamise ühele või mitmele ettevõtjale, kui tasu osutatavate teenuste eest seisneb kas ainult õiguses eksploateerida neid lepingu esemeks olevaid teenuseid või sellises õiguses koos tasuga.
- Ehitustööde või teenuste kontsessiooni andmisega kaasneb nende ehitiste või teenuste eksploateerimisega seotud sellise äririski üleminek kontsessioonäärile, mis seisneb nõudluse või pakkumisega seotud riskis või mõlemas korraga. Kontsessioonäär loetakse kandvaks äririski, kui tavapäraste tegevustingimuste korral ei ole tagatud, et kontsessiooni esemeks oleva ehitise kasutamise või teenuse osutamisega kaetakse tehtud investeeringud või tekkinud kulud. Kontsessioonäärile üle mineva äririski osa sisaldab tõelist turul ettenägematute olukordade esinemise riski, mis tähendab seda, et kontsessioonääri võimalik kahjum ei ole vaid marginaalne ja ebaoluline;
- 2) „ettevõtja” – füüsiline või juriidiline isik või avaliku sektori asutus või selliste isikute või asutuste rühm, sealhulgas ettevõtjate ajutine ühendus, kes pakub turul ehitustööde tegemist, kaupade tarnimist või teenuste osutamist;
- 3) „taotleja” – ettevõtja, kes on taotlenud kutset osaleda või keda on kutsutud osalema kontsessiooni andmise menetluses;
- 4) „pakkuja” – ettevõtja, kes on esitanud pakkumuse;
- 5) „kontsessioonäär” – ettevõtja, kellele on antud kontsessioon;
- 6) „kirjalik” või „kirjalikult” – sõnadest või numbritest koosnev avaldus, mida on võimalik lugeda, paljundada ja seejärel edastada, sh elektrooniliste vahendite abil edastatav ja salvestatav teave;
- 7) „ehitustööde tegemine” – ehitustööde tegemine või ehitustööde tegemine koos projekteerimisega seoses mõne I lisas osutatud tegevusega või ehitisega või mis tahes viisil ehitustöö tegemine vastavalt ehitise liigile või projektile otsustavat mõju avaldava avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija nõuetele;
- 8) „ehitis” – ehitus- või tsiviilehitustööde tulemus tervikuna, mis võimaldab täita majanduslikke või tehnilisi ülesandeid;
- 9) „elektroonilised vahendid” – elektroonilised seadmed, mida kasutatakse kaablite, raadio, optiliste vahendite või muude elektromagnetiliste vahendite kaudu saadetud, edastatud ja vastu võetud andmete töötlemiseks (sealhulgas digitaalseks pakkimiseks) ja salvestamiseks;
- 10) „ainuõigused” – õigused, mille asjaomase liikmesriigi pädev asutus on aluslepingutega kooskõlas olevate õigusnormide või avaldatud haldusnormidega andnud ja mille tagajärjel reserveeritakse tegevusalal tegutsemise ühele ettevõtjale ning mis oluliselt mõjutab teiste ettevõtjate võimalusi sel tegevusalal tegutseda;
- 11) „eriõigused” – õigused, mille asjaomase liikmesriigi pädev asutus on aluslepingutega kooskõlas olevate õigusnormide või avaldatud haldusnormidega andnud ja mille tagajärjel reserveeritakse tegevusalal tegutsemise kahele või enamale ettevõtjale ning mis oluliselt mõjutavad teiste ettevõtjate võimalusi sel tegevusalal tegutseda;
- 12) „kontsessiooni alusdokument” – iga avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija esitatud või osutatud dokument, milles kirjeldatakse kontsessiooni või menetluse elemente või määratakse need kindlaks, sh kontsessiooniteade, tehnilised ja funktsionaalsed nõuded, kontsessiooni kavandatavad tingimused, taotlejate ja pakujate esitatavate dokumentide vormingud, teave üldiste kohaldatavate kohustuste kohta ja mis tahes täiendavad dokumendid;
- 13) „innovatsioon” – sellise uue või märkimisväärselt täiustatud toote, teenuse või protsessi, sealhulgas tootmis- või ehitusprotsesside (kuid mitte ainult), uue turustusviisi või uue organisatsioonilise meetodi kasutuselevõtt äritavades, töökorralduses või välissuhetes, muu hulgas eesmärgiga aidata lahendada sotsiaalseid probleeme või toetada strateegiat „Euroopa 2020”.

Artikkel 6

Avaliku sektori hankijad

1. Käesoleva direktiivi kohaldamisel on „avaliku sektori hankija” riik, piirkondlikud või kohalikud omavalitsused, avalik-õiguslikud isikud ning ühest või mitmest sellisest ametiasutusest või avalik-õiguslikust isikust koosnevad ühendused, v.a ametiasutused, isikud või ühendused, kes tegutsevad mõnel II lisas osutatud tegevusalal ning annavad kontsessioone nimetatud tegevusalal tegutmiseks.

2. „Piirkondlikud omavalitsused” – kõik haldusüksuste omavalitsusorganid, kes on kantud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1059/2003⁽¹⁾ osutatud statistiliste territoriaalüksuste nomenklatuuri (NUTS) 1. ja 2. tasandi üksuste mitteamendavasse loetellu.

3. „Kohalikud omavalitsused” – kõik määruses (EÜ) nr 1059/2003 osutatud NUTSi 3. tasandile kuuluvate haldusüksuste ja väiksemate haldusüksuste omavalitsusorganid.

4. „Avalik-õiguslikud isikud” – mis tahes isikud, mis vastavad kõigile järgmistele tingimustele:

- a) on moodustatud konkreetse eesmärgiga rahuldada vajadusi üldistes huvides ning sellel ei ole tööstuslikku ega ärilist iseloomu;
- b) on juriidilised isikud ja
- c) neid rahastavad peamiselt riik, piirkondlikud või kohalikud omavalitsused või teised avalik-õiguslikud isikud või nende juhtimine toimub kõnealuste avalik-õiguslike isikute või asutuste järelevalve all või nende haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liikmetest üle poole on määranud riik, piirkondlik või kohalik omavalitsus või muud avalik-õiguslikud isikud.

Artikkel 7

Võrgustiku sektori hankijad

1. Käesoleva direktiivi kohaldamisel on „võrgustiku sektori hankija” üksus, kes tegutseb mõnel II lisas osutatud tegevusalal ja annab kontsessiooni ühel või mitmel nimetatud tegevusalal tegutmiseks ning kes on üks järgmistest:

- a) riik, piirkondlikud või kohalikud omavalitsused, avalik-õiguslikud isikud ning ühest või mitmest kõnealusest omavalitsusest või avalik-õiguslikust isikust koosnevad ühendused;

⁽¹⁾ Euroopa parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1059/2003, millega kehtestatakse ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus (NUTS) (ELT L 154, 21.6.2003, lk 1).

- b) avalik-õiguslik äriühingud, nagu on määratletud käesoleva artikli lõikes 4;

- c) muud üksused peale nende, millele on osutatud käesoleva lõike punktides a ja b, kuid mis tegutsevad eri- või ainuõiguste alusel, mis on antud mõnel II lisas osutatud tegevusalal tegutmiseks.

2. Üksusi, millele on piisavat avalikustamist tagava menetluse käigus antud eri- või ainuõigused, mis on antud objektiivsete kriteeriumide alusel, ei käsitata lõike 1 punkti c kohaste „võrgustiku sektori hankijatena”. Sellised menetlused on:

- a) väljakuulutamisega hankemenetlused vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2014/24/EL⁽²⁾ ja direktiivile 2014/25/EL, direktiivile 2009/81/EÜ või käesolevale direktiivile;

- b) III lisas loetletud liidu muude õigusaktide kohased menetlused, mis tagavad eelnevalt objektiivsete kriteeriumide alusel lubade andmise piisava läbipaistvuse.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 48 vastu delegeeritud õigusakte III lisas esitatud liidu õigusaktide loetelu muutmise kohta, kui selliste õigusaktide kehtetuks tunnistamise või muutmise või uute õigusaktide vastuvõtmise tõttu on sellised muudatused vajalikud.

4. „Avalik-õiguslik äriühing” – äriühing, mille üle avaliku sektori hankijad võivad omandiõiguse, rahalise osaluse või seda reguleerivate õigusnormide alusel otseselt või kaudselt avaldada valitsevat mõju.

Eeldatakse, et avaliku sektori hankijatel on valitsev mõju, kui nimetatud hankijad mis tahes järgmisel juhul otseselt või kaudselt

- a) omavad enamust äriühingu märgitud kapitalist;

- b) omavad kontrolli äriühingu emiteeritud aktsiatega määratud häälte enamuse üle;

- c) võivad nimetada rohkem kui poole äriühingu haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liikmetest.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta (vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 65).

Artikkel 8

Piirmäär ja kontsessiooni eeldatava maksumuse arvutamise meetodid

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse kontsessioonide suhtes, mille maksumus on vähemalt 5 186 000 eurot.

2. Kontsessiooni maksumus võrdub kontsessionääri käibemaksuta väljendatud sellise kogukäibega lepingu kestuse ajal (nagu selle on hinnanguliselt määranud avaliku sektori hankija või võrgustiku sektori hankija), mis tal tekib kontsessiooni esemeks olevate ehitustööde tegemise ja teenuste osutamise, samuti nimetatud ehitustööde ja teenusega kaasnevate tarnete tulemusel.

Eeldatava maksumuse määramine peab pidama paika kontsessiooniteate saatmise ajal või kui teate saatmist ei ole ette nähtud, siis ajal, mil avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija alustab kontsessiooni andmise menetlust, näiteks võttes hankega seoses ühendust ettevõtjatega, kui see on asjakohane.

Lõike 1 kohaldamisel, kui kontsessiooni maksumus kontsessiooni andmise ajal on 20 % suurem kui selle eeldatav maksumus, käsitatakse kehtiva eeldatava maksumuse määramisena kontsessiooni maksumust kontsessiooni andmise ajal.

3. Kontsessiooni eeldatavat maksumust arvutatakse kontsessiooni alusdokumentides täpsustatud objektiivse meetodi abil. Kontsessiooni maksumuse hindamisel võtavad avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijad vajaduse korral arvesse eelkõige järgmist:

- a) igat liiki optsioonide maksumus ja iga kontsessiooni kestuse pikendamine;
- b) tulu, mis saadaks ehitise või teenuse kasutajate makstavatest muudest teenustasudest ja trahvidest kui need, mida kogutakse avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija nimel;
- c) avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija või mis tahes muu ametiasutuse poolt kontsessionäärile tehtavad maksed või mis tahes kujul antavad finantssoodustused, sealhulgas hüvitis avaliku teenuse osutamise kohustuse täitmise eest ning riiklikud investeringutoetused;
- d) kolmandatelt isikutelt kontsessiooni täitmiseks saadavate toetuste või mis tahes kujul antavate muude finantssoodustuste maksumus;
- e) tulu kontsessiooni osaks oleva mis tahes vara müügist;

f) avaliku sektori hankijate või võrgustiku sektori hankijate poolt kontsessionäärile kättesaadavaks tehtavate asjade ja teenuste maksumus, tingimusel et need on vajalikud ehitustööde tegemiseks või teenuste osutamiseks;

g) auhinnaraha või maksed taotlejatele või pakkujatele.

4. Kontsessiooni eeldatava maksumuse arvutamise meetodi valik ei tohi olla seotud kavatsusega jätta kontsessioon käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja. Kontsessiooni ei jaotata seega osadeks selliselt, et hoida ära selle jäämine käesoleva direktiivi kohaldamisalasse, kui see ei ole objektiivselt põhjendatud.

5. Kui kavandatava ehitustöö või teenuste tulemuseks võib olla kontsessioonide üheaegne andmine eraldi osadena, võetakse arvesse kõigi selliste osade eeldatavat kogumaksumust.

6. Kui osade kogumaksumus on võrdne käesolevas artiklis sätestatud piirmääraga või sellest suurem, kohaldatakse käesolevat direktiivi iga osa suhtes.

Artikkel 9

Piirmäära läbivaatamine

1. Komisjon kontrollib iga kahe aasta tagant alates 30. juunist 2013, kas artikli 8 lõikes 1 kehtestatud piirmäär vastab Maailma Kaubandusorganisatsiooni riigihanget käsitlevas lepingus (GPA) sätestatud ehitustööde kontsessioonide piirmääradele, ja muudab seda vajaduse korral kooskõlas käesoleva artikliga.

Vastavalt GPA-s sätestatud arvutusmeetodile võtab komisjon kõnealuse piirmäära väärtuse arvutamisel aluseks Rahvusvahelise Valuutafondi eriarveldusühikutes (SDR) väljendatud euro keskmise päevakursi 24 kuu pikkuse ajavahemiku jooksul, mis lõpeb 1. jaanuaril jõustuvale läbivaatamisele eelneval 31. augustil. Sel viisil läbivaadatud piirmäära väärtus ümardatakse vajaduse korral lähima tuhande euroni allapoole, et tagada GPAs sätestatud kehtiva, SDRides väljendatud piirmäära järgimine.

2. Iga kahe aasta tagant alates 1. jaanuarist 2014 määrab komisjon kindlaks artikli 8 lõikes 1 osutatud ja käesoleva artikli lõike 1 kohaselt läbi vaadatud piirmäärade väärtused liikmesriikidele, mille rahahühik ei ole euro.

Vastavalt GPA-s sätestatud arvutusmeetodile võetakse nende väärtuste arvutamisel aluseks kõnealuste omavääringute keskmine päevakurss, mis vastab eurodes väljendatud kohaldatavatele piirmääradele 24 kuu pikkuse ajavahemiku jooksul, mis lõpeb 1. jaanuaril toimuvale piirmäärade muutmisele eelneval 31. augustil.

3. Komisjon avaldab lõikes 1 osutatud muudetud piirmäära, selle vastava väärtuse lõike 2 esimeses lõigus osutatud riikide vääringus ja lõike 2 teise lõigu kohaselt kindlaks määratud väärtuse *Euroopa Liidu Teatajas* nende muutmisele järgneva novembrikuu alguses.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 48 vastu delegeeritud õigusakte, et kohandada käesoleva artikli lõike 1 teises lõigus osutatud meetodit GPAs sätestatud meetodi muudatustega seoses artikli 8 lõikes 1 osutatud piirmäärade läbivaatamisega ning eurot rahaühikuna mitte kasutatavate liikmesriikide vastavas vääringus esitatud piirmäärade kindlaksmääramisega, millele on osutatud käesoleva artikli lõikes 2.

Samuti on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 48 vastu delegeeritud õigusakte, et käesoleva artikli lõike 1 kohaselt vaadata läbi artikli 8 lõikes 1 osutatud piirmäärad.

5. Kui piirmäär on vaja läbi vaadata ja vähese aja tõttu ei ole võimalik kasutada artiklis 48 sätestatud menetlust ning see on tungiva kiireloomulisuse tõttu vajalik, kohaldatakse käesoleva artikli lõike 4 teise lõigu alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidele artiklis 49 sätestatud menetlust.

II ja g u

Erandid

Artikkel 10

Avaliku sektori ja võrgustiku sektorite hankijate antud kontsessioonide suhtes kehtivad erandid

1. Käesolevat direktiivi ei kohaldata teenuste kontsessioonide suhtes, mis on antud avaliku sektori hankijale või artikli 7 lõike 1 punktis a osutatud võrgustiku sektori hankijale või nende ühendusele ainuõiguse alusel.

Käesolevat direktiivi ei kohaldata teenuste kontsessioonidele, mis on antud ettevõtjale ainuõiguse alusel, mis ettevõtjal on vastavalt kohaldatavatele õigus- ja haldusnormidele ning mis on antud vastavalt ELi toimimise lepingule ja liidu õigusaktidele, milles sätestatakse turulepääsu ühiseeskirjad, mida kohaldatakse II lisas osutatud tegevusaladele.

2. Erandina käesoleva artikli lõike 1 teisest lõigust kohaldatakse artiklit 32 juhul, kui selles lõigus osutatud liidu valdkondlike õigusaktidega ei ole ette nähtud valdkonnaspetsiifilisi läbi- paistvuskohustusi.

Juhul kui liikmesriik annab ettevõtjale ainuõiguse tegutseda II lisas osutatud tegevusalal, teavitab ta sellest komisjoni ühe kuu jooksul pärast kõnealuse ainuõiguse andmist.

3. Käesolevat direktiivi ei kohaldata selliste lennutransporditeenuste kontsessioonide suhtes, mille puhul on tegevusluba antud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1008/2008 ⁽¹⁾ tähenduses või avaliku reisijateveeteenuse kontsessioonide osutamiseks määruse (EÜ) nr 1370/2007 tähenduses.

4. Käesolevat direktiivi ei kohaldata kontsessioonide suhtes, mille andmisel või andmise korraldamisel on avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijal kohustus järgida käesolevas direktiivis sätestatud erinevat menetlust, mis on kehtestatud ühega järgmistest:

a) õigusaktiga, mis loob kohustusi rahvusvahelise õiguse mõttes, nagu rahvusvaheline leping või kokkulepe, mis on sõlmitud liikmesriigi ja ühe või mitme kolmanda riigi või selle allpiirkonna vahel ELi toimimise lepingu kohaselt ja mis hõlmab ehitustöid, asju või teenuseid, mis on ette nähtud teatava projekti ühiseks rakendamiseks või kasutamiseks allakirjutajate poolt;

b) rahvusvahelise organisatsiooni poolt.

Käesolevat direktiivi ei kohaldata kontsessioonide suhtes, mille puhul avaliku sektori hankija või võrgustiku sektori hankija sõlmib lepingu kooskõlas rahvusvahelise organisatsiooni või rahvusvahelise finantseerimisasutuse hanke-eeskirjadega, kui asjaomaseid kontsessioone rahastab täielikult see organisatsioon või asutus. Kontsessioonide puhul, mille suuremat osa kaasrahastab rahvusvaheline organisatsioon või rahvusvaheline finantseerimisasutus, lepivad lepingupooled kokku, milliseid hankemenetlusi kohaldada.

Liikmesriigid teatavad kõigist esimese lõigu punktis a osutatud õigusaktidest komisjonile, kes võib konsulteerida artiklis 50 osutatud riiklike ehitustöölepingute nõuandekomiteega.

Käesolevat lõiget ei kohaldata kaitse- ja julgeolekualastele kontsessioonidele, millele on osutatud direktiivis 2009/81/EÜ.

5. Käesolevat direktiivi ei kohaldata direktiivis 2009/81/EÜ osutatud kaitse- ja julgeolekualastele kontsessioonidele, mida reguleerivad:

a) menetluse erinormid, mille aluseks on ühe või mitme liikmesriigi ja ühe või mitme kolmanda riigi vahel sõlmitud rahvusvaheline leping või kokkulepe;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1008/2008 ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (ELT L 293, 31.10.2008, lk 3).

b) menetluse erinormid, mille aluseks on sõlmitud rahvusvaheline leping või kokkulepe, mis käsitleb sõjaväeüksuste paigutamist ja liikmesriigi või kolmanda riigi ettevõtjaid;

c) sellise rahvusvahelise organisatsiooni kehtestatud menetluse erinormid, kes ostab oma vajadusteks, või kontsessioonide jaoks, mille liikmesriik peab andma vastavalt nendele normidele.

6. Käesolevat direktiivi kohaldatakse kontsessioonide andmise suhtes kaitse ja julgeoleku valdkonnas, nagu on osutatud direktiivis 2009/81/EÜ, välja arvatud järgmistel juhtudel:

a) kontsessioonid, mille puhul käesoleva direktiivi kohaldamine kohustaks liikmesriiki andma teavet, mille avalikustamist ta peab oma oluliste julgeolekuhuvidega vastuolus olevaks, või kontsessioonid, mille andmine ja täitmine on kuulutatud salajaseks või millega peavad kaasnema erilised julgeoleku-meetmed kooskõlas asjaomases liikmesriigis kehtivate sise-riiklike õigus- ja haldusnormidega, tingimusel et liikmesriik on kindlaks teinud, et selliseid julgeolekuhuvet ei saa tagada vähem sekkuvate meetmetega, nagu lõikes 7 osutatud meetmed;

b) kontsessioonid, mis on antud direktiivi 2009/81/EÜ artikli 13 punktis c osutatud koostööprogrammi raames;

c) valitsuse poolt teise riigi valitsusele antud kontsessioonid, mis käsitlevad kaitsetarbelise varustuse või tundliku varustusega otseselt seotud ehitustöid ja teenuseid või spetsiifiliselt sõjalisteks eesmärkideks ette nähtud ehitustöid ja teenuseid või tundlike ehitustöid ja teenuseid;

d) kolmandas riigis antud kontsessioonid, mida täidetakse, kui väed paigutatakse väljapoole liidu territooriumi, kui operatiivvajaduste tõttu tuleb need kontsessioonid sõlmida operatsioonide piirkonnas asuvate ettevõtjatega, ning

e) käesoleva direktiivi kohaldamisalast muul viisil välja jäetud kontsessioonid.

7. Käesolevat direktiivi ei kohaldata selliste kontsessioonide suhtes, millele muidu ei laiene lõike 6 vabastused, niivõrd, kui võrd liikmesriigi olulisi julgeolekuhuviseid ei ole käesolevas direktiivis ette nähtud kontsessiooni andmise menetluses võimalik tagada vähem sekkuvate meetmetega, sealhulgas selliste nõuete kehtestamisega, mille eesmärk on kaitsta avaliku sektori

või võrgustiku sektori hankija poolt kättesaadavaks tehtud teabe konfidentsiaalsust, nagu sätestatud käesolevas direktiivis.

8. Käesolevat direktiivi ei kohaldata selliste teenuste kontsessioonide suhtes, mis hõlmavad järgmist:

a) maa, olemasolevate ehitiste või muu kinnisvara või sellega seotud õiguste omandamine või rendilevõtmine mis tahes rahaliste vahenditega;

b) audiovisuaalmeedia või raadioteenuste pakkuja poolt sõlmitud lepingud, mis käsitlevad audiovisuaalmeedia teenuste või raadiosaadete jaoks mõeldud saatematerjali omandamist, arendamist, tootmist või ühistootmist, või audiovisuaalmeedia või raadioteenuste pakkujale antavad kontsessioonid, mis käsitlevad saateaga või saate pakkumist. Käesoleva punkti kohaldamisel käsitatakse mõisteid „audiovisuaalmeedia teenus” ja „meediateenuse osutaja” samas tähenduses kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/13/EL⁽¹⁾ artikli 1 lõike 1 punktides a ja d. Mõistet „saade” kasutatakse samas tähenduses kui nimetatud direktiivi artikli 1 lõike 1 punktis b, kuid see hõlmab ka raadiosaateid ja raadiosaadete materjale. Käesoleva sätte kohaldamisel on mõistel „saate” sama tähendus nagu mõistel „saade”;

c) vahekohtu- ja lepitamisteenused;

d) järgmised õigusteenused:

i) kliendi õiguslik esindamine juristi poolt nõukogu direktiivi 77/249/EMÜ⁽²⁾ artikli 1 tähenduses:

— liikmesriigi, kolmanda riigi või rahvusvahelises vahekohtus või lepituskohtus läbi viidavates vahekohtu- või lepitusmenetlustes või

— liikmesriigi või kolmanda riigi kohtutes või ametiasutustes või rahvusvahelistes kohtutes või asutustes läbi viidavates õigusemõistmise menetlustes;

ii) õigusnõustamine käesoleva punkti alapunktis i osutatud menetluste ettevalmistamisel või juhul, kui on konkreetsed märgid selle kohta, et suure tõenäosusega hakatakse asja, mida õigusnõustamine puudutab, sellistes menetlustes arutama, tingimusel et õigusnõu annab jurist direktiivi 77/249/EMÜ artikli 1 tähenduses;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2010. aasta direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv) (ELT L 95, 15.4.2010, lk 1).

⁽²⁾ Nõukogu 22. märtsi 1977. aasta direktiiv 77/249/EMÜ õigusteenuste osutamise vabaduse tulemuslikuma elluviimise kohta (EÜT L 78, 26.3.1977, lk 17).

- iii) notarite osutatavad dokumentide tõendamise ja autentimise teenused;
  - iv) usaldusisikute või hooldajate osutatavad õigusteenused või muud õigusteenused, mida osutavad isikud, kelle on määranud asjaomase liikmesriigi kohus või kes on õigusaktidega määratud selliste kohtute järelevalve all konkreetseid ülesandeid täitma;
  - v) muud õigusteenused, mis on asjaomases liikmesriigis seotud (isegi harvadel juhtudel) riigivõimu teostamisega;
- e) finantsteenused, mis on seotud väärtpaperite või muude finantsinstrumentide emiteerimise, müügi, ostu või võõrandamisega Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/39/EÜ⁽¹⁾ tähenduses, keskpanga teenused ning Euroopa Finantsstabiilsuse Fondiga ja Euroopa Stabiilsusmehhanismiga seotud toiminguid;
- f) laenud, mis on või ei ole seotud väärtpaperite või muude finantsinstrumentide emiteerimise, müügi, ostu või võõrandamisega;
- g) tsiviilkaitse, kodanikukaitse ja ohu ärahoidmisega seotud teenused, mida osutavad mittetulunduslikud organisatsioonid ja ühendused ning mis on hõlmatud järgmiste CPV koodidega: 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8, 98113100-9 ja 85143000-3, välja arvatud patsiendi vedu kiirabi poolt;
- h) CPV koodide 79341400-0, 92111230-3 ja 92111240-6 alla kuuluvaid poliitiliste kampaaniate korraldamise teenuseid käsitlevad lepingud, mis sõlmitakse erakonna poolt valimis-kampaania käigus.

9. Käesolevat direktiivi ei kohaldata CPV koodi 92351100-7 alla kuuluvate loteriiteenuste kontsessioonide suhtes, mille liikmesriik on andnud ettevõtjale ainuõiguse alusel. Käesoleva lõike kohaldamisel ei hõlma ainuõiguse mõiste artikli 7 lõikes 2 osutatud ainuõigusi.

Sellise ainuõiguse andmine tuleb avaldada *Euroopa Liidu Teatajas*.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/39/EÜ finantsinstrumentide turgude kohta, millega muudetakse nõukogu direktiive 85/611/EMÜ ja 93/6/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/12/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/22/EMÜ (ELT L 145, 30.4.2004, lk 1).

10. Käesolevat direktiivi ei kohaldata kontsessioonide suhtes, mille võrgustiku sektori hankijad annavad tegevusalal tegutsemiseks kolmandas riigis tingimustel, mis ei hõlma liidus võrkude või geograafiliste piirkondade füüsilist kasutamist.

Artikkel 11

Erandid elektroonilise side valdkonnas

Käesolevat direktiivi ei kohaldata selliste kontsessioonide suhtes, mille põhieesmärk on võimaldada avaliku sektori hankijatel pakkuda või kasutada üldkasutatavaid sidevõrke või pakkuda üldsusele üht või mitut elektroonilist sideteenust.

Käesolevas artiklis kasutatakse mõisteid „üldkasutatav sidevõrk” ja „elektroonilise side võrk” samas tähenduses, mis neil on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2002/21/EÜ⁽²⁾.

Artikkel 12

Erandid veemajandussektoris

1. Käesolevat direktiivi ei kohaldata kontsessioonide suhtes, mis on antud

a) selliste püsivõrkude pakkumiseks või käitamiseks, mille eesmärk on pakkuda elanikkonnale joogivee tootmise, transpordi või jaotamise seotud teenust;

b) joogivee tarnimiseks sellistesse võrkudesse.

2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata samuti ühele või kummalegi järgmisena loetletud sisuga kontsessioonile, kui need on seotud lõikes 1 osutatud tegevusalaga:

a) vesiehitusprojektid, niisutus või maakuivendus, tingimusel et joogivee tarne moodustab üle 20 % nimetatud projektide, niisutus- või kuivendustööde käigus saadava vee kogumahu, või

b) reovee ärajuhtimine ja töötlemine.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiiv 2002/21/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamdirektiiv) (ELT L 108, 24.4.2002, lk 33).

*Artikkel 13***Sidusettevõtjale antud kontsessioonid**

1. Käesolevas artiklis tähendab „sidusettevõtja” mis tahes ettevõtjat, mille raamatupidamise aastaaruanded on konsolideeritud võrgustiku sektori hankija aastaaruannetega vastavalt direktiivi 2013/34/EL nõuetele.

2. Direktiiviga 2013/34/EL hõlmamata üksuste puhul tähendab „sidusettevõtja” mis tahes ettevõtjat, kes vastab järgmistele tingimustele:

- a) tema üle võib võrgustiku sektori hankijal olla otsene või kaudne valitsev mõju;
- b) tal võib olla valitsev mõju võrgustiku sektori hankija üle või
- c) tema ja võrgustiku sektori hankija üle on teisel ettevõtjal valitsev mõju tulenevalt omandiõigusest või finantsosalusest või teda reguleerivatest eeskirjadest.

Käesoleva lõike kohaldamisel on mõistel „valitsev mõju” sama tähendus kui artikli 7 lõike 4 teises lõigus.

3. Olenemata artiklist 17 ja tingimusel, et käesoleva artikli lõikes 4 sätestatud tingimused on täidetud, ei kohaldata käesolevat direktiivi kontsessioonide suhtes,

- a) mille võrgustiku sektori hankija annab sidusettevõtjale või
- b) mille ühisettevõtte, mille mitu võrgustiku sektori hankijat on loonud üksnes II lisas osutatud tegevusalal tegutsemiseks, annab ettevõtjale, kes on ühe kõnealuse võrgustiku sektori hankija sidusettevõtja.

4. Lõiget 3 kohaldatakse

- a) teenuste kontsessioonide suhtes, tingimusel et vähemalt 80 % selle sidusettevõtja eelneva kolme aasta keskmisest kogukäibest, võttes arvesse kõiki nimetatud ettevõtja osutatud teenuseid, on saadud selliste teenuste osutamisest võrgustiku sektori hankijale või teistele temaga seotud ettevõtjatele;
- b) ehitustööde kontsessioonide suhtes, tingimusel et vähemalt 80 % selle sidusettevõtja eelneva kolme aasta keskmisest

kogukäibest, võttes arvesse kõiki nimetatud ettevõtja tehtud töid, on saadud selliste ehitustööde tegemisest võrgustiku sektori hankijale või teistele temaga seotud ettevõtjatele.

5. Kui sidusettevõtja loomise või tegevuse alustamise aja tõttu puuduvad andmed eelneva kolme aasta käibe kohta, siis piisab sellest, kui ettevõtja näitab, eriti majandustegevuse prognooside abil, et lõike 4 punktis a või b osutatud käive on usaldusväärne.

6. Kui mitu võrgustiku sektori hankijaga seotud sidusettevõtjat, kes moodustavad koos ettevõtjate rühma, osutavad ühesuguseid või samalaadseid teenuseid, teevad ühesuguseid või samalaadseid ehitustöid, siis arvutatakse lõikes 4 osutatud protsendimäärad kogukäibe põhjal, mis kõnealused sidusettevõtjad on teenuste osutamisest või ehitustööde tegemisest saanud.

*Artikkel 14***Ühisettevõttele või ühisettevõttesse kuuluva võrgustiku sektori hankijale antud kontsessioonid**

Olenemata artiklist 17 ning tingimusel, et ühisettevõtte on loodud asjaomasel tegevusalal tegutsemiseks vähemalt kolme aasta jooksul ja et ühisettevõtte asutamisdokumendis sätestatakse, et ühisettevõtte loonud võrgustiku sektori hankijad osalevad selles vähemalt sama ajavahemiku jooksul, ei kohaldata käesolevat direktiivi kontsessioonide suhtes, mille on andnud

- a) ühisettevõtte, mille mitu võrgustiku sektori hankijat on loonud üksnes II lisas osutatud tegevusalal tegutsemiseks, ühele nendest võrgustiku sektori hankijatest või
- b) võrgustiku sektori hankija sellisele ühisettevõttele, kuhu ta kuulub.

*Artikkel 15***Võrgustiku sektori hankijate poolne teavitamine**

Võrgustiku sektori hankijad esitavad komisjonile taotluse korral artikli 13 lõigete 2 ja 3 ning artikli 14 kohaldamisega seotud järgmised andmed:

- a) asjaomaste ettevõtjate või ühisettevõtete nimed;
- b) asjaomaste kontsessioonide olemus ja maksumus;

- c) tõendusmaterjal, mida komisjon peab vajalikuks tõendamaks, et suhe võrgustiku sektori hankija ja selle ettevõtja või ühisettevõtte vahel, kellega sõlmitakse lepingud, vastab artikli 13 või artikli 14 nõuetele.

Artikkel 16

Otseselt konkurentsile avatud tegevusalade väljaarvamine

Käesolevat direktiivi ei kohaldata võrgustiku sektori hankijate antud kontsessioonide suhtes, kui kontsessiooni täitmise liikmesriigis on vastavalt direktiivi 2014/25/EL artiklile 35 kehtestatud, et tegevusala on vahetult avatud konkurentsile vastavalt selle direktiivi artiklile 34.

Artikkel 17

Avaliku sektori üksuste vahelised kontsessioonid

1. Kontsessioon, mille artikli 7 lõike 1 punktis a osutatud avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija on andnud teisele eraõiguslikule või avalik-õiguslikule juriidilisele isikule, ei jää käesoleva direktiivi kohaldamisalasse, kui on täidetud järgmised tingimused:

- a) avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija teostab asjaomase juriidilise isiku üle kontrolli, mis sarnaneb kontrolliga, mida ta teostab oma osakondade üle;
- b) üle 80 % kontrollitud juriidilise isiku tegevusest on selliste ülesannete täitmine, mille talle on andnud kontrolliv avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija või nimetatud avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija kontrollitav muu juriidiline isik, ja
- c) kontrollitaval juriidilisel isikul puudub otsene erakapitali osalus, välja arvatud kontrolliõiguseta ja mitteblokeerivad erakapitali osaluse vormid, mis on kooskõlas aluslepingutega nõutavad siseriiklike õigusaktidega ja mille puhul ei avaldata kontrollitavale juriidilisele isikule otsustavat mõju.

Esimese lõigu punkti a mõistes teostab avaliku sektori hankija või artikli 7 lõike 1 punktis a osutatud võrgustiku sektori hankija juriidilise isiku üle kontrolli, mis sarnaneb kontrolliga, mida ta teostab oma osakondade üle, kui ta avaldab otsustavat mõju kontrollitava juriidilise isiku strateegilistele eesmärkidele ja olulistele otsustele. Sellist kontrolli võib teostada ka muu juriidiline isik, keda ennast kontrollib avaliku sektori hankija või võrgustiku sektori hankija samal viisil.

2. Lõiget 1 kohaldatakse ka siis, kui kontrollitav juriidiline isik, kes on avaliku sektori hankija või artikli 7 lõike 1 punktis a osutatud võrgustiku sektori hankija, sõlmib lepingu teda kontrollitava avaliku sektori hankija või võrgustiku sektori hankijaga või muu sama avaliku sektori hankija või võrgustiku sektori hankija poolt kontrollitava juriidilise isikuga, tingimusel et sellel juriidilisel isikul, kellele antakse kontsessioon, puudub otsene erakapitali osalus, välja arvatud siseriiklike õigusnormidega ette nähtud kontrolliõiguseta ja mitteblokeerivad erakapitali osaluse vormid, mis on kooskõlas aluslepingutega nõutavate õigusaktidega ja mille puhul ei avaldata kontrollitavale juriidilisele isikule otsustavat mõju.

3. Avaliku sektori hankija või artikli 7 lõike 1 punktis a osutatud võrgustiku sektori hankija, kes ei teosta eraõigusliku või avaliku-õigusliku juriidilise isiku üle kontrolli käesoleva artikli lõike 1 tähenduses, võib siiski anda kontsessiooni kõnealusele juriidilisele isikule ilma käesolevat direktiivi kohaldamata, kui on täidetud järgmised tingimused:

- a) avaliku sektori hankija või artikli 7 lõike 1 punktis a osutatud võrgustiku sektori hankija teostab teise avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijatega ühiselt juriidilise isiku üle kontrolli, mis sarnaneb kontrolliga, mida nad teostavad oma osakondade üle;
- b) üle 80 % asjaomase juriidilise isiku tegevusest on selliste ülesannete täitmine, mille talle on andnud kontrollivad avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijad või nimetatud avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijate kontrollitavad muud juriidilised isikud, ning
- c) kontrollitaval juriidilisel isikul puudub otsene erakapitali osalus, välja arvatud kontrolliõiguseta ja mitteblokeerivad erakapitali osaluse vormid, mis on kooskõlas aluslepingutega nõutavad siseriiklike õigusaktidega ja mille puhul ei avaldata kontrollitavale juriidilisele isikule otsustavat mõju.

Käesoleva lõike esimese lõigu punkti a kohaldamisel kontrollivad avaliku sektori hankijad või artikli 7 lõike 1 punktis a osutatud võrgustiku sektori hankijad juriidilist isikut ühiselt, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

- i) kontrollitava juriidilise isiku otsuseid tegevad organid koosnevad kõigi osalevate avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijate esindajatest. Esindaja võib esindada mitut või kõiki osalevaid avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijaid;

ii) kõnealused avaliku sektori hankijad või võrgustiku sektori hankijad saavad ühiselt avaldada otsustavat mõju kontrollitava juriidilise isiku strateegilistele eesmärkidele ja olulistele otsustele ning

iii) kontrollitav juriidiline isik ei lähtu huvidest, mis on vastuolus kontrollivate avaliku sektori hankijate või võrgustiku sektori hankijate huvidega.

4. Ainult kahe või enama avaliku sektori hankija või artikli 7 lõike 1 punktis a osutatud võrgustiku hankija vahel sõlmitud leping ei jää käesoleva direktiivi kohaldamisalasse, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

a) leping kehtestab osalevate avaliku sektori hankijate või võrgustiku sektori hankijate vahelise koostöö või rakendab seda eesmärgiga tagada, et avaliku sektori hankijad osutavad oma ülesandeks olevaid avalikke teenuseid oma ühiste eesmärkide täitmiseks;

b) sellise koostöö tegemisel juhendatakse üksnes avaliku huviga seotud kaalutlustest ning

c) osalevate avaliku sektori hankijate või võrgustiku sektori hankijate sellise koostööga seonduvast tegevusest toimub avatud turul alla 20 %.

5. Lõike 1 esimese lõigu punktis b, lõike 3 esimese lõigu punktis b ja lõike 4 punktis c osutatud tegevuse protsendimäära kindlakstegemisel võetakse arvesse asjaomase juriidilise isiku, artikli 7 lõike 1 punktis a osutatud avaliku sektori hankija või võrgustiku sektori hankija keskmist kontsessiooni andmisele eelnenud kolme aasta kogukäivet seoses teenuste, asjade ja ehitustöödega või muud sobivat alternatiivset tegevuspõhist elementi, näiteks kantud kulud.

Kui asjaomase juriidilise isiku, avaliku sektori hankija või võrgustiku sektori hankija loomise või tegevuse alustamise aja või tegevuse ümberkorraldamise tõttu puuduvad andmed eelneva kolme aasta käibe kohta või alternatiivse tegevuspõhise elemendi, näiteks kulude kohta, või kui need ei ole enam asjakohased, siis piisab sellest, kui näidatakse, eelkõige majandustegevuse prognooside abil, et tegevuse suuruse hindamine on usaldusväärne.

III jagu

Üldsätted

Artikkel 18

Kontsessiooni kestus

1. Kontsessioonide kestus on ajaliselt piiratud. Kestuse määrab hinnanguliselt kindlaks avaliku sektori hankija või võrgustiku sektori hankija vastavalt vajalikele ehitustöödele või teenustele.

2. Rohkem kui viie aasta pikkuste kontsessioonide puhul ei ületa kontsessiooni maksimumkestus aega, mis kulub selleks, et kontsessionäär saaks mõistliku aja jooksul teenida tasa investeringud, mis on tehtud ehitise käitamiseks või teenuse osutamiseks, koos investeeritud kapitali tootlusega, võttes arvesse investeringuid, mis on olnud vajalikud konkreetsete lepinguga seotud eesmärkide saavutamiseks.

Investeeringud, mis arvutamisel arvesse võetakse, hõlmavad nii esmainvesteeringuid kui ka neid, mis tehti kontsessiooni kestuse ajal.

Artikkel 19

Sotsiaalteenused ja muud eriteenused

IV lisas loetletud selliste sotsiaalteenuste ja muude eriteenuste kontsessioonide suhtes, mis jäävad käesoleva direktiivi kohaldamisalasse, kohaldatakse ainult artikli 31 lõikest 3 ning artiklitest 32, 46 ja 47 tulenevaid kohustusi.

Artikkel 20

Segalepingud

1. Kontsessioonid, mille esemeks on nii ehitustööd kui ka teenused, antakse kooskõlas kontsessiooni põhiesemeks oleva teenuse liigi suhtes kohaldatavate sätetega.

Kontsessioonide segalepingute puhul, mis hõlmavad osaliselt sotsiaalteenuseid ja muid eriteenuseid, mis on loetletud IV lisas, ning osaliselt muid teenuseid, määratakse lepingu põhiese kindlaks selle järgi, milliste vastavate teenuste eeldatav maksumus on suurem.

2. Kui asjaomase lepingu eri osasid on võimalik objektiivselt lahutada, kohaldatakse lõikeid 3 ja 4. Kui asjaomase lepingu eri osasid ei ole võimalik objektiivselt lahutada, kohaldatakse lõiget 5.

Kui asjaomase lepingu osa on hõlmatud ELi toimimise lepingu artikliga 346 või direktiiviga 2009/81/EÜ, kohaldatakse käesoleva direktiivi artiklit 21.

Selliste lepingute puhul, mis on kavandatud hõlmama mitut tegevusala, millest ühe puhul kohaldatakse kas käesoleva direktiivi II lisa või direktiivi 2014/25/EL, kehtestatakse kohaldatavad sätted vastavalt kas käesoleva direktiivi artiklile 22 või direktiivi 2014/25/EL artiklile 6.

3. Selliste lepingute puhul, mille ese hõlmab käesoleva direktiiviga reguleeritavaid elemente ning ka teisi elemente, võivad avaliku sektori hankijad ja võrgustiku sektori hankijad teha otsuse sõlmida eri osade kohta eraldi lepingud. Kui avaliku sektori hankijad või võrgustiku sektori hankijad otsustavad sõlmida eri osade kohta eraldi lepingud, otsustatakse see, millist õiguskorda iga sellise eraldi lepingu suhtes kohaldada, asjaomase eraldi osa omaduste põhjal.

Kui avaliku sektori hankijad või võrgustiku sektori hankijad otsustavad sõlmida ühtse lepingu, kohaldatakse segalepingu suhtes käesolevat direktiivi, juhul kui käesoleva artikli lõikes 4 või artiklis 21 ei ole ette nähtud teisiti, olenemata nende osade maksumusest, mis muidu oleksid hõlmatud erineva õiguskorraga, ning olenemata sellest, millise õiguskorraga kõnealused osad muidu hõlmatud oleksid.

4. Segalepingute puhul, mis sisaldavad nii kontsessioonide elemente kui ka direktiiviga 2014/24/EL hõlmatud hankelepingute elemente kui ka direktiiviga 2014/25/EL hõlmatud lepinguid, tuleks segalepingud sõlmida kooskõlas direktiivi 2014/24/EL või direktiivi 2014/25/EL sätetega.

5. Kui kõnealuse lepingu eri osad ei ole objektiivselt võimalik lahutada, lähtutakse kohaldatava õiguskorra üle otsustamisel lepingu põhiesemest.

Selliste lepingute puhul, mis hõlmavad nii teenuste kontsessiooni kui ka asjade hankelepingu elemente, määratakse lepingu põhiese kindlaks selle järgi, milliste vastavate teenuste või asjade eeldatav maksumus on suurim.

Artikkel 21

Kaitse- ja julgeolekuaspektiga seotud segahankelepingud

1. Segalepingute puhul, mille esemeks on käesoleva direktiiviga hõlmatud kontsessioonelemendid ning ELi toimimise lepingu artikliga 346 või direktiiviga 2009/81/EÜ hõlmatud hanked või muud elemendid, kohaldatakse käesolevat artiklit.

Selliste lepingute puhul, mis on kavandatud hõlmama mitut tegevusala, millest ühe puhul kohaldatakse kas käesoleva direktiivi II lisa või direktiivi 2014/25/EL ning teine on hõlmatud direktiiviga 2009/81/EÜ või Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 346, kehtestatakse kohaldatavad sätted vastavalt kas käesoleva direktiivi artiklile 23 või direktiivi 2014/25/EL artiklile 26.

2. Kui asjaomase lepingu eri osad on objektiivselt võimalik lahutada, võivad avaliku sektori hankijad või võrgustiku sektori hankijad teha otsuse sõlmida eri osade kohta eraldi lepingud või sõlmida ühtne leping.

Kui avaliku sektori hankijad või võrgustiku sektori hankijad otsustavad sõlmida eri osade kohta eraldi lepingud, otsustatakse see, millist õiguskorda iga sellise eraldi lepingu suhtes kohaldada, asjaomase eraldi osa omaduste põhjal.

Kui avaliku sektori hankijad või võrgustiku sektori hankijad otsustavad sõlmida ühtse lepingu, kohaldatakse järgmisi kriteeriume, et määrata kindlaks kohaldatav õiguskord:

a) kui asjaomase lepingu osa on hõlmatud ELi toimimise lepingu artikliga 346 või kui eri osad on hõlmatud vastavalt ELi toimimise lepingu artikliga 346 ja direktiiviga 2009/81/EÜ, võib lepingu sõlmida ilma käesolevat direktiivi kohaldamata, tingimusel et ühtse lepingu sõlmimine on objektiivselt põhjendatud;

b) kui asjaomase lepingu osa on hõlmatud direktiiviga 2009/81/EÜ, võib lepingu sõlmida kooskõlas käesoleva direktiiviga või kooskõlas direktiiviga 2009/81/EÜ, tingimusel et ühtse lepingu sõlmimine on objektiivselt põhjendatud.

Otsust sõlmida ühtne leping ei tohi siiski teha selleks, et arvata lepingud välja käesoleva direktiivi või direktiivi 2009/81/EÜ kohaldamisest.

3. Kui asjaomase lepingu eri osad ei ole objektiivselt võimalik lahutada, võib lepingu sõlmida ilma käesolevat direktiivi kohaldamata, kui see sisaldab elemente, mille suhtes kohaldatakse ELi toimimise lepingu artiklit 346. Muul juhul võib avaliku sektori hankija või võrgustiku sektori hankija valida, kas sõlmida leping kooskõlas käesoleva direktiiviga või kooskõlas direktiiviga 2009/81/EÜ.

Artikkel 22

Lepingud, mis hõlmavad nii II lisa osutatud tegevusalasid kui ka muid tegevusalasid

1. Erandina artiklist 20 võivad võrgustiku sektori hankijad lepingute puhul, mis on kavandatud hõlmama mitut tegevusala, teha otsuse sõlmida eri tegevusalade kohta eraldi lepingud või sõlmida ühtse lepingu. Kui võrgustiku sektori hankijad otsustavad sõlmida eraldi lepingu, tehakse otsus selle kohta, milliseid eeskirju iga sellise eraldi lepingu suhtes kohaldatakse, asjaomase erinevate tegevusalade omaduste alusel.

Kui võrgustiku sektori hankijad otsustavad sõlmida ühtse lepingu, kohaldatakse käesoleva artikli lõikeid 2 ja 3, olenemata artiklist 20. Kui üks asjaomane tegevusala on siiski hõlmatud ELi toimimise lepingu artikliga 346 või direktiiviga 2009/81/EÜ, kohaldatakse käesoleva direktiivi artiklit 23.

Valikut, kas sõlmida ühtne leping või mitu eraldi lepingut, ei tohi teha eesmärgiga jätta leping või lepingud välja käesoleva direktiivi kohaldamisalast või, kui see on asjakohane, direktiivide 2014/24/EL või 2014/25/EL kohaldamisalast.

2. Mitut tegevusala hõlmava kontsessiooni suhtes kohaldatakse eeskirju, mida kohaldatakse selle peamise tegevusala suhtes.

3. Kui on tegemist lepingutega, mille puhul on objektiivselt võimatu kindlaks määrata, millise tegevusala jaoks on leping peamiselt ette nähtud, määratakse kohaldatavad eeskirjad kindlaks kooskõlas järgmisega:

- a) juhul kui ühe tegevusala suhtes, mille jaoks leping on kavandatud, kohaldatakse käesoleva direktiivi sätteid, mida kohaldatakse avaliku sektori hankijate antavatele kontsessioonidele, ja teise suhtes kohaldatakse käesoleva direktiivi sätteid, mida kohaldatakse avaliku sektori antavatele kontsessioonidele, antakse kontsessioon kooskõlas nende käesoleva direktiivi sätetega, mida kohaldatakse võrgustiku sektori hankijate antavate kontsessioonide suhtes;
- b) leping sõlmitakse direktiivi 2014/24/EL kohaselt, kui üht tegevusaladest, mille jaoks leping on ette nähtud, reguleeritakse käesoleva direktiiviga, ja teist direktiiviga 2014/24/EL;
- c) leping sõlmitakse käesoleva direktiivi kohaselt, kui üht tegevusaladest, mille jaoks leping on ette nähtud, reguleeritakse käesoleva direktiiviga, ja teist ei reguleerita käesoleva direktiiviga, direktiiviga 2014/24/EL ega direktiiviga 2014/25/EL.

Artikkel 23

Kontsessioonid, mis hõlmavad II lisas osutatud tegevusalasid ning kaitse- või julgeolekualaseid tegevusi

1. Lepingute puhul, mis on kavandatud hõlmama mitut tegevusala, võivad võrgustiku sektori hankijad teha otsuse sõlmida eri tegevusalade kohta eraldi lepingud või ühe lepingu. Kui võrgustiku sektori hankijad otsustavad sõlmida eri osade kohta eraldi lepingud, otsustatakse see, millist õiguskorda iga sellise eraldi lepingu suhtes kohaldada, asjaomase teistsuguse tegevusala omaduste põhjal.

Olenemata artiklist 21, kui võrgustiku sektori hankijad otsustavad sõlmida ühe lepingu, kohaldatakse käesoleva artikli lõiget 2.

Otsust, kas sõlmida üks leping või mitu eraldi lepingut, ei või teha eesmärgiga jätta leping välja käesoleva direktiivi kohaldamisalast või direktiivi 2009/81/EÜ kohaldamisalast.

2. Lepingute puhul, mis on kavandatud hõlmama mõnda käesoleva direktiiviga reguleeritavat tegevusala ja teist tegevusala,

a) mis on hõlmatud ELi toimimise artikliga 346 või

b) mille suhtes kohaldatakse direktiivi 2009/81/EÜ,

võib võrgustiku sektori hankija

i) sõlmida lepingu punktis a sätestatud juhtumitel käesolevat direktiivi kohaldamata või

ii) sõlmida lepingu punktis b sätestatud juhtumitel kooskõlas käesoleva direktiiviga või kooskõlas direktiiviga 2009/81/EÜ. Käesoleva lõike esimene lõik ei piira direktiiviga 2009/81/EÜ ette nähtud piirmäärade ja erandite kohaldamist.

Punktis b osutatud lepinguid, mis samuti hõlmavad ELi toimimise lepingu artikliga 346 hõlmatud hankeid ja muid elemente, võib sõlmida käesolevat direktiivi kohaldamata.

Käesoleva lõike kohaldamise tingimuseks on siiski see, et ühe lepingu sõlmimine on objektiivsetel põhjustel õigustatud ning et otsust sõlmida üks leping ei tehta eesmärgiga arvata leping välja käesoleva direktiivi kohaldamisest.

IV jagu

Eriolukorrad

Artikkel 24

Reserveeritud kontsessioonid

Liikmesriigid võivad reserveerida kontsessiooni andmise menetluses osalemise õiguse kaitstud töö keskustele ja ettevõtjatele, kelle peamine eesmärk on puudega või ebasoodsas olukorras olevate isikute sotsiaalne ja kutsealane integreerimine, või võib näha ette selliste kontsessioonide täitmise kaitstud töökohtade programmi raames, tingimusel et vähemalt 30 % sellises töökohas, sellise ettevõtja alluvuses või selliste programmidega hõivatud töötajatest on puudega või ebasoodsas olukorras olevad töötajad. Kontsessiooniteates, või artiklis 19 määratletud teenuste kontsessiooni puhul eelteates, viidatakse käesolevale artiklile.

*Artikkel 25***Teadus- ja arendusteenused**

Käesolevat direktiivi kohaldatakse selliste teenuste kontsessioonide suhtes, millega tellitakse teadus- ja arendusteenuseid, mis on kaetud CPV koodidega 73000000-2 - 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 ja 73430000-5, tingimusel et mõlemad järgmised tingimused on täidetud:

a) kontsessioonist tuleneb kasu üksnes avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijale tema enda tegevuse läbiviimiseks;

b) osutatud teenuse eest tasub täielikult avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija.

*II PEATÜKK***Põhimõtted***Artikkel 26***Ettevõtjad**

1. Ettevõtjaid, kellel on oma asukohaliikmesriigi õigusaktide alusel õigus asjaomast teenust osutada, ei tohi kõrvale jätta üksnes seetõttu, et selle liikmesriigi õiguse alusel, kus leping sõlmitakse, peaksid nad olema kas füüsilised või juriidilised isikud.

Juriidilistelt isikutelt võidakse nõuda, et nad näitaksid oma pakkumuses või osalemistaotluses nende isikute nimed ja asjakohase kutsequalifikatsiooni, kes hakkavad vastutama kõnealuse lepingu täitmise eest.

2. Ettevõtjate rühmad, sealhulgas ajutised ühendused, võivad kontsessiooni andmise menetlustes osaleda. Avaliku sektori hankijad või võrgustiku sektori hankijad ei või nõuda, et neil oleks pakkumuse või osalemistaotluse esitamiseks mingi konkreetne õiguslik vorm.

Vajaduse korral võivad avaliku sektori hankijad või võrgustiku sektori hankijad kontsessiooni alusdokumentides selgitada, kuidas ettevõtjate rühmad peavad vastama artiklis 38 osutatud majandusliku ja finantsseisundi nõuetele või tehnilise ja kutsealase suutlikkuse kriteeriumidele, kui seda on võimalik objektiivselt põhjendada ning see on proportsionaalne. Liikmesriigid võivad kehtestada standardvormi selle kohta, kuidas ettevõtjate rühmad neid tingimusi täitma peavad. Kontsessiooni selliste

ettevõtjate rühmade poolt täitmise tingimused, mis erinevad eraldiseisvate osalejate suhtes kehtestatud tingimustest, peavad samuti olema objektiivsetel alustel põhjendatavad ning proportsionaalsed.

3. Olenemata lõigetest 1 ja 2, võivad avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijad nõuda ettevõtjate rühmadelt teatava õigusliku vormi võtmist, kui nendega on sõlmitud leping, sellisel määral, mil seda muudatust on vaja lepingu nõuetekohaseks täitmiseks.

*Artikkel 27***Nomenklatuurid**

1. Kõik viited nomenklatuuridele kontsessioonide andmise kontekstis põhinevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 2195/2002⁽¹⁾ vastu võetud ühtsel riigihangete klassifikaatoril (CPV).

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 48 vastu delegeeritud õigusakte, et kohandada käesolevas direktiivis osutatud CPV koode kui CPV nomenklatuuri muudatusi, tingimusel et selliste muudatustega ei kaasne käesoleva direktiivi kohaldamisala muutmist.

*Artikkel 28***Konfidentsiaalsus**

1. Kui käesoleva direktiivi või siseriiklike, eelkõige teabele juurdepääsu käsitlevate õigusaktidega, mis on avaliku sektori hankija suhtes kohaldatavad, ei ole teisiti ette nähtud, ning ilma et see piiraks kohustusi seoses antud kontsessioonide avaldamisega ning taotlejatele ja pakkujatele käesoleva direktiivi artiklite 32 ja 40 kohase teabe andmisega, ei avalikusta avaliku sektori hankija ega võrgustiku sektori hankija talle ettevõtjate poolt edastatud konfidentsiaalsena märgitud teavet, sh tehnika- või ärialaseid saladusi ja pakkumuste konfidentsiaalseid aspekte.

Käesolev artikkel ei takista sõlmitud lepingute mittekonfidentsiaalsete osade, sealhulgas nende hilisemate muudatuste avalikustamist.

2. Avaliku sektori hankija või võrgustiku sektori hankija võib kehtestada ettevõtjatele nõudeid eesmärgiga kaitsta sellise teabe konfidentsiaalsust, mille ta kontsessiooni andmise menetluse jooksul kättesaadavaks teeb.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. november 2002. aasta määrus (EÜ) nr 2195/2002 ühtse riigihangete klassifikaatori (CPV) kohta (EÜT L 340, 16.12.2002, lk 1).

Artikkel 29

Teabevahetuse suhtes kohaldatavad eeskirjad

1. Välja arvatud juhtudel, kui elektrooniliste sidevahendite kasutamine on kohustuslik vastavalt artikli 33 lõikele 2 ja artiklile 34, võivad liikmesriigid või avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijad valida igasuguseks teabevahetuseks järgmiste sidevahendite seast ühe või mitu:

- a) elektroonilised sidevahendid;
- b) post või faks;
- c) muu kui kontsessiooni andmise menetluse oluliste elementidega seotud teabe puhul suuline suhtlus, sealhulgas telefoni teel, tingimusel et suulise suhtluse sisu dokumenteeritakse piisavas ulatuses püsivale andmekandjale;
- d) käsipostiga kättetoimetamine, mida kinnitab vastuvõtutõend.

Liikmesriigid võivad lisaks käesoleva direktiivi artikli 33 lõikes 2 ja artiklis 34 sätestatud kohustustele teha kohustuslikuks elektrooniliste sidevahendite kasutamise kontsessioonidega seotud teabevahetuse puhul.

2. Valitud sidevahendid peavad olema üldiselt kättesaadavad ja mittediskrimineerivad ega tohi piirata ettevõtjate juurdepääsu kontsessiooni andmise menetlusele. Elektrooniliseks teabevahetuseks kasutatavad vahendid ja seadmed, samuti nende tehnilised omadused, peavad olema koostalitlusvõimelised üldkasutatavate info- ja kommunikatsioonitehnoloogia toodetega.

Teabe vahetamisel ning salvestamisel tagavad avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijad andmete terviklikkuse ning osalemistaotluste ja pakkumuste konfidentsiaalsuse säilimise. Nad tutvuvad osalemistaotluste ja pakkumuste sisuga alles pärast esitamistähtaja möödumist.

II JAOTIS

KONTSESSIOONIDE ANDMISE EESKIRJAD:**ÜLDPÕHIMÕTTED JA MENETLUSLIKUD TAGATISED**

I PEATÜKK

Üldpõhimõtted

Artikkel 30

Üldpõhimõtted

1. Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijal on vastavalt käesolevale direktiivile õigus korraldada kontsessionääri valimiseks kontsessiooni andmise menetlus.

2. Kontsessiooni andmise kavandamisel tuleb kinni pidada artiklis 3 sätestatud põhimõtetest. Eelkõige ei avalda avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija kontsessiooni andmise menetluse ajal teavet diskrimineerival viisil, mis võib anda mõnele taotlejale või pakkujale teiste ees eelise.

3. Liikmesriigid võtavad asjakohaseid meetmeid, tagamaks, et kontsessioonilepingute täitmisel täidavad ettevõtjad neid keskkonna-, sotsiaal- ja tööõiguse valdkonnas kohaldatavaid kohustusi, mis on kehtestatud liidu või siseriiklike õigusaktidega, kollektiivlepingutega või X lisas loetletud rahvusvaheliste keskkonna-, sotsiaal- ja tööõiguse sätetega.

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 48 vastu delegeeritud õigusakte X lisas esitatud loetelu ajakohastamiseks, kui loetellu on vaja lisada uusi kõikide liikmesriikide poolt ratifitseeritud rahvusvahelisi kokkuleppeid või kui kõik liikmesriigid ei ratifitseeri enam loetelus olevaid rahvusvahelisi kokkuleppeid või kui neid on muul viisil muudetud, näiteks on muudetud nende ulatust, sisu või nimetust.

Artikkel 31

Kontsessiooniteated

1. Avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijad, kes soovivad anda kontsessiooni, annavad oma kavatsusest teada kontsessiooniteatega.

2. Kontsessiooniteated sisaldavad V lisas osutatud teavet ja vajaduse korral muud avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija poolt kasulikuks peetavat teavet vastavalt standardvormidele.

3. IV lisas loetletud sotsiaal- ja muude eriteenuste kontsessiooni anda soovivad avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijad annavad oma kontsessiooni kavandatavast andmisest teada eelteate avaldamisega. Kõnealused teated sisaldavad VI lisas osutatud teavet.

4. Erandina lõikest 1 ei pea avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijad avaldama kontsessiooniteadet, kui mõnel järgmistest põhjustest saab ehitusoid või teenuseid pakkuda ainult teatav ettevõtja:

- a) kontsessiooni eesmärk on unikaalse kunstiteose või kunstilise esituse loomine või omandamine;
- b) konkurentsi puudumine tehnilistel põhjustel;
- c) ainuõiguse olemasolu;
- d) intellektuaalomandi õiguste ja selliste ainuõiguste kaitse, mis ei ole määratletud artikli 5 punktis 10.

Esimese lõigu punktides b, c ja d sätestatud erandit kohaldatakse ainult juhul, kui puudub mõistlik alternatiiv või asendaja ning konkurentsi puudumine ei tulene kontsessiooni andmise kriteeriumide kunstlikust kitsendamisest.

5. Erandina lõikest 1 ei pea avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija avaldama uut kontsessiooniteadet, kui eelnevas kontsessiooni andmise menetluses ei ole esitatud ühtki osalemistaotlust või ühtki pakkumust või nõuetele vastavat pakkumust või nõuetele vastavat osalemistaotlust, tingimusel et kontsessioonilepingu algtingimusi oluliselt ei muudeta ja komisjonile esitatakse komisjoni taotluse korral vastav aruanne.

Esimese lõigu kohaldamisel ei peeta pakkumust nõuetele vastavaks, kui see ei ole kontsessiooni jaoks asjakohane, kuna see ei vasta oluliselt muutmata kujul selgelt avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija vajadustele ega nõuetele, nagu need on esitatud kontsessiooni alusdokumentides.

Esimese lõigu kohaldamisel ei peeta osalemistaotlust nõuetele vastavaks,

- a) kui asjaomane taotleja kõrvaldatakse või võidakse kõrvaldada artikli 38 lõigete 5–9 kohaselt või kui ta ei vasta avaliku

sektori või võrgustiku sektori hankija esitatud kvalifitseerimise tingimustele vastavalt artikli 38 lõikele 1;

- b) kui osalemistaotlused sisaldavad pakkumusi, mis ei ole eespool teises lõigus toodud määratluse kohaselt sobivad.

Artikkel 32

Kontsessiooni andmise teated

1. Mitte hiljem kui 48 päeva pärast kontsessiooni andmist saadavad avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijad artiklis 33 sätestatud korras kontsessiooni andmise teate kontsessiooni andmise menetluse tulemuste kohta. IV lisas loetletud sotsiaalteenuste ja muude eriteenuste puhul võib sellised teated siiski koondada kokku iga kvartali kohta. Sel juhul saadavad hankijad selliselt rühmitatud teated 48 päeva jooksul pärast iga kvartali lõppu.

2. Kontsessiooni andmise teated sisaldavad VII lisas sätestatud teavet või IV lisas loetletud sotsiaalteenuste ja muude eriteenuste puhul VIII lisas sätestatud teavet ning need avaldatakse vastavalt artikli 33 sätetele.

Artikkel 33

Teadete avaldamise vorm ja viis

1. Kontsessiooniteated, kontsessiooni andmise teated ja artikli 43 lõike 1 teises lõigus osutatud teade sisaldavad V, VII ja VIII lisas sätestatud teavet ning need on standardvormis, sh paranduste standardvormis.

Komisjon kehtestab need standardvormid rakendusaktidega. Kõnealused rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 50 osutatud nõuandemenetlusega.

2. Lõikes 1 osutatud teated koostatakse, edastatakse elektrooniliste vahendite abil Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele ja avaldatakse IX lisa kohaselt. Euroopa Liidu Väljaannete Talitus annab avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijale kinnituse teate kättesaamise ja saadetud teabe avaldamise kohta, märkides ära avaldamise kuupäeva, mis on tõend avaldamise kohta. Teated avaldatakse hiljemalt viis päeva pärast nende saatmist. Euroopa Liidu Väljaannete Talituse kulud seoses teadete avaldamisega kannab liit.

3. Kontsessiooniteated avaldatakse tervikuna ühes või mitmes liidu institutsioonide ametlikus keeles, mille valib avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija. See keeleversioon või need keeleversioonid on ainsad autentsed tekstid. Iga teate olulistest elementidest avaldatakse kokkuvõtte liidu institutsioonide teistes ametlikes keeltes.

4. Liikmesriigi tasandil ei avaldata kontsessiooniteateid ja kontsessiooni andmise teateid enne, kui komisjon on korraldanud nende avaldamise, välja arvatud juhul, kui avaldamine Euroopa Liidu Väljaannete Talituse poolt ei toimu 48 tundi pärast seda, kui Euroopa Liidu Väljaannete Talitus kinnitab, et on saanud avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijalt teate, nagu on osutatud lõikes 2. Liikmesriigi tasandil avaldatavad kontsessiooniteated ja kontsessiooni andmise teated ei sisalda muud teavet kui see, mis sisaldub Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele saadetud teadetes, kuid seal näidatakse ära kuupäev, mil teade saadeti Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele.

Artikkel 34

Kontsessiooni alusdokumentide elektrooniline kättesaadavus

1. Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija võimaldab kontsessiooni alusdokumentidele elektrooniliselt piiramatut ja täielikku tasuta otsest juurdepääsu alates kontsessiooniteate avaldamise kuupäevast või, kui hanketeade ei sisalda pakkumuse esitamise ettepanekut, alates pakkumuse esitamise ettepaneku saatmise kuupäevast. Kontsessiooniteate või kõnealuste ettepanekute tekstis märgitakse internetiaadress, kus kontsessiooni alusdokumendid on kättesaadavad.

2. Kui nõuetekohaselt põhjendatud asjaoludel ei saa erakorralistest julgeolekukaalutlustest lähtuvalt või tehnilistel põhjustel või kõrgetasemelist kaitset nõudva äriteabe tundliku iseloomu tõttu pakkuda teatud kontsessiooni alusdokumentidele elektrooniliste vahendite abil piiramatut ja täielikku tasuta otsest juurdepääsu, märgib avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija teatises või pakkumuse esitamise ettepanekus, et asjaomased kontsessiooni alusdokumendid esitatakse muul kui elektroonilisel viisil ning pakkumuste laekumise tähtaega pikendatakse.

3. Avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijad või pädevad osakonnad edastavad kõikidele kontsessiooni andmise menetluses osalevatele taotlejatele või pakkujatele kontsessiooni alusdokumentidega seotud lisateabe vähemalt kuus päeva enne pakkumuste laekumise tähtaega, tingimusel et seda on aegsasti taotletud.

Artikkel 35

Korruptsiooni vastu võitlemine ja huvide konfliktide ärahoidmine

Liikmesriigid nõuavad, et avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijad võtavad asjakohaseid meetmeid selleks, et võidelda pettuste, eelistamise ja korruptsiooni vastu ning tõhusalt ära hoida, tuvastada ja kõrvaldada huvide konflikte, mis tekivad kontsessiooni andmise menetluse läbiviimisel, et vältida igasugust konkurentsi moonutamist ja tagada kontsessiooni andmise menetluse läbipaistvus ning kõigi taotlejate ja pakkujate võrdne kohtlemine.

Mõiste „huvide konflikt“ hõlmab vähemalt olukordi, kus avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija töötajal või üksusel, kes on kaasatud kontsessiooni andmise menetluse läbiviimisse või kes võib mõjutada selle menetluse tulemust, on otseselt või kaudselt finantsalaseid, majanduslikke või muid isiklikke huvisid, mida võib kontsessiooni andmise menetluse kontekstis käsitada tema erapooletust ja sõltumatust kahjustavatena.

Seoses huvide konfliktidega vastu võetud meetmed ei lähe kaugemale sellest, mis on rangelt vajalik võimaliku huvide konflikti ärahoidmiseks või tuvastatud huvide konflikti kõrvaldamiseks.

II PEATÜKK

Menetluslikud tagatised

Artikkel 36

Tehnilised ja funktsionaalsed nõuded

1. Tehniliste ja funktsionaalsete nõuetega määratletakse kontsessiooni esemeks olevate ehitustööde või teenuste omadused. Need on esitatud kontsessiooni alusdokumentides.

Selliste omaduste kirjeldamisel võib käsitleda ka tellitavate ehitustööde tegemise või teenuste osutamise teatavat protsessi, tingimusel et need on seotud lepingu sisuga ning on proportsionaalsed selle väärtuse ja eesmärkidega. Nende omaduste hulka võivad kuuluda näiteks kvaliteet, keskkonnaohutuse ja kliimanäitajad, universaalnõuetele (sealhulgas puudega inimeste juurdepääs) vastav projekt ja vastavushindamine, eksploatatsioonilised näitajad, ohutus või mõõtmed, terminoloogia, sümbolid, katsetamine ja katsetamismeetodid, märgistus ja tähistus või kasutusjuhendid.

2. Tehnilistes ja funktsionaalsetes nõuetes ei nimetata kindlat marki ega allikat või eri protsessi, mis iseloomustab konkreetse ettevõtja tooteid või teenuseid, ega kaubamärki, patenti, liiki ega teatavat tootmisviisi, mis võiks teatavaid ettevõtjaid või tooteid

soosida või need välistada, välja arvatud juhul, kui see on hankelepingu eseme seisukohast põhjendatud. Erandkorras lubatakse sellist nimetamist, kui lepingu reguleerimiseset ei ole võimalik piisavalt täpselt ja arusaadavalt kirjeldada. Sellisele viitele peavad järgnema sõnad „või samaväärne”.

3. Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija ei lükka pakkumust tagasi põhjusel, et pakutavad ehitustööd või teenused ei vasta pakkuja osutatud tehnilistele ja funktsionaalsetele nõuetele, kui pakkuja tõendab oma pakkumuses mis tahes asjakohasel viisil, et pakutavad lahendused rahuldavad tehnilisi ja funktsionaalseid nõudeid samaväärsel viisil.

Artikkel 37

Menetluslikud tagatised

1. Kontsessioonid antakse avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija kehtestatud lepingu sõlmimise tingimuste alusel vastavalt artiklile 41, eeldusel et täidetud on kõik järgmised tingimused:

- a) pakkumus vastab avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija sätestatud miinimumnõuetele;
- b) pakkuja vastab artikli 38 lõikes 1 osutatud kvalifitseerimise tingimustele ning
- c) pakkujat ei ole kontsessiooni andmise menetlusest kõrvaldatud vastavalt artikli 38 lõigetele 4–7 ning tema suhtes kohaldatakse artikli 38 lõiget 9.

Punktis a osutatud miinimumnõuded sisaldavad tingimusi ja omadusi (eelkõige tehnilisi, füüsilisi, funktsionaalseid ja õiguslikke), mida iga pakkumus peaks täitma või mis peaks igal pakkumusel olema.

2. Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija esitab:

- a) kontsessiooniteates kontsessiooni kirjelduse ja kvalifitseerimise tingimused;
- b) kontsessiooniteates, pakkumuse esitamise ettepanekus või muudes kontsessiooni alusdokumentides pakkumiste hindamise kriteeriumide kirjelduse ja vajaduse korral miinimumnõuded.

3. Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija võib piirata taotlejate või pakkujate arvu sobiva piirini, tingimusel et seda

tehaske läbipaistvalt ja objektiivsete kriteeriumide alusel. Osalema kutsutud taotlejate või pakkujate arv peab olema piisav, et tagada tõeline konkurents.

4. Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija teavitab kõiki osalejaid menetluse kavandatava korralduse kirjeldusest ja soovituslikust lõpetamistähtajast. Kõiki osalejaid teavitatakse mis tahes muudatustest ning juhul, kui muudatused hõlmavad kontsessiooniteates avaldatud elemente, teatatakse neist kõikele ettevõtjatele.

5. Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija kindlustab menetluse etappide asjakohase registreerimise, kasutades selleks enda äranägemisel sobivaid vahendeid, vastavalt artikli 28 lõikele 1.

6. Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija võib pidada taotlejate ja pakkujatega läbirääkimisi. Kontsessiooni eset, kontsessiooni andmise kriteeriume ja miinimumnõudeid läbirääkimiste käigus ei muudeta.

Artikkel 38

Taotlejate vahel valiku tegemine ja nende kvalitatiivne hindamine

1. Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija kontrollib taotlejate või pakkujate kutsealase ja tehnilise suutlikkusega ning finants- ja majandusliku olukorraga seotud kvalifitseerimise tingimusi, tuginedes taotlejate või pakkujate endi kinnitustele ja dokumentidele, millega taotlejatel või pakkujatel tuleb tõendada vastavust kontsessiooniteates esitatud nõudmistele, mis peavad olema mittediskrimineerivad ja proportsionaalsed kontsessiooni esemega. Kvalifitseerimise tingimused on seotud ja proportsionaalsed vajadusega tagada kontsessionääri suutlikkus kontsessiooni täita, võttes arvesse kontsessiooni eset ning eesmärki tagada tõeline konkurents.

2. Selleks et täita lõikes 1 sätestatud kvalifitseerimise tingimusi, võib ettevõtja vajaduse korral konkreetse kontsessiooni puhul tugineda teiste üksuste suutlikkusele, olenemata nende vaheliste suhete õiguslikust laadist. Kui ettevõtja soovib toetuda teiste üksuste suutlikkusele, tõendab ta avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijale, et talle on kogu kontsessiooni protsessi jooksul kättesaadavad vajalikud vahendid, näiteks esitades sellistelt üksustelt saadud vastava kinnituse. Seoses finantsseisundiga võib avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija nõuda, et ettevõtja ja kõnealused üksused vastutaksid ühiselt lepingu täitmise eest.

3. Samadel tingimustel võib artiklis 26 osutatud ettevõtjate rühm toetuda sama rühma teiste osaliste või teiste üksuste suutlikkusele.

4. Avaliku sektori hankija või artikli 7 lõike 1 punktis a osutatud võrgustiku sektori hankija kõrvaldab ettevõtja kontsessiooni andmise menetlusest, kui ta on kindlaks teinud, et kõnealuse ettevõtja suhtes on langetatud lõplik süüdimõistev kohtuotsus ühel järgmistest põhjustest:

- a) osalemine nõukogu raamotsuse 2008/841/JSK⁽¹⁾ artiklis 2 kindlaks määratud kuritegelikku ühendusse kuulumisega seotud süütegudes;
- b) Euroopa ühenduste ametnike või Euroopa Liidu liikmesriikide ametnikega seotud korruptsiooni vastu võitlemise konventsiooni⁽²⁾ artiklis 3 ning nõukogu raamotsuse 2003/568/JSK⁽³⁾ artikli 2 lõikes 1 määratletud korruptsioon ning avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija või ettevõtja siseriiklikus õiguses määratletud korruptsioon;
- c) pettus Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse konventsiooni⁽⁴⁾ artikli 1 tähenduses;
- d) terroriakti toimepanek või terroristliku tegevusega seotud õigusrikkumised, mis on määratletud nõukogu raamotsuse 2002/475/JSK⁽⁵⁾ artiklites 1 ja 3, või kõnealuse raamotsuse artiklis 4 osutatud õigusrikkumisele kihutamine, sellele kaasaaitamine ning selle katse;
- e) rahapesu või terrorismi rahastamine, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/60/EÜ⁽⁶⁾ artiklis 1;

⁽¹⁾ Nõukogu 24. oktoobri 2008. aasta raamotsus 2008/841/JSK organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse kohta (ELT L 300, 11.11.2008, lk 42).

⁽²⁾ EÜT C 195, 25.6.1997, lk 1.

⁽³⁾ Nõukogu 22. juuli 2003. aasta raamotsus 2003/568/JSK korruptsioonivastase võitluse kohta erasektoris (ELT L 192, 31.7.2003, lk 54).

⁽⁴⁾ EÜT C 316, 27.11.1995, lk 48.

⁽⁵⁾ Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus 2002/475/JSK terrorismivastase võitluse kohta (EÜT L 164, 22.6.2002, lk 3).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2005. aasta direktiiv 2005/60/EÜ rahandussüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise vältimise kohta (ELT L 309, 25.11.2005, lk 15).

- f) laste tööjõu kasutamine ja muud inimkaubanduse vormid, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/36/EL⁽⁷⁾ artiklis 2.

Kohustus kõrvaldada ettevõtja menetluses osalemisest kehtib ka juhul, kui lõpliku süüdimõistva kohtuotsusega süüdi mõistetud isik on selle ettevõtja haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liige või tal on volitused seda ettevõtjat esindada, tema nimel otsuseid teha või teda kontrollida.

Muu kui artikli 7 lõike 1 punktis a osutatud võrgustiku sektori hankija võib kõrvaldada ettevõtja kontsessiooni andmise menetlusest, kui ta on teadlik, et kõnealuse ettevõtja suhtes on langetatud lõplik süüdimõistev kohtuotsus mis tahes käesoleva lõike esimeses lõigus loetletud põhjusel.

5. Avaliku sektori hankija või artikli 7 lõike 1 punktis a osutatud võrgustiku sektori hankija kõrvaldab ettevõtja kontsessiooni andmise menetlusest, kui ta on teadlik, et ettevõtja on rikkunud maksude või sotsiaalkindlustusmaksete tasumise kohustusi ning kui seda on sedastatud õigus- või haldusotsusega, millel on lõplik ja siduv mõju selle ettevõtja asutamise riigi või avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija asukohaliikmesriigi õigusaktide kohaselt.

Samuti võib avaliku sektori hankija või artikli 7 lõike 1 punktis a osutatud võrgustiku sektori hankija kõrvaldada ettevõtja kontsessiooni andmise menetluses osalemisest või liikmesriigid võivad temalt nõuda ettevõtja kontsessiooni andmise menetluses osalemisest kõrvaldamist, kui avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija saab mis tahes asjakohasel viisil tõendada, et ettevõtja on rikkunud maksude või sotsiaalkindlustusmaksete tasumise kohustusi.

Käesolevat lõiget ei kohaldata juhul, kui ettevõtja on täitnud oma kohustused tasumisele kuuluvate maksude või sotsiaalkindlustusmaksete tasumisega või tasumisele kuuluvate maksude või sotsiaalkindlustusmaksete, sealhulgas vajaduse korral kogunenud intresside ja viiviste tasumise kohta siduva kokkuleppe sõlmimisega.

6. Liikmesriigid võivad erandkorras näha ette erandi lõigetes 4 ja 5 kehtestatud kohustusliku kõrvaldamise nõudest avaliku huvi, näiteks rahvatervise või keskkonnakaitsega seotud kaalukatel põhjustel.

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2011. aasta direktiiv 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset ja millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/629/JSK (ELT L 101, 15.4.2011, lk 1).

Samuti võivad liikmesriigid ette näha erandi lõikes 5 kehtestatud kohustusliku kõrvaldamise nõudest, kui kõrvaldamine oleks selgelt ebaproportsionaalne meede, näiteks juhul, kui makse või sotsiaalkindlustusmaksid on maksmata üksnes väikese summa ulatuses või kui ettevõtjale teatati täpne summa, mida tal maksude või sotsiaalkindlustusmaksete tasumise kohustuste rikkumise tõttu maksta tuleb, sellisel ajal, et tal ei olnud võimalik võtta lõike 5 kolmandas lõigus ette nähtud meetmeid enne osalemistaotluse esitamise tähtaja möödumist.

7. Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija võib kõrvaldada ettevõtja kontsessiooni andmise menetluses osalemisest või liikmesriik võib temalt nõuda ettevõtja kontsessiooni andmise menetluses osalemisest kõrvaldamist, kui täidetud on üks järgmistest tingimustest:

- a) ta saab mis tahes asjakohaste vahendite abil tõendada artikli 30 lõikes 3 osutatud kohaldatavate kohustuste mis tahes rikkumist;
- b) ettevõtja on pankrotis või tema suhtes on algatatud maksejõuetus- või likvideerimismenetlus, tema vara haldab likvideerija või kohus, ta on sõlminud kokkuleppe võlausaldajatega, tema äritegevus on peatatud või ta on siseriiklike õigusnormide alusel toimuva samalaadse menetluse tõttu analoogses olukorras; avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija võib siiski otsustada mitte kõrvaldada ühes eespool osutatud olukorras olevat ettevõtjat menetlusest või liikmesriik võib temalt nõuda mitte kõrvaldada seda ettevõtjat menetlusest, kui on kindlaks tehtud, et kõnealune ettevõtja on suuteline kontsessiooni täitma, võttes arvesse kohaldatavaid siseriiklike eeskirju ja äritegevuse jätkumiseks võetavaid meetmeid nimetatud olukordades;
- c) avaliku sektori hankija suudab mis tahes asjakohaste vahenditega tõendada, et ettevõtja on raskelt eksinud ametialaste käitumisreeglite vastu, mis muudab ta aususe küsitavaks;
- d) huvide konflikti artikli 35 teise lõigu tähenduses ei ole võimalik mis tahes muu, vähem sekkuva meetmega tõhusalt heastada;
- e) avaliku sektori hankijal on piisavalt usaldusväärseid andmeid, mille alusel järeldada, et ettevõtja on sõlminud kokkuleppeid teiste ettevõtjatega konkurentsi moonutamise eesmärgil;
- f) ettevõtja puhul on esinenud tõsiseid või püsivaid puudusi varasema kontsessiooni või avaliku sektori või võrgustiku

sektori hankijaga sõlmitud varasema lepingu kohase olulise nõude täitmisel, nagu on määratletud käesolevas direktiivis või direktiivis 2014/25/EL, mille tulemusel on kõnealune varasem leping tulnud ennetähtaegselt lõpetada, on makstud kahjutasu või on rakendatud muid sellega võrreldavaid sanktsioone;

- g) ettevõtja on menetluses osalemisest kõrvaldamise aluste puudumise või kvalifitseerimise tingimuste täitmise kontrollimiseks nõutavate andmete esitamisel esitanud valeandmeid, on jätnud sellise teabe esitamata või ei ole suuteline esitada selle teabe tõendamiseks nõutavaid dokumente;
- h) ettevõtja on tegutsenud eesmärgiga mõjutada lubamatul viisil avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija otsustusprotsessi, saada konfidentsiaalseid andmeid, mis võivad anda talle põhjendamatu eelise kontsessiooni andmise menetluses, või tahtlikult esitada eksitavat teavet, mis võib oluliselt mõjutada kõrvaldamise, väljavalimise või lepingu sõlmimise kohta tehtavaid otsuseid;
- i) direktiivis 2009/81/EÜ osutatud kaitse ja julgeoleku valdkonnas antavate kontsessioonide puhul on leitud ettevõtja, kelle kohta on teada (ka kaitstud andmeallikatele tuginedes), et tal ei ole usaldusväärset, mis on vajalik liikmesriigi julgeolekule avalduvate ohtude välistamiseks.

8. Avaliku sektori hankija või artikli 7 lõike 1 punktis a osutatud võrgustiku sektori hankija kõrvaldab igal hetkel menetluse käigus ettevõtja menetlusest, kui selgub, et asjaomane ettevõtja on enne menetlust või menetluse käigus toime pandud teost või tegematajätmisest tulenevalt ühes käesoleva artikli lõikes 4 ja lõike 5 esimeses lõigus osutatud olukordadest.

Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija võib igal ajal menetluse käigus ettevõtja menetlusest kõrvaldada või liikmesriigid võivad temalt nõuda ettevõtja menetlusest kõrvaldamist, kui selgub, et asjaomane ettevõtja on enne menetlust või menetluse käigus toime pandud teo või tegevusetuse tõttu ühes lõike 5 teises lõigus või lõikes 7 osutatud olukordadest.

9. Iga ettevõtja, kes on mõnes lõigetes 4 ja 7 osutatud olukorras, võib esitada tõendeid selle kohta, et tema võetud meetmed on piisavad tõendamaks tema usaldusväärset, olenevata vastava kõrvaldamise aluse olemasolust. Kui selliseid tõendeid peetakse piisavateks, siis asjaomast ettevõtjat menetlusest ei kõrvaldata.

Selleks peab ettevõtja tõendama, et on maksnud või võtnud kohustuse maksta hüvitist kuriteo või väärteoga põhjustatud mis tahes kahju eest, selgitanud põhjalikult asjaolusid, tehes uurimisorganitega aktiivset koostööd, ning võtnud konkreetseid tehnilisi ning organisatsiooni ja töötajatega seotud meetmeid, mis võimaldavad vältida edasisi kuritegusid või väärtegusid. Ettevõtja võetud meetmete hindamisel võetakse arvesse kuriteo või väärteo raskust ja konkreetseid asjaolusid. Kui meetmeid peetakse ebapiisavaks, saadetakse ettevõtjale sellise otsuse põhjendus.

Ettevõtjal, kes on lõpliku otsusega hanke- või kontsessiooni andmise menetluses osalemisest kõrvaldatud, ei ole õigust selle otsusega määratud kõrvaldamise perioodil kasutada käesolevas lõikes kirjeldatud võimalust nendes liikmesriikides, kus kõnealune otsus kehtib.

10. Liikmesriigid kehtestavad õigus- ja haldusnormidega käesoleva artikli rakendamise tingimused, võttes arvesse liidu õigust. Eelkõige määravad nad kindlaks kõrvaldamise perioodi maksimaalse pikkuse, kui ettevõtja ei ole võtnud lõikes 9 nimetatud meetmeid oma usaldusväärse tõendamiseks. Kui kõrvaldamise perioodi ei ole lõplikus otsuses kehtestatud, ei tohi see periood olla pikem kui viis aastat alates süüdimõistva kohtuotsuse tegemise kuupäevast lõikes 4 osutatud juhtumite puhul ning kolm aastat alates asjaomase sündmuse toimumise kuupäevast lõikes 7 osutatud juhtumite puhul.

Artikkel 39

Kontsessiooni taotluste ja pakkumuste laekumise tähtajad

1. Osalemistaotluste või pakkumuste laekumise tähtaegade määramisel võtavad avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijad eelkõige arvesse kontsessiooni keerukust ja pakkumuse või osalemistaotluse koostamiseks vajalikku aega, ilma et see piiraks käesolevas artiklis sätestatud miinimumtähtaegade kohaldamist.

2. Kui pakkumusi saab esitada üksnes pärast kohaga tutvumist või täiendavate dokumentide kontrollimist kohapeal, määratakse kontsessionitaotluste või pakkumuste laekumise tähtajad nii, et kõik asjaomased ettevõtjad oleksid teadlikud kogu osalemistaotluste või pakkumuste esitamiseks vajalikust teabest, ning igal juhul on tähtajad pikemad lõigetes 3 ja 4 sätestatud miinimumtähtaegadest.

3. Olenemata sellest, kas pakkumus esitatakse, on kontsessionitaotluste laekumise miinimumtähtaeg 30 päeva alates kontsessiooniteate saatmise kuupäevast.

4. Kui menetlus toimub järjestikuste etappidena, on esialgsete pakkumuste laekumise miinimumtähtaeg 22 päeva alates pakkumuse esitamise ettepaneku saatmise kuupäevast.

5. Pakkumuste laekumise tähtaega võib lühendada viie päeva võrra, kui avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija nõustub pakkumuste elektroonilise esitamisega artikli 29 kohaselt.

Artikkel 40

Taotlejate ja pakkujate teavitamine

1. Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijad teavitavad iga taotlejat ja pakkujat võimalikult kiiresti kontsessiooni andmisega seoses tehtud otsustest, sealhulgas eduka pakkuja nimest, põhjustest, miks tema osalemistaotlus või pakkumus tagasi lükati, ja põhjustest, miks otsustati mitte sõlmida lepingut, mille kohta on avaldatud kontsessiooniteade, või alustada uut menetlust.

Lisaks teavitab avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija asjaomase poole taotlusel võimalikult kiiresti ja igal juhul 15 päeva jooksul alates kirjaliku taotluse saamisest iga vastavaks tunnistanud pakkumuse esitanud pakkujat edukaks tunnistanud pakkumuse omadustest ja suhtelistest eelistest.

2. Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija võib otsustada jätta avaldamata teatavad lõikes 1 osutatud andmed seoses lepinguga, kui selliste andmete avaldamine takistaks õigusaktide rakendamist, oleks muul viisil vastuolus avaliku huviga või kahjustaks era- või avalik-õiguslike ettevõtjate õigustatud ärihuve või selliste ettevõtjate vahelist ausat konkurentsi.

Artikkel 41

Kontsessiooni andmise kriteeriumid

1. Kontsessioonid antakse objektiivsete kriteeriumide alusel, mis vastavad artiklis 3 sätestatud põhimõtetele ning tagavad pakkumuste hindamise tegeliku konkurentsi tingimustes, mis võimaldab teha avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija jaoks kindlaks kogu majandusliku kasu.

2. Kontsessiooni andmise kriteeriumid on seotud kontsessiooni esemega ning need ei anna avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijale piiramatut valikuvabadust. Need võivad hõlmata keskkonnakaitse, sotsiaalvaldkonna või innovatsiooniga seotud kriteeriume.

Kõnealuste kriteeriumidega kaasnevad nõuded, mis lubavad pakkujate esitatud teavet tegelikkuses kontrollida.

Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija kontrollib, kas pakkumused vastavad nõuetekohaselt kontsessiooni andmise kriteeriumidele.

3. Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija näitab kriteeriumid ära tähtsuse järjekorras.

Olenemata esimesest lõigust, võib avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija juhul, kui ta saab pakkumuse, milles esitatakse innovatiivne lahendus, millel on silmapaistvad funktsionaalsed omadused, mida hoolas avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija ei saanud ette näha, erandkorras muuta kontsessiooni andmise kriteeriumide tähtsuse järjekorda, et võtta arvesse seda innovatiivset lahendust. Sellisel juhul teavitab avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija kõiki pakkujaid muudetud tähtsuse järjekorrast ja väljastab uue pakkumuse esitamise ettepaneku, võttes arvesse artikli 39 lõikes 4 osutatud miinimumtähtaegu. Juhul kui kontsessiooni andmise kriteeriumid on kontsessiooniteate avaldamise ajal avaldatud, avaldab avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija uue kontsessiooniteate, võttes arvesse artikli 39 lõikes 3 osutatud miinimumtähtaegu.

Järjekorra muutmine ei tohi põhjustada diskrimineerimist.

III JAOTIS

KONTSESSIOONI TÄITMISE EESKIRJAD

Artikkel 42

Allhanked

1. Artikli 30 lõikes 3 osutatud kohustuste täitmine alltöövõtjate poolt tagatakse oma vastutusala ja pädevuse piirides tegutsevate pädevate riiklike asutuste asjakohaste meetmetega.

2. Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija võib kontsessiooni alusdokumentides paluda või liikmesriik nõuda, et pakkuja või taotleja märgiks oma pakkumuses ära kontsessiooni kõik osad, mis ta kavatseb lasta teha allhankena kolmandatel isikutel, ja kõik allhangete kavandatud täitjad. Käesoleva lõike kohaldamine ei piira põhikontsessioonäri vastutuse küsimust.

3. Ehitustööde kontsessioonilepingute puhul ja nende teenuste puhul, mida osutatakse rajatistel avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija järelevalve all, nõuab avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija pärast kontsessiooni andmist ja hiljemalt siis, kui algab kontsessiooni täitmine, et kontsessioonäär teataks talle selliste ehitustööde või teenustega seotud ja selleks hetkeks teada olevate alltöövõtjate nimed, kontaktandmed ja seaduslikud esindajad. Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija nõuab, et kontsessioonäär teataks talle selle teabe mis

tahes muutustest kontsessiooni kehtivusaja jooksul ning sama teabe ka mis tahes uute alltöövõtjate kohta, kes asjaomaste ehitustööde või teenustega järgnevalt seotud on.

Olenemata esimesest lõigust võivad liikmesriigid sätestada kohustuse, et nõutav teave edastatakse otse kontsessioonäri kohta.

Esimest ja teist lõiku ei kohaldata tarnijate suhtes.

Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija võib esimeses lõigus sätestatud kohustusi laiendada või liikmesriigid võivad nende laiendamist nõuda näiteks

a) nende teenuste kontsessioonidele, mis ei ole seotud rajatistel avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija järelevalve all osutatavate teenustega, või ehitustööde või teenuste kontsessioonidega seotud tarnijatele;

b) kontsessioonäri alltöövõtjate alltöövõtjatele või alltöövõtuahelas veelgi allapoole.

4. Artikli 30 lõikes 3 osutatud kohustuste rikkumise vältimiseks võib võtta asjakohaseid meetmeid, näiteks:

a) kui liikmesriigi siseriiklik õigus näeb ette alltöövõtjate ja kontsessioonäri solidaarvastutuse mehhanismi, peab asjaomane liikmesriik tagama asjakohaste eeskirjade kohaldamise vastavalt artikli 30 lõikes 3 sätestatud tingimustele;

b) avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija võib kontrollida, kas alltöövõtjate kõrvaldamine on põhjendatud vastavalt artikli 38 lõigetele 4–10. Sellistel juhtudel nõuab avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija, et ettevõtja asendaks alltöövõtjat, kelle puhul kontrollimine näitas kohustuslike kõrvaldamise aluste olemasolu. Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija võib nõuda või liikmesriik võib teda kohustada nõudma, et ettevõtja asendaks alltöövõtjat, kelle puhul kontrollimine näitas mittekohustuslike kõrvaldamise aluste olemasolu.

5. Liikmesriigid võivad oma siseriiklikes õigusaktides näha ette rangemad vastutust käsitlevad eeskirjad.

6. Liikmesriigid, kes on otsustanud näha lõigete 1 ja 3 kohased meetmed ette õigus- või haldusnormidega ning liidu õigust arvestades, täpsustavad nende meetmete rakendamise tingimused. Seejuures võivad liikmesriigid piirata nende meetmete kohaldatavust, näiteks teatavatele lepinguliikidele, avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijate või ettevõtjate kategooriatele või teatavatele summadele.

Artikkel 43

Lepingute muutmine nende kehtivusajal

1. Kontsessioone võib ilma käesoleva direktiivi kohaselt kontsessiooni andmise uut menetlust korraldamata muuta järgmistel juhtudel:

- a) kui muudatused, sõltumata nende rahalisest väärtusest, olid esialgsetes kontsessiooni alusdokumentides ette nähtud selgete, täpsete ja ühemõtteliste läbivaatamisklauslitega, mis võivad hõlmata maksumuse läbivaatamise klausleid või võimalusi. Sellistes klauslites märgitakse võimalike muudatuste või alternatiivsete lahenduste ulatus ja olemus ning ka tingimused, mille korral neid võib kasutada. Nendega ei nähta ette muudatusi või alternatiivseid lahendusi, millega muudetakse kontsessiooni üldist olemust;
- b) kui algne kontsessionäär teeb täiendavaid ehitustöid või osutab täiendavaid teenuseid, mis on muutunud vajalikuks ning mida esialgne kontsessioon ei sisaldanud, juhul kui kontsessionääri vahetamine
  - i) ei ole majanduslikel või tehnilistel põhjustel võimalik, kuna need ei ole omavahel vahetatavad või koostoimivad olemasolevate seadmete, teenuste või rajatistega, mis tarniti või osutati esialgse kontsessiooni raames, ning
  - ii) põhjustaks avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijale olulist ebamugavust või topeltkulusid.

Avaliku sektori hankija antud kontsessioonide puhul, mis on ette nähtud muudeks kui II lisas osutatud tegevusaladeks, ei või maksumuse suurendamine siiski ületada 50 % esialgse kontsessiooni maksumusest. Mitme järjestikuse muudatuse korral kohaldatakse seda piirangut iga muudatuse maksumuse suhtes. Selliseid järjestikusi muudatusi ei tohi teha selleks, et hoiduda kõrvale käesoleva direktiivi sätetest;

c) kui on kõik täidetud järgmised tingimused:

- i) muudatused tulenevad olukorrast, mida hoolas avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija ei saanud ette näha;

ii) muudatusega ei muudeta kontsessiooni üldist olemust;

iii) avaliku sektori hankija antud kontsessioonide puhul, mis on ette nähtud muudeks kui II lisas osutatud tegevusaladeks, ei ületa maksumuse suurendamine 50 % esialgse kontsessiooni maksumusest. Mitme järjestikuse muudatuse korral kohaldatakse seda piirangut iga muudatuse maksumuse suhtes. Selliseid järjestikusi muudatusi ei tohi teha selleks, et hoiduda kõrvale käesoleva direktiivi sätetest;

d) kui uus kontsessionäär asendab seda kontsessionääri, kellele avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija algselt kontsessiooni andis, ühel järgmisel põhjusel:

i) ühemõtteline läbivaatamisklausel või -võimalus kooskõlas punktiga a;

ii) algse kontsessionääri täielik või osaline asendamine, tulevalt ettevõtte restruktureerimisest, sealhulgas ülevõtmi- sest, ühinemisest, omandamisest või maksejõuetuks muutumisest, teise algseid kvalitatiivseid kvalifitseerimise tingimusi täitva ettevõtjaga, kui sellega ei kaasne muid olulisi lepingu muudatusi ning selle eesmärk ei ole käesoleva direktiivi kohaldamisest kõrvale hoida, või

iii) avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija täidab ise põhikontsessionääri kohustusi alltöövõtjate ees, kui see võimalus on siseriiklikus õiguses ette nähtud;

e) kui muudatused ei ole sõltumata oma väärtusest lõike 4 tähenduses olulised.

Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija, kes on kontsessiooni muutnud käesoleva lõike punktides b ja c sätestatud juhtudel, kannab hoolt *Euroopa Liidu Teatajas* sellekohase teate avaldamise eest. Kõnealune teade sisaldab XI lisas esitatud teavet ja see avaldatakse kooskõlas artikliga 33.

2. Lisaks ja ilma et oleks vaja kontrollida, kas lõike 4 punktides a–d sätestatud tingimused on täidetud, võib kontsessioone ilma käesoleva direktiivi kohaselt uut kontsessiooni andmise menetlust korraldamata muuta, kui muudatuse väärtus on väiksem mõlemast järgmisest väärtusest:

- i) artiklis 8 sätestatud piirmäär ning

ii) 10 % algse kontsessiooni maksumusest.

Muudatusega ei või siiski muuta kontsessiooni üldist olemust. Kui tehakse mitu järjestikust muudatust, hinnatakse kõnealust maksumust järjestikuste muudatuste kumulatiivse netomaksumuse alusel.

3. Lõikes 2 ning lõike 1 punktides b ja c osutatud maksumuse arvutamisel on kontrollväärtuseks ajakohastatud maksumus, kui kontsessioon sisaldab indekseerimisklauslit. Juhul kui kontsessioon ei sisalda indekseerimisklauslit, võetakse ajakohastatud maksumuse arvutamisel arvesse avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija liikmesriigi keskmist inflatsiooni.

4. Kontsessiooni muudatust selle kehtivusajal käsitatakse lõike 1 punkti e kohaselt olulisena, kui sellega muutub kontsessioon oluliselt võrreldes algselt sõlmitud lepinguga. Ilma et see piiraks lõigete 1 ja 2 kohaldamist, käsitatakse muudatust igal juhul olulisena, kui on täidetud üks või mitu järgmistest tingimustest:

- a) muudatusega lisatakse tingimusi, mis oleksid võimaldanud osaleda ka muudel kui algselt välja valitud taotlejatel või aktsepteerida muid kui algselt aktsepteeritud pakkumisi või oleksid kontsessiooni andmise menetlusse kaasanud täiendavaid osalejaid, kui neid tingimusi oleks kasutatud algses kontsessiooni andmise menetluses;
- b) muudatusega muudetakse kontsessiooni majanduslikku tasakaalu kontsessionääri jaoks soodsamaks viisil, mida ei olnud algses kontsessioonis ette nähtud;
- c) muudatusega laiendatakse kontsessiooni reguleerimisala märkimisväärselt;
- d) kui uus kontsessionäär asendab seda kontsessionääri, kellele avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija algselt kontsessiooni andis, muudel kui lõike 1 punktis d ette nähtud põhjustel.

5. Käesoleva direktiivi kohaselt uue kontsessiooni andmise menetlus on nõutav kontsessiooni kehtivusajal selle sätetesse muude kui lõigetes 1 ja 2 ette nähtud muudatuste tegemisel.

Artikkel 44

Kontsessiooni lõpetamine

Liikmesriigid tagavad, et avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijatel on võimalik kehtiva siseriikliku õigusega ette nähtud

tingimuste kohaselt lõpetada kontsessioon selle kehtivusaja jooksul, kui on täidetud üks või rohkem järgmistest tingimustest:

- a) kontsessiooni on tehtud muudatus, mis oleks nõudnud uue artikli 43 kohase kontsessiooni andmise menetluse korraldamist;
- b) kontsessionäär oli kontsessiooni sõlmimise ajal ühes artikli 38 lõikes 4 osutatud olukordadest ning oleks seetõttu tulnud kontsessiooni andmise menetlusest kõrvale jätta;
- c) Euroopa Liidu Kohus leiab ELi toimimise lepingu artikli 258 kohase menetluse käigus, et liikmesriik on jätnud aluslepingute kohased kohustused täitmata, kuna kõnealuse liikmesriigi avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija on andnud kõnealuse kontsessiooni, jättes aluslepingutest ja käesolevast direktiivist tulenevad kohustused täitmata.

Artikkel 45

Seire ja aruandlus

1. Korrektse ja tõhusa rakendamise tagamise eesmärgil tagavad liikmesriigid, et vähemalt käesolevas artiklis ette nähtud ülesandeid täidab üks või mitu asutust või struktuuri. Liikmesriigid teatavad komisjonile kõigist nende ülesannete täitmise õigust omavatest asutustest või struktuuridest.

2. Liikmesriigid tagavad, et kontsessioonilepingute sõlmimise eeskirjade kohaldamist seiratakse. Kui seireasutused või -struktuurid teevad kindlaks konkreetse õigusrikkumise, nagu kelmuse või pettuse, korruptsiooni esinemise, huvide konflikti või muu tõsise rikkumise või süsteemse probleemi, on neil õigus edastada teave kõnealuse õigusrikkumise või probleemi kohta liikmesriigi riigikontrollile, kohtule või muule asjaomasele asutusele või struktuurile, nagu ombudsman, liikmesriigi parlamendile või mõnele selle komisjonile.

3. Lõike 2 kohase seire tulemused tehakse sobivate teavitusvahendite abil üldsusele kättesaadavaks.

Komisjon võib kõige sagedamini iga kolme aasta järel nõuda, et liikmesriigid esitaksid talle seirearuande, mis sisaldab ülevaadet kõige sagedasematest kontsessioonilepingute sõlmimise eeskirjade ebaõige kohaldamise põhjustest, sealhulgas võimalikest struktuursetest või korduvatest probleemidest eeskirjade kohaldamisel, sealhulgas kelmuste või muu ebaseadusliku tegevuse võimalikest juhtudest.

4. Liikmesriigid tagavad, et kontsessioonilepingute sõlmimist käsitlevate liidu õigusaktide tõlgendamise ja kohaldamise alane teave ja juhised on tasuta kättesaadavad, et aidata avaliku sektori ja võrgustiku sektori hankijatel ning ettevõtjatel liidu eeskirju nõuetekohaselt kohaldada.

IV JAOTIS

DIREKTIIVIDE 89/665/EMÜ JA 92/13/EMÜ MUUTMINE

Artikkel 46

Direktiivi 89/665/EMÜ muutmine

Direktiivi 89/665/EMÜ muudetakse järgmiselt.

1) Artiklis 1 asendatakse lõige 1 järgmisega:

„1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/24/EL (*) osutatud lepingute suhtes, välja arvatud juhul, kui sellistele lepingutele kehtib erand vastavalt kõnealuse direktiivi artiklitele 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 17 ja 37.

Seda direktiivi kohaldatakse ka avaliku sektori hankija antud kontsessioonide suhtes, millele on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/23/EL, (**) välja arvatud juhul, kui selliste kontsessioonide suhtes kehtib erand vastavalt kõnealuse direktiivi artiklitele 10, 11, 12, 17 ja 25.

Lepingud käesoleva direktiivi mõistes hõlmavad riigihankelepinguid, raamlepinguid, ehitustööde ja teenuste kontsessioone ja dünaamilisi hankesüsteeme.

Liikmesriigid võtavad seoses direktiivi 2014/24/EL või direktiivi 2014/23/EL kohaldamisalasse jäävate lepingutega vajalikud meetmed tagamaks, et avaliku sektori hankijate tehtud otsuseid saaks läbi vaadata tõhusalt ja eelkõige võimalikult kiiresti kooskõlas selle direktiivi artiklitega 2–2f, kui põhjenduseks on kõnealuste otsuste vastuolu riigihankeid reguleeriva liidu õigusega või seda õigust üle võtvate siseriiklike eeskirjadega.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65).

(**) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/23/EL kontsessioonilepingute sõlmimise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 1).”

2) Artikli 2a lõiget 2 muudetakse järgmiselt:

a) esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Direktiivi 2014/24/EL või direktiivi 2014/23/EL kohase lepingu sõlmimisotsuse ja lepingu tegeliku sõlmimise vahele peab jääma vähemalt kümme kalendripäeva alates sellele päevale järgnevast päevast, kui lepingu sõlmimise otsus edastati asjaomastele pakkujatele ja taotlejatele faksi teel või elektrooniliselt, või kui kasutati muid sidevahendeid, vähemalt 15 kalendripäeva alates sellele päevale järgnevast päevast, kui lepingu sõlmimise otsus edastati asjaomastele pakkujatele ja taotlejatele, või vähemalt kümme kalendripäeva alates lepingu sõlmimisotsuse saamisele järgnevast päevast.”;

b) neljanda lõigu esimene taane asendatakse järgmisega:

„— asjakohaste põhjenduste kokkuvõte, nagu sätestatud direktiivi 2014/24/EL artikli 55 lõikes 2, kui kõnealuse direktiivi artikli 55 lõikest 3 ei tulene teisiti, või nagu sätestatud direktiivi 2014/23/EL artikli 40 lõikes 1, kui kõnealuse direktiivi artikli 40 lõikest 2 ei tulene teisiti, ning.”

3) Artiklit 2b muudetakse järgmiselt:

a) esimeses lõigus:

i) punkt a asendatakse järgmisega:

„a) kui direktiiviga 2014/24/EL või, kui see on asjakohane, direktiiviga 2014/23/EL ei nõuta lepinguteate eelnevat avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*;”;

ii) punkt c asendatakse järgmisega:

„c) kui leping põhineb raamlepingul, nagu on sätestatud direktiivi 2014/24/EL artiklis 33, või kui konkreetne leping põhineb dünaamilisel ostusüsteemil, nagu on sätestatud kõnealuse direktiivi artiklis 34.”;

b) teises lõigus asendatakse esimene ja teine taane järgmisega:

„— on rikutud direktiivi 2014/24/EL artikli 33 lõike 4 punkti c või artikli 34 lõiget 6 ja

- lepingu eeldatav maksumus on võrdne direktiivi 2014/24/EL artiklis 4 sätestatud piirmääradega või ületab neid.”
- 4) Artiklis 2c asendatakse sõnad „direktiivi 2004/18/EÜ” sõnadega „direktiivi 2014/24/EL või direktiivi 2014/23/EL”.
- 5) Artiklit 2d muudetakse järgmiselt:
- a) lõikes 1:
- i) punkt a asendatakse järgmisega:
- „a) kui tellija on sõlminud lepingu ilma hanketeate eelneva avaldamiseta *Euroopa Liidu Teatajas* ja lepinguteate avaldamata jätmine ei olnud direktiivi 2014/24/EL või direktiivi 2014/23/EL kohaselt lubatud;”
- ii) punktis b asendatakse sõnad „direktiivi 2004/18/EÜ” sõnadega „direktiivi 2014/24/EL või direktiivi 2014/23/EL”;
- b) lõike 4 esimene taane asendatakse järgmisega:
- „— tellija leiab, et lepingu sõlmimine ilma lepinguteate eelneva avaldamiseta *Euroopa Liidu Teatajas* on direktiivi 2014/24/EL või direktiivi 2014/23/EL kohaselt lubatud;”
- c) lõikes 5 asendatakse esimene taane järgmisega:
- „— tellija leiab, et lepingu sõlmimine on kooskõlas direktiivi 2014/24/EL artikli 33 lõike 4 punktiga c või artikli 34 lõikega 6;”
- 6) Artikli 2f lõike 1 punkt a asendatakse järgmisega:
- „a) enne 30 kalendripäeva möödumist alates sellele päevale järgnevast päevast, mil
- tellija avaldas direktiivi 2014/24/EL artiklite 50 ja 51 või direktiivi 2014/23/EL artiklite 31 ja 32 kohase lepingu sõlmimise teate, eeldusel et nimetatud teates on esitatud põhjendus selle kohta, miks tellija otsustas sõlmida lepingu ilma eelneva lepinguteate avaldamiseta *Euroopa Liidu Teatajas*, või
- tellija teavitas pakkujaid ja taotlejaid lepingu sõlmimisest, tingimusel et nimetatud teave sisaldab direktiivi 2014/24/EL artikli 55 lõikes 2 sätestatud asjakohaste põhjenduste kokkuvõtet, kui kõnealuse direktiivi artikli 55 lõike 3 või direktiivi 2014/23/EL artikli 40 lõike 1 teisest lõigust ei tulene teisiti, kohaldades kõnealuse direktiivi artikli 40 lõiget 2. Käesolevat võimalust kohaldatakse ka käesoleva direktiivi artikli 2b esimese lõigu punktis c osutatud juhtudel;”.
- 7) Artikli 3 lõige 1 asendatakse järgmisega:
- „1. Komisjon võib alustada lõigetega 2–5 ette nähtud menetlust juhul, kui ta tuvastab enne lepingu sõlmimist, et direktiivi 2014/24/EL või direktiivi 2014/23/EL kohaldamisalasse jääva hankemenetluse käigus on tõsiselt rikutud riigihankeid käsitlevaid liidu õigust.”
- Artikkel 47*
- Direktiivi 92/13/EMÜ muutmine**
- Direktiivi 92/13/EMÜ muudetakse järgmiselt.
- 1) Artikli 1 lõige 1 asendatakse järgmisega:
- „1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/25/EL (*) osutatud lepingute suhtes, välja arvatud juhul, kui selliste lepingute kohta kehtib erand vastavalt kõnealuse direktiivi artiklitele 18–24, 27–30, artiklile 34 või 55.
- Lepingud käesoleva direktiivi mõistes hõlmavad riigihankelepinguid, raamlepinguid, ehitustööde ja teenuste kontsessioone ja dunaamilisi ostusüsteeme.

Käesolevat direktiivi kohaldatakse ka tellija sõlmitud kontsessioonide suhtes, millele on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/23/EL, (**) välja arvatud juhul, kui selliste lepingute suhtes kehtib erand vastavalt kõnealuse direktiivi artiklitele 10, 12, 13, 14, 16, 17 ja 25.

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et seoses direktiivi 2014/25/EL või direktiivi 2014/23/EL kohaldamisalasse jäävate lepingutega võib tellijate tehtud otsuseid läbi vaadata tõhusalt ja eelkõige võimalikult kiiresti kooskõlas käesoleva direktiivi artiklitega 2–2f, kui põhjenduseks on kõnealuste otsuste vastuolu riigihankeid reguleeriva liidu õigusega või seda õigust üle võtvate siseriiklike eeskirjadega.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/25/EL, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihankeid (ELT L 94, 28.3.2014, lk 243).

(**) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/23/EL kontsessioonilepingute sõlmimise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 1)."

2) Artikli 2a lõiget 2 muudetakse järgmiselt:

a) esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Direktiivi 2014/25/EL või direktiivi 2014/23/EL kohase lepingu sõlmimise otsuse ja lepingu tegeliku sõlmimise vahele peab jääma vähemalt kümme kalendripäeva alates sellele päevale järgnevast päevast, kui lepingu sõlmimise otsus edastati asjaomastele pakkujatele ja taotlejatele faksi teel või elektrooniliselt, või kui kasutati muid sidevahendeid, vähemalt 15 kalendripäeva alates sellele päevale järgnevast päevast, kui lepingu sõlmimise otsus edastati asjaomastele pakkujatele ja taotlejatele, või vähemalt kümme kalendripäeva alates lepingu sõlmimise otsuse saamisele järgnevast päevast.”;

b) neljanda lõigu esimene taane asendatakse järgmisega:

„— asjakohaste põhjenduste kokkuvõtte vastavalt direktiivi 2014/25/EL artikli 75 lõikele 2, kui kõnealuse direktiivi artikli 75 lõikest 3 ei tulene teisiti, või direktiivi 2014/23/EL artikli 40 lõikele 1, kui kõnealuse direktiivi artikli 40 lõikest 2 ei tulene teisiti, ning”.

3) Artiklit 2b muudetakse järgmiselt:

a) esimeses lõigus:

i) punkt a asendatakse järgmisega:

„a) kui direktiiviga 2014/25/EL või, kui see on asjakohane, direktiiviga 2014/23/EL ei nõuta lepinguteate eelnevat avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.”;

ii) punkt c asendatakse järgmisega:

„c) kui leping põhineb dünaamilisel ostusüsteemil, nagu on sätestatud direktiivi 2014/25/EL artiklis 52.”;

b) teises lõigus asendatakse esimene ja teine taane järgmisega:

„— on rikutud direktiivi 2014/25/EL artikli 52 lõiget 6 ja

— lepingu eeldatav maksumus on võrdne direktiivi 2014/25/EL artiklis 15 sätestatud piirmääraga või ületab neid.”

4) Artiklis 2c asendatakse sõnad „direktiivi 2004/17/EÜ” sõnadega „direktiivi 2014/25/EL või direktiivi 2014/23/EL”.

5) Artiklit 2d muudetakse järgmiselt:

a) lõikes 1:

i) punkt a asendatakse järgmisega:

„a) kui tellija on sõlminud lepingu ilma teate eelneva avaldamiseta *Euroopa Liidu Teatajas* ja teate avaldamata jätmise ei olnud direktiivi 2014/25/EL või direktiivi 2014/23/EL kohaselt lubatud”;

ii) punktis b asendatakse sõnad „direktiivi 2004/17/EÜ” sõnadega „direktiivi 2014/25/EL või direktiivi 2014/23/EL”;

b) lõike 4 esimene taane asendatakse järgmisega:

„— tellija leiab, et lepingu sõlmimine ilma teate eelneva avaldamiseta *Euroopa Liidu Teatajas* on direktiivi 2014/25/EL või direktiivi 2014/23/EL kohaselt lubatud”;

c) lõike 5 esimene taane asendatakse järgmisega:

„— tellija leiab, et lepingu sõlmimine on kooskõlas direktiivi 2014/25/EL artikli 52 lõikega 6;”.

6) Artikli 2f lõike 1 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) enne vähemalt 30 kalendripäeva möödumist alates sellele päevale järgnevast päevast, mil

— tellija avaldas direktiivi 2014/25/EL artiklite 70 ja 71 või direktiivi 2014/23/EL artiklite 31 ja 32 kohase lepingu sõlmimise teate, eeldusel et nimetatud teates on esitatud põhjendus selle kohta, miks tellija otsustas sõlmida lepingu ilma eelneva teate avaldamiseta *Euroopa Liidu Teatajas*, või

— tellija teavitas asjaomaseid pakkujaid ja taotlejaid lepingu sõlmimisest, tingimusel et see teave sisaldab direktiivi 2014/25/EL artikli 75 lõikes 2 sätestatud asjakohaste põhjenduste kokkuvõtet, kui kõnealuse direktiivi artikli 75 lõikest 3 ei tulene teisiti, või direktiivi 2014/23/EL artikli 40 lõike 1 teises lõigus sätestatud asjakohaste põhjenduste kokkuvõtet, kui kõnealuse direktiivi artikli 40 lõikest 2 ei tulene teisiti. Käesolevat võimalust kohaldatakse ka käesoleva direktiivi artikli 2b esimese lõigu punktis c osutatud juhtudel;”.

7. Artikli 8 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Komisjon võib alustada lõigetega 2–5 ette nähtud menetlust juhul, kui ta enne lepingu sõlmimist leiab, et direktiivi 2014/25/EL või direktiivi 2014/23/EL kohaldamisalasse jääva hankemenetluse käigus on tõsiselt rikutud riigihankeid käsitlevaid liidu õigusakte, või seoses direktiivi 2014/25/EL artikli 26 lõike 1 punktiga a nende tellijate puhul, kelle suhtes nimetatud sätet kohaldatakse.”

V JAOTIS

DELEGEERITUD VOLITUSED, RAKENDUSVOLITUSED JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 48

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 7 lõikes 3, artikli 9 lõikes 4, artikli 27 lõikes 2 ja artikli 30 lõikes 4 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates 17. aprillist 2014.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 7 lõikes 3, artikli 9 lõikes 4, artikli 27 lõikes 2 ja artikli 30 lõikes 4 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle korraga teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Artikli 7 lõike 3, artikli 9 lõike 4, artikli 27 lõike 2 ja artikli 30 lõike 4 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 49

Kiirmenetlus

1. Käesoleva artikli kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktid jõustuvad viivitamata ja neid kohaldatakse seni, kuni nende suhtes ei esitata lõike 2 kohaselt vastuväidet. Delegeeritud õigusakti teatavakstegemisel Euroopa Parlamendile ja nõukogule põhjendatakse kiirmenetluse kasutamist.

2. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad delegeeritud õigusakti suhtes esitada vastuväite kooskõlas artikli 48 lõikes 5 osutatud menetlusega. Sellisel juhul tunnistab komisjon õigusakti viivitamata kehtetuks pärast seda, kui Euroopa Parlament või nõukogu teatab oma otsusest esitada vastuväide.

Artikkel 50

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab riiklike ehitustöölepingute nõuandekomitee, mis on loodud nõukogu otsusega 71/306/EMÜ⁽¹⁾. Nimeetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

⁽¹⁾ Nõukogu 26. juuli 1971. aasta otsus 71/306/EMÜ riiklike ehitustöölepingute nõuandekomitee loomise kohta (EÜT L 185, 16.8.1971, lk 15).

2. Käesolevale artiklile viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

Artikkel 51

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 18. aprilliks 2016. Nad edastavad nimetatud normide teksti komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende vastu võetud põhiliste siseriiklike normide teksti.

Artikkel 52

Üleminekusätted

Viiteid direktiivi 2004/17/EÜ artikli 1 lõike 3 punktidele a ja b ning direktiivi 2004/18/EÜ III jaotise artikli 1 lõigetele 3 ja 4 tõlgendatakse viidetena käesolevale direktiivile.

Artikkel 53

Seire ja aruandlus

Komisjon hindab artiklis 8 sätestatud piirmäärade kohaldamisest tulenevat mõju siseturule, eelkõige selliseid tegureid nagu piiriülene lepingute sõlmimine ja tehingute maksumus, ning esitab selle kohta Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande hiljemalt 18. aprilliks 2019. GPA raames peetavatel läbirääkimistel vaadatakse läbi piirmäärade asjakohasus, võttes arvesse inflatsiooni mõju ja tehingute kulu. Kui see on võimalik ja asjakohane, kaalub komisjon ettepaneku tegemist suurendada järgmises läbirääkimistevoorus GPA alusel kohaldatavaid piirmäärasid.

GPA alusel kohaldatavate piirmäärade muutmise korral järgneb aruandele vajaduse korral seadusandlik ettepanek, millega muudetakse käesolevas direktiivis sätestatud piirmäärasid.

Komisjon hindab samuti artiklis 12 sätestatud erandite majanduslikku mõju siseturule, võttes arvesse veemajandussektori eristruktuure, ning esitab selle kohta aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule 18. aprilliks 2019.

Komisjon uurib käesoleva direktiivi toimumist ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule 18. aprilliks 2021 ja seejärel iga viie aasta tagant liikmesriikide poolt artikli 45 lõike 3 kohaselt edastatud teabe põhjal aruande.

Komisjon avalikustab neljanda lõike kohaselt tehtud läbivaatamise tulemused.

Artikkel 54

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolevat direktiivi ei kohaldata selliste kontsessioonide andmise suhtes, mille pakkumine kuulutati välja või mis anti enne 17. aprilli 2014.

Artikkel 55

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 26. veebruar 2014

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
D. KOURKOULAS

I LISA

ARTIKLI 5 PUNKTIS 7 OSUTATUD TEGEVUSALADE LOETELU ⁽¹⁾

NACE Rev. 1 ⁽¹⁾					CPV kood
F jagu			EHITUS		
Jaotis	Rühm	Klass	Valdkond	Märkused	
45			Ehitus	Käesolev jaotis hõlmab — uute hoonete ehitamist ja seonduvaid töid, ennistamist ja remonttöid.	45000000
	45,1		Ehitusplatside ettevalmistus		45100000
		45,11	Hoonete lammutamine ja lõhkumine; pinnasetööd	Käesolevasse klassi kuulub: — hoonete ja muude rajatiste lammutamine; — ehitusplatside puhastamine; — pinnasetööd: kaevetööd, tagasitäide, ehitusplatsi tasandamine ja profileerimine, kraavide kaevamine, kivide eemaldamine, lõhkamine jne; — ehitusplatsi ettevalmistamine kaevetöödeks; — kattekihi eemaldamine ja muud mineraalidega seotud ettevalmistustööd. Käesolevasse klassi kuulub veel: — ehitusplatsi kuivendamine; — põllumajandusmaa või metsa all oleva maa kuivendamine.	45110000
		45,12	Katsepuurimine ja läbindamine	Käesolevasse klassi kuulub: — katsepuurimine, katseläbindamine ja südamikpuurimine ehituslikel, geofüüsikalistel, geoloogilistel või muudel sellistel eesmärkidel. Käesolevasse klassi ei kuulu: — nafta- ja gaasipuuraukude puurimine, vt 11.20; — veekaevude puurimine, vt 45.25; — šahtide süvistamine, vt 45.25; — nafta- ja gaasiväljade uuring, geofüüsikaline, geoloogiline ja seismiline möödistamine, vt 74.20.	45120000
	45,2		Hoonete või nende osade ehitamine; insener-tehnilised rajatised		45200000

⁽¹⁾ Juhul kui CPV ja NACE tõlgendamisel on erinevusi, kohaldatakse CPV nomenklatuuri.

NACE Rev. 1 (1)					CPV kood
F jagu			EHITUS		
Jaotis	Rühm	Klass	Valdkond	Märkused	
		45,21	Hoonete üldehitus ja inseneritehnilised tööd	<p>Käesolevasse klassi kuulub:</p> <ul style="list-style-type: none"> — iga tüüpi hoonete ehitamine; inseneritehniliste rajatiste ehitamine; — sillad, kaasa arvatud tõstetud maanteed sillad, viaduktid, tunnelid ja metrood; — magistraalorustikud, magistraalside- ja elektriülekanaliidid; — linnatorustikud, linna side- ja elektriliinid; — abitööd linnades; — monteeritavate konstruktsioonide montaaž ja püstitamine objektidel. <p>Käesolevasse klassi ei kuulu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — nafta ja gaasi tootmisega kaasnevad tegevused, vt 11.20; — monteeritavate ehitiste püstitamine omavalmistatud osadest, mis pole betoonist, vt jaotised 20, 26 ja 28; — staadionite, ujumisbasseinide, võimlate, tenniseväljakute ja muude spordirajatiste, välja arvatud vastavate hoonete ehitamine, vt 45.23; — hoonete seadmestik, vt 45.3; — hoonete viimistlus, vt 45.4; — arhitektuurilised ja inseneritehnilised tegevused, vt 74.20; — ehitustööde projektijuhtimine, vt 74.20. 	<p>45210000</p> <p>välja arvatud:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 45213316 45220000 45231000 45232000
		45,22	Katusekatete ja -sõrestike ehitamine	<p>Käesolevasse klassi kuulub:</p> <ul style="list-style-type: none"> — katuste tegemine; — katusekatete paigaldamine; — katuste hüdroisolatsioonitööd. 	45261000
		45,23	Maanteed, teede, lennuväljade ja spordirajatiste ehitamine	<p>Käesolevasse klassi kuulub:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kiirteede, tänavate, maanteed ning teiste sõidukitele ja jalakäijatele mõeldud teede ehitamine; — raudteede ehitamine; — lennuväljaradade ehitamine; — staadionite, ujumisbasseinide, võimlate, tenniseväljakute ja muude spordirajatiste, välja arvatud vastavate hoonete ehitamine; 	<p>45212212 ja DA03</p> <p>45230000</p> <p>välja arvatud:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 45231000 – 45232000 – 45234115

NACE Rev. 1 (1)					CPV kood
F jagu			EHITUS		
Jaotis	Rühm	Klass	Valdkond	Märkused	
				<ul style="list-style-type: none"> — tee- ja autoparklate katetele märgistuse tegemine. Käesolevasse klassi ei kuulu: <ul style="list-style-type: none"> — eelnev pinnase teisaldamine, vt 45.11. 	
		45,24	Vesiehitiste ehitamine	Käesolevasse klassi kuuluvad: <ul style="list-style-type: none"> — järgmised ehitustööd: veeteede, mere-, jõe- ja huvisadamate (marinade), lüüside jms ehitamine; — paisude ja tammide rajamine; — süvendustööd; — veealused tööd. 	45240000
		45,25	Teised eritööd hõlmavad ehitustööd	Käesolevasse klassi kuulub: <ul style="list-style-type: none"> — eri tüüpi hoonete ja rajatiste ehitamisel ette tulevad eritööd, mis nõuavad erioskusi või -vahendeid; — vundamentide rajamine, kaasa arvatud vaiade rammimine; — veekaevude puurimine ja ehitamine, šahtide süvistamine; — tööstuslike teraselementide paigaldamine; — terase painutamine; — müüriladumine; — tellingute ja töötasapindade paigaldamine ja lahtivõtmine koos rentimisega; — korstnate ja tööstuslike ahjude ehitamine. Käesolevasse klassi ei kuulu: <ul style="list-style-type: none"> — tellingute rentimine ilma paigalduse ja lahtivõtmiseta, vt 71.32. 	45250000 45262000
	45,3		Hoonete seadmestik		45300000
		45,31	Elektrijuhtmistiku ja furnituuri paigaldamine	Käesolevasse klassi kuulub: <ul style="list-style-type: none"> — järgmiste süsteemide ja seadmete paigaldamine hoonetesse ja teistesse rajatistesse: — elektrijuhtmistik ja furnituur; — telekommunikatsioonisüsteemid; — elektriküttesüsteemid; — eraantennid; 	45213316 45310000 välja arvatud: – 45316000

NACE Rev. 1 (1)					CPV kood
F jagu			EHITUS		
Jaotis	Rühm	Klass	Valdkond	Märkused	
				<ul style="list-style-type: none"> — tulekahjualarmid; — turvahäiresüsteemid; — liftid ja eskalaatorid; — piksevardad jms. 	
		45,32	Isolatsioonitööd	<p>Käesolevasse klassi kuulub:</p> <ul style="list-style-type: none"> — soojus-, heli- ja vibratsiooniisolatsiooni paigaldamine hoonetesse ja teistes rajatistesse. <p>Käesolevasse klassi ei kuulu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — hüdroisolatsioonitööd, vt 45.22. 	45320000
		45,33	Hoone torustikud	<p>Käesolevasse klassi kuulub:</p> <ul style="list-style-type: none"> — järgmiste süsteemide ja seadmete paigaldamine hoonetesse ja teistes rajatistesse: — torustikud ja sanitaarseadmed; — gaasiseadmed; — kütte-, ventilatsiooni-, jahutus- või kliimaseadmed ja lõõrid; — sprinklersüsteemid. <p>Käesolevasse klassi ei kuulu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — elektriküttesüsteemide paigaldus, vt 45.31. 	45330000
		45,34	Muud seadmestikud	<p>Käesolevasse klassi kuulub:</p> <ul style="list-style-type: none"> — teede, raudteede, lennuväljade ja sadamate valgustus- ja signalisatsioonisüsteemide paigaldamine; — abiseadmete ja -detailide jms paigaldamine hoonetesse ja teistes rajatistesse. 	45234115 45316000 45340000
	45,4		Hoonete viimistlus		45400000
		45,41	Krohvimine	<p>Käesolevasse klassi kuulub:</p> <ul style="list-style-type: none"> — hoonete või muude rajatiste katmine seest ja väljast krohvi või stukk-krohviga ning krohivialusvõrgu paigaldamine. 	45410000
		45,42	Puusepatööd	<p>Käesolevasse klassi kuulub:</p> <ul style="list-style-type: none"> — puidust või teistest materjalidest valmisuste, akende ja nende raamide paigaldamine, sisseehitatud köökide, treppide, poesiseseade jms valmistamine; 	45420000

NACE Rev. 1 ⁽¹⁾					CPV kood
F jagu			EHITUS		
Jaotis	Rühm	Klass	Valdkond	Märkused	
				<ul style="list-style-type: none"> — siseviimistlustööd, nagu lagede, puidust seinakatete, liigutatavate vaheseinte jms paigaldamine. Käesolevasse klassi ei kuulu: <ul style="list-style-type: none"> — parketi ja teiste puidust põrandakatete paigaldamine, vt 45.43. 	
		45,43	Põranda- ja seinakattematerjalide paigaldamine	Käesolevasse klassi kuulub: <ul style="list-style-type: none"> — järgmiste materjalide paigaldamine hoonetesse ja teistesse rajatistesse: — keraamilised, betoonist või tahatud kivist seina- või põrandaplaadid; — parkett ja teised puidust põrandakatted; vaibad ja linoleumpõrandakatted, — kaasa arvatud kummist ja plastikust põrandakatted; — terratso, marmorist, graniidist või kiltkivist põranda- või seinakatted; — tapeet. 	45430000
		45,44	Värvimine ja klaasimine	Käesolevasse klassi kuulub: <ul style="list-style-type: none"> — hoonete värvimine seest ja väljast; — insener-tehniliste rajatiste värvimine; — klaasi, peeglite jms paigaldamine. Käesolevasse klassi ei kuulu: <ul style="list-style-type: none"> — akende paigaldamine, vt 45.42. 	45440000
		45,45	Muud viimistlustööd	Käesolevasse klassi kuulub: <ul style="list-style-type: none"> — erabasseinide paigaldamine; — hoonete välispindade puhastamine auru, liivapritsi vms; — muud hoonete lõpetamise või viimistlemise tööd. Käesolevasse klassi ei kuulu: <ul style="list-style-type: none"> — hoonete ja teiste rajatiste seest puhastamine, vt 74.70. 	45212212 ja DA04 45450000
	45,5		Ehitus- ja lammutusseadmete rent koos operaatoriga		45500000

NACE Rev. 1 ⁽¹⁾					CPV kood
F jagu			EHITUS		
Jaotis	Rühm	Klass	Valdkond	Märkused	
		45,50	Ehitus- ja lammutusseadmete rent koos operaatoriga	Käesolevasse klassi ei kuulu: — ehitus- ja lammutusmasinate ja -seadmete rent ilma operaatorita, vt 71.32.	45500000

⁽¹⁾ Nõukogu 9. oktoobri 1990. aasta määrus (EMÜ) nr 3037/90 Euroopa Ühenduse majandustegevuse statistilise liigituse kohta (EÜT L 293, 24.10.1990, lk 1).

II LISA

ARTIKLIS 7 OSUTATUD VÕRGUSTIKU SEKTORI HANKIJATE TEGEVUSALAD

Võrgustiku sektori hankijate antavate kontsessioonide haldamist käsitleva käesoleva direktiivi sätteid kohaldatakse järgmiste tegevusalade suhtes.

1. Gaasi ja soojusenergia puhul:

- a) selliste püsivõrkude pakkumine või käitamine, mille eesmärk on pakkuda avalikkusele gaasi või soojusenergia tootmise, transpordi või jaotamisega seotud teenust;
- b) gaasi või soojusenergia tarnimine sellistesse püsivõrkudesse.

Kui artikli 7 lõike 1 punktides b ja c osutatud võrgustiku sektori hankija varustab üldkasutatavat teenust osutavaid püsivõrke gaasi või soojusenergiaga, ei käsitata seda asjakohase tegevusena lõike 1 tähenduses, kui kõik järgmised tingimused on täidetud:

- i) võrgustiku sektori hankija gaasi või soojusenergia tootmine on muu kui selles lõikes või käesoleva lisa punktides 2 ja 3 osutatud tegevuse vältimatuks tagajärjeks;
- ii) üldkasutatavate võrkude varustamise eesmärk on ainult kõnealuse toodangu majanduslik ekspuaterimine ja see ei ületa 20 % võrgustiku sektori hankija käibest, võttes arvesse kolme eelneva aasta, sh jooksva aasta keskmist.

Käesoleva direktiivi kohaldamisel hõlmab mõiste „tarne” gaasi tootmist, hulgimüüki ja jaemüüki. Gaasi tootmine ammutamise teel kuulub aga käesoleva lisa punkti 4 kohaldamisalasse.

2. Elektrienergia puhul:

- a) niisuguste püsivõrkude pakkumine või käitamine, mille eesmärk on pakkuda avalikkusele elektrienergia tootmise, transpordi või jaotamisega seotud teenust;
- b) elektrienergia tarnimine püsivõrkudesse.

Käesoleva direktiivi kohaldamisel hõlmab elektrienergiaga varustamine elektri tootmist, hulgimüüki ja jaemüüki.

Kui artikli 7 lõike 1 punktides b ja c osutatud võrgustiku sektori hankija varustab üldkasutatavat teenust osutavaid võrke elektrienergiaga, ei käsitata seda asjakohase tegevusena lõike 1 tähenduses, kui kõik järgmised tingimused on täidetud:

- a) asjaomane võrgustiku sektori hankija toodab elektrienergiat seetõttu, et selle tarbimine on vajalik muu kui selles lõikes või käesoleva lisa punktides 1 ja 3 nimetatud tegevuse teostamiseks;
- b) üldkasutatavate võrkude varustamine sõltub ainult üksuse omatarbimisest ega ole ületanud 30 % võrgustiku sektori hankija summaarsest energiatootmisest, võttes arvesse kolme eelneva aasta, sh jooksva aasta keskmist.

3. Tegevused, mis on seotud võrgustike käitamisega või avalikkusele transporditeenuse pakkumisega rongiga, automaatsüsteemidega, trammiga, trollibussiga, bussiga või kõisteedel.

Transporditeenuste puhul loetakse võrgustiku olemasoluks seda, kui teenust osutatakse vastavalt liikmesriigi pädeva asutuse kehtestatud tegevustingimustele, nagu näiteks teenindusmarsruutide tingimused, pakutav läbilaskevõime või teenindussagedus.

4. Tegevused, mis on seotud geograafilise piirkonna kasutamise ja lennuvälja- ja meresadama- või siseveesadamateenuste või muude terminaliteenuste osutamiseks ettevõtjatele, kes teevad vedusid õhu-, mere- või siseveeteede kaudu.

5. Tegevused, mis on seotud järgmisega:

- a) postiteenused;
- b) muud kui postiteenused, kui selliseid teenuseid osutab üksus, kes pakub ka postiteenuseid käesoleva lõike teise lõigu punkti ii tähenduses, ning kui direktiivi 2014/25/EL artikli 34 lõikes 1 sätestatud tingimused ei ole täidetud teise lõigu punkti ii kohaldamisalasse kuuluvate teenuste puhul.

Direktiivi 97/67/EÜ kohaldamist piiramata kasutatakse käesolevas direktiivis järgmisi mõisteid:

- i) „postisaadetis” – igasuguse kaaluga aadressiga saadeti valmiskujul, milles teda edasi toimetatakse. Lisaks kirjadele võivad postisaadetiste hulka kuuluda näiteks raamatud, kataloogid, ajalehed, perioodikaväljaanded ja igasuguse kaaluga postipakid, mis sisaldavad kaubandusliku väärtusega või väärtuseta asju;
- ii) „postiteenused” – teenused, mis koosnevad postisaadetiste kogumisest, sortimisest, sihtimisest ja kättetoimetamisest. See hõlmab nii vastavalt direktiivile 97/67/EÜ kehtestatud universaalteenuse kohaldamisalasse kuuluvaid teenuseid kui ka sellest välja jäävaid teenuseid;
- iii) „muud kui postiteenused” – teenused, mis on osutatud järgmistes valdkondades:
  - postiteenistuse korraldamise teenused (teenused, mis eelnevad ja järgnevad lähetamisele, sealhulgas „postiruumi töö korraldamise teenused”);
  - teenused, mis on seotud postisaadetistega, mis ei ole hõlmatud punktiga a, nagu aadressita otsepostituse saadetised;

6. Tegevused, mis on seotud geograafilise piirkonna kasutamise järgmistel eesmärkidel:

- a) nafta või gaasi ammutamine;
  - b) söe või muude tahkekütuste uuringud ja kaevandamine.
-

III LISA

ARTIKLI 7 LÕIKE 2 PUNKTIS B OSUTATUD LIIDU ÕIGUSAKTIDE LOETELU

Piisavat avalikustamist tagava menetluse käigus antud õigusi, mis on antud objektiivsete kriteeriumide alusel, ei käsitata käesoleva direktiivi kohaste eri- või ainuõigustena. Järgmisena loetletakse menetlused, millega tagatakse eelnevalt liidu teiste õigusaktide alusel lubade andmise piisav läbipaistvus ning mida ei käsitata käesoleva direktiivi kohaste eri- või ainuõigustena:

- a) loa andmine maagaasirajatiste kasutamiseks vastavalt direktiivi 2009/73/EÜ artiklis 4 sätestatud menetlusele;
- b) luba või pakkumuse kutse uute elektri jaamade ehitamiseks vastavalt direktiivi 2009/72/EÜ sätetele;
- c) vastavalt direktiivi 97/67/EÜ artiklis 9 sätestatud menetlustele tegevuslubade andmise seoses postiteenustega, mis ei ole reserveeritud või mida ei reserveerita;
- d) menetlus loa andmiseks seoses tegevusega, mis hõlmab süsivesinike tootmist vastavalt direktiivile 94/22/EÜ;
- e) sellised määruse (EÜ) nr 1370/2007 kohased riigihankepingud avaliku bussi-, trammi-, raudtee- või metrootransporditeenuse osutamiseks, mis on sõlmitud nimetatud määruse artikli 5 lõike 3 kohaselt võistuspakkumismenetluse alusel, tingimusel et selle pikkus vastab nimetatud määruse artikli 4 lõigetele 3 ja 4.

Kirjeldus	CPV kood
75100000-7 kuni 75120000-3; 75123000-4; 75125000-8 kuni 75131000-3	Muud haldusteenused ja teenused valitsusele
75200000-8 kuni 75231000-4	Ühiskonnale pakutavad teenused
75231210-9 kuni 75231230-5; 75240000-0 kuni 75252000-7; 794300000-7; 98113100-9	Vanglaga seotud teenused, avaliku turvalisuse ja pääsete teenused, kui need ei ole artikli 10 lõike 8 punkti g kohaselt välja jäetud
79700000-1 kuni 79721000-4 [juurdlus- ja turvateenused, turvateenused, alarmjärelevalve teenused, valveteenused, järelevalveteenused, jälitussüsteemi teenused, põgenike jälitamise teenused, patrulliteenused, ametitöendite väljastamise teenused, juurdlusteenused ja detektiivibüroo teenused]	Juurdlus- ja turvateenused
79722000-1 [grafoloogiateenused], 79723000-8 [jätmete analüüsimise teenused]	
64000000-6 [posti- ja telekommunikatsiooniteenused], 64100000-7 [posti- ja kullerteenused], 64110000-0 [postiteenused], 64111000-7 [ajalehtede ja perioodikaga seotud postiteenused], 64112000-4 [kirjapostiteenused], 64113000-1 [pakipostiteenused], 64114000-8 [postkontori letiteenused], 64115000-5 [postkasti rentimine], 64116000-2 [nõudmiseni saadetiste postiteenused], 64122000-7 [kontorisised posti- ja käskjalateenused]	Postiteenused
50116510-9 [rehvide protekteerimine], 71550000-8 [sepatenused]	Mitmesugused teenused
98900000-2 [eksterritoriaalsete organisatsioonide ja üksuste teenused] ja 98910000-5 [rahvusvaheliste organisatsioonide ja üksuste eriteenused]	Rahvusvahelised teenused

(¹) Need teenused ei kuulu käesoleva direktiivi kohaldamisalasse, kui neid korraldatakse mittemajanduslike üldhuviteenustena. Liikmesriikidel on vabadus korraldada kohustuslike sotsiaalteenuste või muude teenuste osutamist üldhuviteenustena või mittemajanduslike üldhuviteenustena.

V LISA

TEAVE, MIS AVALDATAKSE ARTIKLIS 31 OSUTATUD KONTSESSIOONITEADETES

1. Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija nimi, identifitseerimisnumber (kui see on siseriiklike õigusaktidega ette nähtud), aadress, sh NUTSi kood, telefoni- ja faksinumber, meili- ja internetiaadress, ning lisateavet andva talituse kontaktandmed, kui need erinevad hankija andmetest.
2. Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija liik ja peamine tegevusala.
3. Kui taotlused peavad sisaldama pakkumust, siis meili- või internetiaadress, mis pakub piiramatut ja otsest tasuta juurdepääsu kontsessiooni alusdokumentidele. Kui piiramatu ja täielik otsene tasuta juurdepääs ei ole artikli 34 lõike 2 teises lõigus osutatud põhjustel võimalik, teave selle kohta, kuidas saab hankedokumentidele juurde pääseda.
4. Kontsessiooni kirjeldus: ehitustööde olemus ja ulatus, teenuste olemus ja ulatus, suurusjärg või soovituslik maksumus ning võimaluse korral lepingu kestus. Kui kontsessioon on osadeks jaotatud, esitatakse vastav teave iga osa kohta. Vajaduse korral alternatiivsete lahenduste kirjeldus.
5. CPV koodid. Kui kontsessioon on osadeks jaotatud, esitatakse vastav teave iga osa kohta.
6. Ehitustööde kontsessioonide puhul ehitustööde peamise asukoha NUTSi kood või teenuste kontsessioonide puhul peamise teenuste osutamise koha NUTSi kood; kui kontsessioon on osadeks jaotatud, esitatakse vastav teave iga osa kohta.
7. Kvalifitseerimise tingimused, sealhulgas:
  - a) vajaduse korral märge selle kohta, kas kontsessioon on suunatud kaitstud töö keskustele või kas selle raames tehtavad tööd on suunatud erivajadustega inimeste tööhõiveprogrammidele;
  - b) vajaduse korral märge selle kohta, kas õigus- või haldusnormidega nähakse ette, et teenust võib osutada üksnes kindla kutseala esindaja; viide asjaomastele õigus- või haldusnormidele;
  - c) kvalifitseerimise kriteeriumide loetelu ja lühikirjeldus, kui see on asjakohane; võimalike muude nõutavate suutlikkusnäitajate miinimumtasemed; märge nõutud teabe kohta (enda koostatud avaldused, dokumentatsioon).
8. Taotluste esitamise või pakkumuste laekumise tähtaeg.
9. Kontsessiooni andmise kriteeriumid, kui neid ei ole kirjas muudes kontsessiooni alusdokumentides.
10. Teate väljasaatmise kuupäev.
11. Vaidlustusi menetleva ja vajaduse korral vahendusmenetlust teostava asutuse nimi ja aadress. Vaidlustuste esitamise täpsed tähtajad või vajaduse korral sellekohast teavet väljastava asutuse nimi, aadress, telefoninumber, faksinumber ja e-posti aadress.
12. Vajaduse korral eritingimused, mida tuleb arvestada kontsessiooni täitmisel.
13. Aadress, kuhu taotlused või pakkumused tuleb esitada.
14. Vajaduse korral nõuded ja tingimused, mis on seotud elektrooniliste sidevahendite kasutamisega.
15. Teave selle kohta, kas kontsessioon on seotud liidu vahenditega rahastatava projekti ja/või programmiga.
16. Ehitustööde kontsessioonide puhul märge, kas kontsessioonile laienevad GPA nõuded.

VI LISA

TEAVE, MIS AVALDATAKSE ARTIKLI 31 LÕIKES 3 OSUTATUD EELTEADETES SEoses SOTSIAALTEENUSTE JA MUUDE ERITEENUSTE KONTSESSIOONIDEGA

1. Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija nimi, identifitseerimisnumber (kui see on siseriiklike õigusaktidega ette nähtud), aadress, sh NUTSi kood, telefoni- ja faksinumber, meili- ja internetiaadress, ning lisateavet andva talituse kontaktandmed, kui need erinevad hankija andmetest.
  2. Vajaduse korral meili- või internetiaadress, mis pakub juurdepääsu kirjeldustele ja mis tahes täiendavatele dokumentidele.
  3. Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija liik ja peamine tegevusala.
  4. CPV koodid; kui kontsessioon on osadeks jaotatud, esitatakse vastav teave iga osa kohta.
  5. Teenuste kontsessioonide puhul peamise tarnekoha või teenuste osutamise koha NUTSi kood.
  6. Teenuste kirjeldus, suurusjärk või maksumus.
  7. Kvalifitseerimise tingimused.
  8. Vajaduse korral tähtaeg/tähtajad, mille jooksul tuleb avaliku sektori hankijaga või võrgustiku sektori hankijaga ühendust võtta seoses osalemisega.
  9. Vajaduse korral kohaldatava kontsessiooni andmise menetluse põhijoonte lühikirjeldus.
  10. Muu asjakohane teave.
-

VII LISA

TEAVE, MIS AVALDATAKSE ARTIKLIS 32 OSUTATUD KONTSESSIOONI ANDMISE TEATES

1. Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija nimi, identifitseerimisnumber (kui see on siseriiklike õigusaktidega ette nähtud), aadress, sh NUTSi kood, ning vajaduse korral telefoni- ja faksinumber, meili- ja internetiaadress, ning lisateavet andva talituse kontaktandmed, kui need erinevad hankija andmetest.
2. Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija liik ja peamine tegevusala.
3. CPV koodid.
4. Ehitustööde kontsessioonide puhul ehitustööde peamise asukoha NUTSi kood või teenuste kontsessioonide puhul peamise teenuste osutamise koha NUTSi kood.
5. Kontsessiooni kirjeldus: ehitustööde olemus ja ulatus, teenuste olemus ja ulatus, lepingu kestus. Kui kontsessioon on osadeks jaotatud, esitatakse vastav teave iga osa kohta. Vajaduse korral alternatiivsete lahenduste kirjeldus.
6. Selle menetluse kirjeldus, mida kasutati kontsessiooni andmisel, kui kontsessioon anti ilma teate eelneva avaldamiseta, selle põhjendus.
7. Artiklis 41 osutatud kriteeriumid, mida kasutati kontsessiooni või kontsessioonide andmisel.
8. Kontsessiooni andmise otsuse või otsuste tegemise kuupäev.
9. Iga kontsessiooni andmisega seoses saadud pakkumuste arv, sealhulgas:
  - a) väikestelt või keskmise suurusega ettevõtjatelt saadud pakkumuste arv;
  - b) välismaalt saadud pakkumuste arv;
  - c) elektrooniliselt saadud pakkumuste arv.
10. Iga lepingu kohta eduka(te) pakkuja(te) nimi, aadress, sh NUTSi kood, ning kui see on asjakohane, telefoni- ja faksinumber, meili- ja internetiaadress, sealhulgas:
  - a) teave selle kohta, kas edukas pakkuja on väike või keskmise suurusega ettevõtja;
  - b) teave selle kohta, kas kontsessioon anti rühmale.
11. Antud kontsessiooni maksumus ja peamised finantstingimused, sealhulgas:
  - a) teenustasude hinnad ja trahvid, kui neid kohaldatakse;
  - b) auhinnad ja maksed, kui neid kohaldatakse;
  - c) mis tahes muud kontsessiooni maksumuse suhtes asjakohased üksikasjad, nagu on sätestatud artikli 8 lõikes 3.
12. Teave selle kohta, kas kontsessioon on seotud liidu vahenditest rahastatava projekti ja/või programmiga.
13. Läbivaatamise ja vajaduse korral vahendusmenetluse eest vastutava asutuse nimi ja aadress. Läbivaatamise menetluse täpsed tähtajad või vajaduse korral sellekohast teavet väljastava asutuse nimi, aadress, telefoni- ja faksinumber ja e-posti aadress.
14. Varem *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise kuupäevad ja viited seoses teates reklaamitud kontsessiooni(de)ga.
15. Teate väljasaatmise kuupäev.
16. Kontsessiooni eeldatava maksumuse arvutamiseks kasutatav meetod, kui seda ei ole kooskõlas artikliga 8 täpsustatud muudes kontsessiooni alusdokumentides.
17. Muu asjakohane teave.

VIII LISA

**TEAVE, MIS AVALDATAKSE ARTIKLIS 32 OSUTATUD KONTSESSIOONI ANDMISE TEATES SEoses
SOTSIAALTEENUSTE JA MUUDE ERITEENUSTE KONTSESSIOONIDEGA**

1. Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija nimi, identifitseerimisnumber (kui see on siseriiklike õigusaktidega ette nähtud), aadress, sh NUTSi kood, ning vajaduse korral telefoni- ja faksinumber, meili- ja internetiaadress, ning lisateavet andva talituse kontaktandmed, kui need erinevad hankija andmetest.
  2. Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija liik ja peamine tegevusala.
  3. CPV koodid; kui kontsessioon on osadeks jaotatud, esitatakse vastav teave iga osa kohta.
  4. Kokkuvõtlik märge kontsessiooni eseme kohta.
  5. Saadud pakkumuste arv.
  6. Eduka pakkumuse maksumus, sealhulgas teenustasud ja hinnad.
  7. Eduka(te) pakkuja(te) nimi, aadress, sh NUTSi kood, telefoni- ja faksinumber, meili- ja internetiaadress.
  8. Muu asjakohane teave.
-

IX LISA

AVALDAMISEGA SEOTUD TINGIMUSED

1. Teadete avaldamine

Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijad peavad saatma artiklites 31 ja 32 osutatud teated Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele ning need avaldatakse vastavalt järgmistele nõuetele:

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus avaldab artiklites 31 ja 32 osutatud teated;

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus annab avaliku sektori või võrgustiku sektori hankijale artikli 33 lõikes 2 osutatud kinnituse.

2. Teadete elektrooniliselt saatmise vorm ja kord

Teate elektrooniliselt saatmise vorm ja kord, mille on kehtestanud komisjon, on kättesaadavad internetis aadressil <http://simap.europa.eu>

X LISA

ARTIKLI 30 LÕIKES 3 OSUTATUD RAHVUSVAHELISTE SOTSIAAL- JA KESKKONNAKONVENTSIONIDE LOETELU

ILO konventsioon nr 87 – ühinemisvabaduse ja organiseerumisõiguse kaitse konventsioon

ILO konventsioon nr 98 – organiseerumisõiguse ja kollektiivse läbirääkimisõiguse kaitse konventsioon

ILO konventsioon nr 29 – sunniviisilise või kohustusliku töö konventsioon

ILO konventsioon nr 105 – sunniviisilise töö kaotamise konventsioon

ILO konventsioon nr 138 – vanuse alampiiri konventsioon

ILO konventsioon nr 111 – (tööhõives ja töökohtadel) diskrimineerimise vastane konventsioon

ILO konventsioon nr 100 – võrdväärse töö eest mees- ja naistöötajate võrdse tasustamise konventsioon

ILO konventsioon nr 182 – lapsele sobimatu töö ja muu talle sobimatu tegevuse viivitamatu keelustamise konventsioon

Osoonikihi kaitsmise Viini konventsioon ja osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokoll

Ohtlike jäätmete riikidevahelise veo ja nende kõrvaldamise kontrolli Baseli konventsioon (Baseli konventsioon)

Orgaaniliste püsisaasteainete piiramise Stockholmi konventsioon

Teatavate ohtlike kemikaalide ja pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitlev konventsioon ja selle kolm piirkondlikku protokoll.

XI LISA

TEAVE, MIS AVALDATAKSE TEATES KONTSESSIOONI MUUTMISE KOHTA SELLE KEHTIVUSE AJAL VASTAVALT ARTIKLILE 43

1. Avaliku sektori või võrgustiku sektori hankija nimi, identifitseerimisnumber (kui see on siseriiklike õigusaktidega ette nähtud), aadress, sh NUTSi kood, telefoni- ja faksinumber, meili- ja internetiaadress, ning lisateavet andva talituse kontaktandmed, kui need erinevad hankija andmetest.
  2. CPV koodid.
  3. Ehitustööde kontsessioonide puhul ehitustööde peamise asukoha NUTSi kood või teenuste kontsessioonide puhul peamise teenuste osutamise koha NUTSi kood.
  4. Kontsessiooni kirjeldus enne ja pärast muutmist: ehitustööde olemus ja ulatus, teenuste olemus ja ulatus.
  5. Vajaduse korral kontsessiooni maksumuse muudatus, sealhulgas hindade või tasude muutmisest tingitud suurendamine.
  6. Nende asjaolude kirjeldus, mis tingisid muutmise.
  7. Kontsessiooni andmise otsuse kuupäev.
  8. Eduka(te) pakkuja(te) nimi, aadress, sh NUTSi kood, telefoni- ja faksinumber, meili- ja internetiaadress.
  9. Teave selle kohta, kas kontsessioon on seotud liidu vahenditest rahastatava projekti ja/või programmiga.
  10. Läbivaatamise ja vajaduse korral vahendusmenetluse eest vastutava asutuse nimi ja aadress. Läbivaatamise menetluse täpsed tähtajad või vajaduse korral sellekohast teavet väljastava asutuse nimi, aadress, telefoni- ja faksinumber ja e-posti aadress.
  11. Varem *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise kuupäevad ja viited seoses teates reklaamitud lepingu(te)ga.
  12. Teate väljasaatmise kuupäev.
  13. Muu asjakohane teave.
-